WUUSTWEZEL

DAVIDSFONDS.

GODSDIENST.

TAAL

VADERLAND

PROVINCIE ANTWERPEN

ARRONDISSEMENT ANTWERPEN

GEMEENTE

WUUSTWEZEL

WESALIA II

"Non est mortale quod opto„

(Sekr. Peeter van Beeck, :-: :-: :-:

:-: :-: :-: Schepenbrieven 1637)

HEEMKUNDIGE KRING WUUSTWEZEL

WESALIA II
Heemkundige kring Wuustwezel

Halfjaarlijks tijdschrift
Jaargang 8: nr. 1 / 2 / 3 / 4 2007

INHOUD

Inhoud	1
Bericht aan heemkunde– en erfgoedliefhebbers	2
Douane Wuustwezel – oprichting tolkantoor	4
Grensstenen te Wuustwezel	10
Schouwing grenspalen	13
Emile Verellen	15
Sint-Quirinuskapel te Loenhout	22
De Napoleonshoeve	25
De wagenmakersfamilie Augustijns	28
Boekhouding van "DEN DOBBELEN ARENDT"	28
Oude maten, gewichten en munten	34
Audiëntie door Napoleon Bonaparte	36
Feestlied "De biegilde"	39
Het verbrand hof Klein Neerven	40
Kasteeldomein 't Hof	48
De heerlijkheid Wuustwezel en Westdoorn	49
Adeline Maria de Wellens	55
Catharina Isabella Stier	58
Carolus Hens x Carolina Van Santvliet	68
Inventaris ten huize Carolina Van Santvliet	70
Oep zen Wezels! Kennen wij het nog?	75
Wat zoekt WESALIA II?	77
Uit de oude doos	80
Lokaal erfgoed	81
Kennismaking erfgoed te Wuustwezel	85
Ons eigen hoekje	108
Hartelijk dank	111
Ledenlijst	112

Geen mensenwerk is feilloos...
Verbeteringen,aanvullingen, suggesties ...
zijn dan ook altijd welkom.

Iedere auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikels.
vername van artikels is toegestaan
als naam van de auteur en van het blad vermeld zijn.

BERICHT AAN DE HEEMKUNDE- EN ERFGOEDLIEFHEBBER

Het is nu reeds zeven jaar geleden dat in Wuustwezel de heemkundige kring Wesalia II werd opgericht in samenwerking met het gemeentebestuur en Davidsfonds Wuustwezel. Daarbij werd in de voetsporen getreden van Wuustwezelnaar K.C. Peeters, dé wegbereider voor volkskundig onderzoek in Vlaanderen die aan de wieg stond van de eerste "Oudheidkundigen Kring van Wuustwezel" in 1926. Tijdens het zevenjarige bestaan van Wesalia II hebben genealogen en plaatselijke historici enorm veel energie gestoken in het opbouwen van een schitterend en bijzonder goed gedocumenteerd documentatiecentrum en archief. Dit documentatiecentrum is op korte tijd wijd en zijd bekend geraakt bij familiehistorici en tijdens de openingsuren wordt dit centrum, dat momenteel ondergebracht is in het oud-gemeentehuis van Wuustwezel, druk bezocht door genealogen uit Wuustwezel en verre omstreken. Genealogie en stamboomonderzoek zijn echter niet het enige actieterrein van de heemkundige kring. Veel aandacht wordt besteed aan ruimer onderzoek naar de plaatselijke geschiedenis van Wuustwezel en er wordt ook steeds getracht mee te werken aan projecten in het kader van de Open Monumentendag en de Erfgoeddag. Dit alles heeft in het verleden meerdere malen geresulteerd in mooie en drukbezochte tentoonstellingen en enkele mooie publicaties van onder andere Stan Dirven zoals "*100 jaar sigarenfabriek Verellen te Gooreind" (2005)*" en "*Leven aan de grens* " (2006)". Het is tijdens de tentoonstellingen of tijdens andere activiteiten van Wesalia II dat gebleken is dat de Wuustwezelse bevolking zeer geïnteresseerd is in de geschiedenis van haar gemeente. Daarom is er enkele maanden geleden beslist om de werking van Wesalia II open te trekken naar een ruimer publiek. Een stuurgroep van enkele bestuursleden en buitenstaanders hebben samen met een consulente van Heemkunde Vlaanderen vzw een visie en beleid voor de komende zes jaar uitgestippeld. Deze visie en dit beleid zijn tijdens enkele openbare vergaderingen die aangekondigd zijn geweest in het Informatieblad van Wuustwezel aan een ruim publiek van geïnteresseerde heemkunde- en erfgoedliefhebbers voorgesteld. Het komt er in het kort op neer dat de werking van Wesalia II zal opgesplitst worden in twee grote werkgroepen: de werkgroep genealogie en de werkgroep erfgoed. De genealogen zullen zich vooral gaan bezighouden met stamboomonderzoek dat zij zullen proberen te koppelen aan de plaatselijke geschiedenis en aan de verdere uitbouw van het documentatiecentrum dat in de loop van het volgende jaar een tijdelijk onderkomen zal vinden in het Huis van het Kind. De werkgroep erfgoed zal zich bezighouden met een drietal projecten rond onroerend erfgoed (oude gebouwen en monumenten in de gemeente Wuustwezel) en immaterieel erfgoed (volksverhalen en sagen uit of over Wuustwezel).
Het uitdragen van de onderzoeksresultaten naar een groot publiek is één van de doelstellingen die centraal staat in de visie van Wesalia II. De genealogen zullen daarbij vooral gebruik maken van het reeds bestaande tijdschrift dat voortaan halfjaarlijks in plaats van trimestrieel verspreid zal worden, maar waarbij het volume wel ongewijzigd zal blijven. De 'erfgoedwerkers' zullen hun onderzoeksresultaten kwijt kunnen in enkele uitgaven in boekvorm en zullen ook proberen om het grote publiek te bereiken via de Wuustwezelse scholen en via het uitstippelen van erfgoedroutes in Wuustwezel. Belangrijk hierbij is dat het gemeentebestuur zich onveranderd geëngageerd heeft in het geven van financiële en materiële steun voor de totaalwerking van Wesalia II. Maar met deze steun alleen zullen we het niet redden. Daarom is dit bericht eveneens een oproep aan alle mensen uit Wuustwezel

die geïnteresseerd zijn in plaatselijke geschiedenis en (de bescherming van) het lokale erfgoed. We hebben immers nog mensen nodig die ons willen bijstaan in het uitvoeren van onze toch wel ambitieuze projecten
Voor verdere inlichtingen over onze werking kan u nog steeds terecht in ons documentatiecentrum in het oud-gemeentehuis, Dorpsstraat 105 of kan u ons e-mailen op het adres wesalia2@belgacom.net.

Door het uitstippelen van ons nieuw beleid is het innen van de lidgelden op de achtergrond geraakt. Wij vonden het immers niet verantwoord om lidgeld te innen vooraleer onze visie en beleid daadwerkelijk uitgewerkt waren. Onze excuses hiervoor.

Wij gaan dan ook geen lidgeld meer vragen voor 2007. De leden die hun bijdrage al betaald hebben, zijn automatisch lid voor 2008. De andere leden vinden bij deze uitgave een overschrijving om lid te worden voor 2008. Wij hopen hen allemaal terug te mogen begroeten als lid.

Het ledenblad zal voortaan tweemaal per jaar verschijnen.

Jan De Meester

WORD LID VAN WESALIA II

Voor lidmaatschap bij WESALIA II betaal je:

GEWOON LID: € 10,00
STEUNEND LID: € : 15,00
ERELID: € 25,00
VERZENDINGSKOSTEN: € 5,00

TE STORTEN OP:
Davidsfonds Wuustwezel
Nieuwmoerse stwg 55 2990 Wuustwezel
REKENING NR. : 979 – 4626152 –33

WUUSTWEZEL DOUANE

In het jaarboek 1937 van Wesalia vinden we daarover: "De Staat heeft op 500 m van de grens België – Holland een nieuw tolkantoor doen bouwen, waarvoor geen kosten zijn gespaard. Het was inderdaad een grootscheeps en modern gebouw van 80 meer gevellengte met stapelplaatsen, quarantainestallen, autogarages, burelen en woonhuis voor de ontvanger. Er was een prachtige oprij voor auto's en vrachtwagens...."

In het "Nieuwsblad der Kempen" van 25/2/1939 vonden we volgende beschrijving:

" Eindelijk is er een nieuw kantoor gekomen. Vlak bij de rijksgrens, links van de baan als men uit richting Antwerpen komt, werd een terrein aangekocht van 185 m lengte en 100 m breedte. Het gebouw heeft een gevellengte van 81 m.(in WESALIA 80 m) Het hoofdgebouw is 14 meter breed en de magazijnen en burelen 11 meter. De kelders beslaan 550m². De plannen werden ontworpen door hoofdbouwmeester Henry Van de Velde en bouwmeester Detandt.

Links tegen de baan, voor men het kantoor bereikt, staat een klein ovaal gebouwtje. Daarin kunnen de douaniers bij regenweder schuilen. Daarin is ook de aanwijzer van de dubbele weegbrug aangebracht.

Het hoofdgebouw bevat de particuliere woning en de burelen van de ontvanger. Vanuit zijn bureau heeft hij een uitkijk over het hele bedrijf. De burelen van het personeel meten 15 op 5 meter. Ruime vensters geven een zicht op de uitgestrekte heidevlakte. Aan de voorzijde zijn er zeven loketten voor de bediening van het publiek. De verificateurs hebben een eigen bureel met daaraan verbonden een laboratorium voor de nodige ontledingen.

Meer dan de helft van het reusachtig gebouw is ingericht als magazijn. De voertuigen kunnen tot tegen een verhoog rijden. De verhuis- en vrachtwagens kunnen binnen onderzocht worden. Verder zijn er magazijnen voor berging der aangeslagen goederen, een stal voor aangeslagen dieren, ...

Er is elektriciteit, stromend water, telefoon,...

Voor de opbouw werden gebruikt: 150 ton arduinsteen, 300 000 bakstenen, 700 000 kg cement, 55 000 kg ijzer. Ook hier primeerde de beste kwaliteit. Na de tentoonstelling kregen we de kans om de beschrijving van de uit te voeren werken, van de te gebruiken materialen en van de te voorziene hoeveelheden te bekijken. Om u hiervan een idee te geven laten we hieronder enkele paragrafen volgen uit de beschrijving der werken en gebruikte materialen.

ALGEMENE VOORWAARDEN

ART. 1: - Al de hierna beschreven werken moeten uitsluitend uitgevoerd worden door de bekwaamste Belgische werklieden en met uitsluitend materiaal van allerbeste hoedanigheid. De ¾ der werklieden moeten genomen worden onder gehuwden. De ongehuwden moeten ten minste aan hun militaire verplichtingen voldaan hebben.

De vermelde beschrijvingen, bepalingen, afmetingen en aanduidingen van en op de plans en aanbestedingsvoorwaarden (bestek) alsmede de bepalingen en aanduidingen van de algemene aanbestedingsvoorwaarden met de daarbij horende bijlagen moeten "stiptelijk" worden uitgevoerd.

Indien bij grondig onderzoek en bij nameting wordt bevonden dat de aannemer aan zijne verplichtingen niet heeft voldaan, moet het uitgevoerd werk uitgebroken en op zijn kosten met nieuwe materialen herbegonnen worden.

De aannemer moet alvorens de werken aan te vatten zorgen voor water- en winddichte loodsen zoals hierna beschreven en dit voor gans de uitvoeringstermijn.

1) Een loods, schuil- en eetplaats voor werklieden van 6m x 3m binnenafmeting met een tipdak van 3 m hoog, tussen vloer en nok. De wanden worden voorzien van 2 ramen ieder van 1 m op 1 m en een deur met slot en sleutel.
Deze loods moet ene grote en goede kachel bevatten; 3 banken, ieder van 3 m lang; een lange tafel van 2 m op 1 m; een kapstok met minstens 28 haken. Tegen een der wanden moet een kast worden geplaatst, inwendig verdeeld in 28 vakjes met verschillend ankerslot. De aannemer is verplicht het vuur op zijn kosten gans de dag te laten branden bij regenachtig en regenweder, alsook mede bij buitenkoude vanaf + 5° C, alsmede de nodige goede kolen en brandstof te bezorgen ter voldoening van de werklieden.

2) Een loods van tenminste 10 m x 5 m zonder licht en 4 m hoogte om cement, ijzer, hout en andere materialen in te bergen, sluitende met slot en sleutel.

3) Een loods dienende tot bureel van het bestuur, van tenminste 3,5 m x 2,5 m op 2,5 m hoogte, hebbende een raam van 1 m op 1 m, een deur met slot en sleutel; een planken vloer, een tafel van 1,50 m x 0,70 m; 3 stoelen en ene kast van 1,00 m x 1,50 m x 0,30 m met sleutel; een kachel, buizen en de nodige brandstof. In deze loods voor werklieden moet de aannemer een lijst plaatsen van groot formaat, waarop is aangeduid: de naam en voornaam, woonplaats (gemeente + straat + nr.), leeftijd, aantal kinderen, geschoolde of ongeschoolde werkman en vak, het loon per uur aan de werkman uit te betalen.

De uitvoeringstermijn is vastgesteld op 200 dagen, inbegrepen zon- en feestdagen. Een boete van 500 fr. wordt de aannemer toegepast voor iedere dag welke hij na de 200ste dag zal arbeiden. De regentijd van 10 uren op dezelfde dag, tussen 7uur 's morgens en 17 uur 's namiddags waarop geen der werklieden in het geheel niet heeft kunnen arbeiden zullen enkel in aanmerking genomen worden. De aannemer moet het bestuur hiervan binnen de 24 uren verwittigen.

De aannemer verstrekt in het bureel een gesloten verbandkast (model B) met de nodige gebruikswijze. De aannemer is verplicht op zijn kosten te zorgen dat de werklieden op de werkplaats een zuiver dichtgesloten kruik van tenminste 20 l en de nodige" cocopoeder" bezitten naar verlangen van de werklieden.
De aannemer maakt een voorlopige waterput voor goed drinkbaar water dichtgesloten en voorzien van een waterpomp op de plaats door het bestuur aangeduid.

BESCHRIJVING EN BIJ BENADERING, BEREKENDE HOEVEELHEDEN!

We nemen hier en daar wat over uit deze beschrijving:

ART. 3:
Ontzoden van het hele aan te vullen en te bebouwen weideoppervlak, alsmede de taluds der baan. De zoden moeten met de platte driehoekige ringschup tot 0,08 m dikte worden uitgegraven, met ten meeste 0,30 m x 0,40 m oppervlakte. Al de zoden moeten in stapels worden geplaatst ten minste op 50 m afstand van de linkse grachtkant van de steenweg naar Holland. **Al** de graszoden moeten eerst op gans de aan te vullen oppervlakte weggevoerd en gestapeld worden alvorens de aanvulling te mogen beginnen. De werkleider zal slechts na onderzoek aan de aannemer toelating geven de aanvulling te beginnen. Het omploegen der weide is totaal verboden. Indien er graszoden of andere stoffen in de aanvulling worden gevonden dan die voorzien voor de aanvullingsgrond wordt de aannemer de helft van het bedrag afgetrokken, zonder dat hij recht heeft op gelijk welk verzet.

ART. 4: Leveren en plaatsen van uitsluitend magere grond en zavel, zonder vermenging met andere stoffen (zie art.3). De aanvulling geschiedt met lagen van ten hoogste 0,30 m hoogte en dit op gans de op te vullen oppervlakte. Iedere laag moet op gans de aan te vullen oppervlakte gestampt worden met automatische stampers of walsen van 5 ton. Het stampen om en rond de buisleidingen, betonlagen en muren moet geschieden met automatische stampers en naar lagen van ten hoogste 0,20 m hoogte.
De aannemer is 10 jaar aansprakelijk voor allerlei verzakkingen en misvormingen van grond, muren, buizen en rioolleidingen, stoepen, boordsteen, putten boven bevloerde vlakten enz., die zich gedurende de tien jaar voordoen. Hij moet op zijn kosten alle herstellingen, vervangingen met nieuwe materialen onmiddellijk uitvoeren.
Volgens berekeningen zou er 8 887, 800 m^3 aanvulgrond moeten geleverd worden en dat voor het voorziene bedrag van 195 531,60 fr. .

ART. 5: Leveren en plaatsen van geperste en gewapende betonbuizen van tenminste 4 maanden fabricage. Iedere buis moet bewapend zijn met zware ringijzers om aan de drukking van de stoomwals van 10 ton te weerstaan. Eén buis op de 50 geleverde stuks moet dienen voor proefbuis. Iedere buis moet weerstaan aan vijf hamerslagen gegeven met een ijzeren hamer van 20 kg aangebracht met kanten en platvlak van de hamer, vallende van tenminste 2,00 m hoogte. De proefbuis mag noch scheuren noch barsten en noch minder breken.
Aannemer blijft 10 jaar aansprakelijk voor de waterdichtheid der buizen. Allerlei herstellingen en vernieuwingen blijven gedurende die 10 jaar volledig te zijne laste.

ART. 12: Leveren en plaatsen van metselwerk in allerbeste Kempische baksteen (180/80/5) voor al het uit te voeren metselwerk nodig tot uitvoering der plans en bestek. De bakstenen moeten in goed verband en volle mortelbad geplaatst worden, derwijze dat de steen totaal van mortel omsloten is. Alles uit te voeren met horizontale lagen en volle voegen op alle zichtbare vlakken. Elk muurdeel dat niet wordt bestreken of speciaal ingevoegd moet al metsend platvol met de muurvlakken afgewerkt worden.
Het verbruik van ¼ steenlengte in binnen- en buitenvlakken is streng verboden.

De bakstenen moeten **nat** verwerkt worden, derwijze dat de mortel op alle vlakken stevig tegen de steen plakt en drie weken na de uitvoering van het metselwerk niet meer van de steen kan gekapt worden zonder de baksteen te breken.

Iedere levering van cement, tenminste 10 ton per keer, moet vergezeld zijn van het eigenhandig bewijs afgeleverd en ondertekend door de bestuurder van de cement-fabriek. Dit bewijs moet het bewijs van het allerbeste fabrikaat van de geleverde cement waarborgen.

ART. 15: Leveren en plaatsen van gewapend beton op de vloering van het gelijk-vloers en de bedakingen van het hoofdgebouw ... De bekistingen en profielen moeten zodanig geplaatst worden dat men geen plankindrukken noch uitsprongen kan bespeuren. Alle in het licht komende vlakken moeten volledig effen zijn.

ART. 23: Leveren en plaatsen van speciale rode gevelsteen op al de buitenvlakken van het groot gebouw... alles uit te voeren met holle, regelmatige voegen van 30mm diepte en 18mm hoogte, alles te bewerken met geschaafde houten latten.
Iedere steen en laag moet volledig waterpas geplaatst worden. Dit metselwerk wordt met het gewone metselwerk verbonden door middel van ijzeren haken gemaakt uit ijzerdraad van 5mm doorsnede. Iedere haak moet een lengte hebben van 0,40 m. Op ieder uiteinde dient men een haak van 0,50m te hebben. De haken worden watervlakkig verdeeld met 0,60 m afstand en dit over de volle lengte. In de hoogte moet ieder muurdeel drie rijen per meter hoogte hebben.
De gekozen gevelsteen is van het merk W- P 0,225 x 1,05 x 40 van Nieuwpoort gezegd "rood gezande gepreste Romeense vorm"...
Boven de ramen en banden worden deze stenen kops(rechtstaande) geplaatst zonder de minste doorzakking; zij worden met het gewapend beton verbonden met dezelfde haken 0,40 x 0,5mm. Er **moet** een haak per twee voegen worden ge-plaatst. Ten alle tijden is de aannemer verantwoordelijk voor allerlei misvormingen, doorzakkingen of andere gebreken.
Geschonden stenen mogen niet gebruikt worden

ART. 25: Leveren en plaatsen van allerbeste arduinstenen van fijne korrel. Zij moeten voortkomen van de beste groeflagen van Soignies. Geen der stenen mag de minste fout hebben in samenhang. De geziene vlakken moeten op alle vlakken dezelfde kleur hebben, zonder witte, klaver- noch zwartachtige naden of andere aders....

ART. 30: Leveren en plaatsen van opschrift paneel in allerbeste arduinsteen der steengroeven van Soignies (zonder fouten). De letter- en wapenplaat met leeuw en randen worden opliggend gekapt. Zij moeten 15mm uitspringen buiten het binnenvlak. De voorvlakken en zijvlakken der letters, leeuw, en wapen worden geschuurd en standhoudend zwart gepolijst

ART. 37: Bevloering met allerbeste keramische tegels 100/100/12 te plaatsen in volle cementmortel, zonder voegen. ...

ART. 39: Leveren en plaatsen van gele effen gleiswerktegels tegen de muren der badkamer en boven de pompsteen. Alles te plaatsen met mortel beschreven in art. 37. De voegen met witte cement af te werken. Alles uit te voeren met stenen van allereerste hoedanigheid.

ART. 51: Leveren en plaatsen van geschaafde en getande eiken plankenvloeren in Volhynie hout, zeer droog en zonder spint noch andere fouten. Iedere plank moet de lengte van iedere plaats hebben van muur tot muur en niet breder of smaller zijn dan 0,07 m de tand niet inbegrepen.

ART. 54: Leveren en plaatsen van een eiken trap, van gelijkvloers naar eerste verdieping gans gemaakt in "Volhynie" 1ste keus eikenhout volgens ene speciale tekening.
Gans de trap en leuningen worden onmiddellijk na hunne plaatsing met een goede laag allerbeste lijnolie bestreken en vervolgens op alle vlakken met een stofdichte lijnwaden stof afgedekt....

ART. 60: Leveren en plaatsen van binnendeuren in Oregon van allerbeste hoedanigheid. Iedere deur heeft een ingewerkt ankerslot zwaar model + 2 sleutels. Op het gelijkvloers hebben alle deuren van woning en burelen een dubbel moderne kruk in massief wit metaal met deurringen en sleutelingangen.

ART. 62: Leveren en plaatsen van rolluiken van speciaal model in stalen plaatlatten van 1 1/2 mm plaatdikte. Iedere lat moet met andere verbonden zijn met gekrolde plaathaken en volledig regen- en winddicht zijn.

ART. 63: Leveren en plaatsen van samengestelde vaste ijzeren ramen, alles uit te voeren volgens een bijzondere tekening door de aannemer voorgedragen.

ART. 72: Leveren en plaatsen van spiegelruiten ieder van 6mm dikte. Iedere ruit moet de juiste afmeting hebben der raamlagen min 4mm speling, inbegrepen de ijzeren latten 14/14 mm voor het vastzetten van iedere ruit.

ART. 73: Leveren en plaatsen van pompen in rood koper voor woning ontvanger. Elke pomp zal een veiligheidsklep hebben met koperen stang vastgemaakt aan de cilinder der pompen.

ART. 75: Leveren en plaatsen van buizen in nieuw lood, 1ste hoedanigheid, zonder misvorming,...

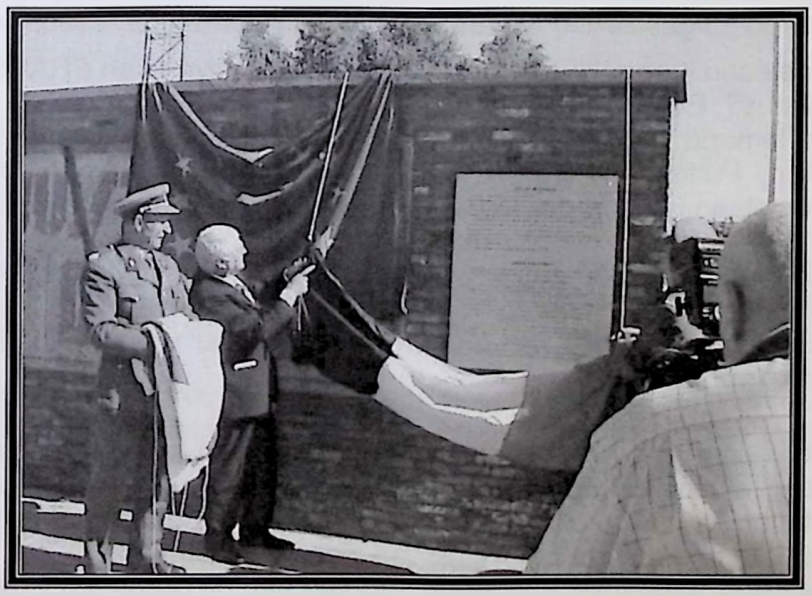
ART. 86: Leveren en plaatsen van schoorstenen in zwart marmer. Het plaatsen moet geschieden door vaklieden van het huis welk de schoorsteen geleverd heeft.

Als je heel deze beschrijving van de uit te voeren werken en de bespreking van de te leveren materialen voor het bouwen van het douanegebouw te Wuustwezel grens met wat meer aandacht hebt gelezen, dan vind je het nog veel erger dat dit gebouw na een goede 60 jaar gebruik reeds gesloopt werd. Het had nog voor zo veel andere doeleinden kunnen gebruikt worden.

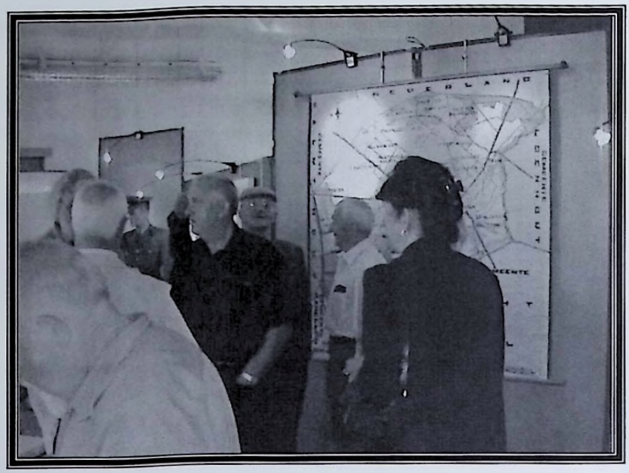

Het vervallen douanekantoor

INHULDIGING MONUMENT " WUUSTWEZEL DOUANE"

De Belgische driekleur verborg de tekst van het historisch overzicht van "Grenspost Wuustwezel" en van de ode aan de douanen.

In de turnzaal van de school te Braken kon je de tentoonstelling "LEVEN AAN DE GRENS" bezoeken.

GRENSSTENEN TE WUUSTWEZEL

Ruim een jaar geleden kreeg WESALIA II een eerste schrijven van FRANS MEEUS. Wie is Frans Meeus? Even voorstellen:
Frans Meeus is iemand die sterk in de heemkunde geïnteresseerd is. Hij is woonachtig in Kapellen - Putte. Op de grens wonende is er bij hem door de jaren heen ook interesse ontstaan voor de grenspalen en voor de ongenummerde arduinen grensstenen in het bijzonder. Deze grensstenen worden nogal stiefmoederlijk behandeld. Bij de genummerde grijze grenspalen wordt jaarlijks nog een controle uitgevoerd en ze worden indien nodig nog hersteld. Grensstenen worden aan hun lot overgelaten. En dat zou eigenlijk niet mogen. Het gaat hier tenslotte toch over cultuurhistorische monumenten.

Vorig jaar in het voorjaar ging Frans Meeus samen met een collega "grenssteenzoeker" op inspectietocht langs het stukje rijksgrens te Wuustwezel. Zij constateerden dat het met een aantal tussenstenen belabberd gesteld is te Wuustwezel: beschadigd, uit de grond gehaald, opzij gelegd, liggend in een gracht ...
Op de tentoonstelling "Wuustwezel douane – Leven aan de grens" t.g.v. de onthulling van het grensmonument, werd bijzondere aandacht besteed aan de grenspalen en grensstenen op het grondgebied van Wuustwezel. En die aandacht kregen ze ook. Heel wat mensen wisten zelfs niet dat er grensstenen bestonden.

Bijzondere aandacht ging uit naar grenssteen 230g. Deze staat op ongeveer 1,50 m afstand van de zijgevel van een bouwvallig schuurtje dat zich op Nederlands grondgebied bevindt (van de familie Vissers). Aan de straatkant bevinden zich op de grenslijn ook twee arduinen blokken. Op de kaart van 1872 staan ze aangeduid als Maria-Theresia steen (230 x). Gezien de slechte toestand van het bouwvallige schuurtje (instortingsklaar) zijn deze stenen in gevaar. Als de gevel instort is er kans

dat de twee grensstenen bedolven raken onder het puin. Zo zouden ze ongezien en mogelijk ongewild met het puin verdwijnen.
Wat vorig jaar werd gevreesd voor grenssteen 230g is ondertussen gebeurd. Het bouwvallige schuurtje is ingestort en opgeruimd. In den beginne zag het er niet zo slecht uit voor de grenssteen. Hij werd wat beschermd. Nu is de situatie echter veranderd. Frans Meeus constateerde dat het bovenstuk van grenssteen 230g ofwel bij het opruimen van het puin of bij het graven van een gracht op de rijksgrens verbrijzeld is. Spijtig dat een cultuurhistorisch monument uit 1843 zo aan zijn einde moet komen.
De heer Meeus is echter van oordeel dat beschadigen van overheidsbezit niet toegelaten is en dat het niet moeilijk kan zijn om de verantwoordelijke op te sporen en te laten opdraaien voor de kosten van herstel of vervanging van dit cultuurhistorisch monument dat deels eigendom is van de Belgische en deels van de Nederlandse staat. Hij hoopt en wij vanuit WESALIA II heemkundige kring Wuustwezel hopen, dat de gepaste maatregelen zullen genomen worden tot herstel van dit monumentje. Volgens Frans kan de schade waarschijnlijk gedekt worden door de verzekering van de verantwoordelijke.

Vorig jaar heeft WESALIA II de toestand van onze grensstenen aangekaart bij 't college van burgemeester en schepenen. Die heeft de vraag doorgestuurd. Antwoord: "In tegenstelling tot de Gouverneur van Antwerpen beschikt de provincie Noord-Brabant wel over een beperkt budget voor het onderhoud van grens**palen.** Gelet op de budgettaire beperkingen geeft de permanente grenscommissie voorrang aan een onderhouds- en herstellingsprogramma met betrekking tot de echte grens**palen".**

Het gemeentebestuur en de heemkundige kring zijn echter van oordeel dat zowel de grenspalen als de grensstenen cultuurhistorische monumenten zijn en aldus moeten bewaard worden.
Het college van burgemeester en schepenen schreef op 27/07/2006 aan BENEGO: "Hierbij verzoeken wij u na te gaan of BENEGO een financiële inspanning kan doen om deze grensstenen te laten onderhouden en eventueel te herstellen." Het antwoord op deze vraag hebben wij nog niet gezien.

WESALIA II heeft nogmaals in een brief aan het college van burgemeester en schepenen de huidige toestand beschreven en gevraagd de nodige stappen te zetten tot behoud en herstel van deze trouwe wachters aan onze grens.

Vanuit het gemeentehuis ontvingen we daarop volgend schrijven:
" Wij hebben in zitting van 26 maart 2007 kennis genomen van uw bovengenoemd schrijven aangaande de slechte toestand van sommige grenspalen aan de Belgisch Nederlandse grens. Tevens meldt u in dit schrijven dat de grenssteen 230g ingevolge het opruimen van puin of bij het graven van de gracht op de rijksgrens verbrijzeld is.

Hierbij melden wij u dat reeds opdracht werd gegeven aan onze technische diensten om deze toestand ter plaatse na te gaan en te onderzoeken hoe dit kan hersteld worden. Wij hopen u met deze informatie van dienst te zijn.

Wij bedanken het gemeentebestuur voor deze vlugge reactie en hopen dat onze grensstenen er wel bij zullen varen.

Dit is grenssteen 230g zoals hij vorig jaar naast het bouwvallige schuurtje stond. De twee stukken werden door Frans Meeus vorig jaar op elkaar gezet.

Het bouwvallige schuurtje is afgebroken. Eerst was de grenssteen beschermd. Nu staat hij midden van een nieuw gegraven gracht op de grenslijn. Het bovenste deel ligt er in stukken bij.

SCHOUWING VAN DE GRENSPALEN

We lazen in een weekblaadje: " ***Woensdag 4 juli namen de burgemeesters van Kalmthout en het Nederlandse Woensdrecht samen met de bevoegde schepen uit Essen de grenspalen op hun grondgebied langs de Nederlands – Belgische grens in ogenschouw. Ze gingen daarvoor met de fiets door de heide en de bossen. Met deze jaarlijks verplichte controle gingen de heren de gebreken na. Al hun opmerkingen worden overgemaakt aan de provincie, met het verzoek de grenspalen weer op te knappen.***

Wanneer houden de burgemeesters en/of hun bevoegde schepenen van Zundert en Wuustwezel hun jaarlijkse controle? Hopelijk bekijken zij niet enkel de toestand van onze grenspalen, maar wordt ook de toestand van de grensstenen eens grondig bekeken.

EEN MERKWAARDIGE GRENSSTEEN

In "Wuustwezel Douane Leven aan de grens" kan je op blz. 44 het verhaal lezen van de merkwaardige grenspaal genoemd " de strontpaal" of "Klaveren Vrouwke". Het verhaal van de gestolen en daarna teruggevonden grenspaal heeft te Essen wel wat te weeg gebracht. Zaterdag 6 mei 2006 had op de Wildert tijdens een echt volksfeest de officiële onthulling plaats van de teruggeplaatste grenssteen.
Er werden hieromtrent vele activiteiten georganiseerd. Er werden begeleide tochten ingelegd, er werd een wachthuisje naast de strontpaal geplaatst. Er kwam een strip en een lied over "Klaveren vrouwke" uit!

Enkele maanden geleden werd er door de Nederlandse omroep NCRV een heus filmpje over deze merkwaardige grenssteen gemaakt.. Er werd gefilmd in de bossen rondom de strontpaal. Mannen van Essen vertolkten de rollen van Klaveren Vrouwtje, de smokkelaars, de grenswachters, de soldaten... De coördinatie was in handen van Maria Gommeren.

Grenspalen en grensstenen zijn "cultuurhistorische monumenten" die echt in de belangstelling zouden moeten blijven staan. Hopelijk heeft de voorstelling van de slechte staat waarin een aantal grenspalen en –stenen zich bevinden veel belangstellenden wakker geschud.

't Zou mooi zijn als al onze grenspalen en –stenen netjes terug op hun plaats zouden staan. Dan zou het buurtschap van aan de grens misschien ook een volksfeest kunnen organiseren.

Stan Dirven

Agendapunten laatste bestuursvergadering

- Het wordt hoge tijd dat het bestuur van WESALIA II heemkundige kring zich gaat bezighouden met het nazicht en verbetering van alle foutieve gegevens in de uitgaven die verschenen i.v.m. geschiedenis, heemkunde, volkskunde,..
- Het wordt hoog tijd dat WESALIA II gaat waken over behoud, onderhoud, ... van het laatste lokaal cultureel erfgoed in onze gemeente.

WESALIA II

Heemkundige Kring Wuustwezel

Oud-gemeentehuis
Dorpsstraat 105
2990 Wuustwezel
Tel. : 03/ 663 57 03
E-mail : wesalia2@belgacom.net
Website :www.heemkundewuustwezel.be

OPENINGSUREN OUD-GEMEENTEHUIS

Dinsdag *
van 13.30 uur tot 17.00 uur
Donderdag
van 13.30 uur tot 17.00 uur
van 19.00 uur tot 21.00 uur
***niet in juli en augustus**

WWW.HEEMKUNDEWUUSTWEZEL.BE

Ja, ja, ...onze heemkundige kring beschikt over een eigen website. Dat hebben wij te danken aan

MARIA GORISSEN, Brouwersven 1, 2990 Wuustwezel.

Als trouwe bezoekster op 't oud-gemeentehuis kent zij zo wat het reilen en zeilen van onze kring. Zij weet maar al te best hoeveel daar eigenlijk wel te vinden is. Opdat nog meer mensen onze kring en zijn werking zouden leren kennen stelde zij de website samen. Op de voorpagina maak je kennis met WESALIA II heemkundige kring Wuustwezel (opgericht in 2000) → een samenwerking van gemeentebestuur en Davidsfonds Wuustwezel. Je ziet ook dat er reeds een "oudheidkundigen kring" heeft bestaan van 1926 tot 1940.

Je vindt er ook een algemeen overzicht van wat er te raadplegen is:
Home - Bestuur - Lid worden - Nieuws - Activiteiten -
Publicaties - Bronnen - Contact - Sponsors

Heel, heel hartelijk bedankt, MARIA !!!

EMIEL VERELLEN

In onze uitgave over "100 jaar SIGARENFABRIEK VERELLEN te WUUSTWEZEL" hebben we kort kennis kunnen maken met Emiel Verellen, oudste zoon van Theophiel Verellen. In 1929 verscheen het in 't Frans geschreven boekje "Emile Verellen" geschreven door Albert Prin, Salesiaan van Don Bosco.
Hendrik Geysen vertaalde in grote lijnen dit werk. Wij mochten het opnemen in ons ledenblad.

1 - Voorwoord

Wij stelllen Emiel Verellen voor: energiek, met weerbarstig kort haar, een volle degelijke snor. Die blik op oneindig geeft hem iets mystieks. Nochtans heeft hij alle aspecten van het leven leren kennen, op het college, in de fabriek en de kazerne, maar ook in de salons. Hij heeft deelgenomen aan de eerste wereldoorlog. Zijn overlijden was als een laatste gebed.
Alvorens zijn levensloop te beschrijven, heb ik (A. PRIN) gebeden en nagedacht. Ik heb me ook gericht tot zijn moeder om sommige zaken duidelijker te stellen.
Laat de Heer dit eenvoudig werk zegenen en dat het sommigen mag inspireren. Laat zijn moeder er interesse in vinden en het verder verspreiden. Dan zal ik mij gelukkig achten om een dergelijke eenvoudige en beminnelijke man mee onsterfelijk te hebben gemaakt. Ik zal ook de dankbaarheid betuigd hebben van de Salesianen aan een zeer geëerde Antwerpse familie die steeds de werken van DON BOSCO heeft gesteund.

2 - Zijn geboorte en eerste levensjaren

Het is zondag 18 oktober 1891. We zijn in Antwerpen in een rustige discrete kamer waar mevrouw Theophiel Verellen haar eerste kind verwacht. Een verpleegster zorgt voor haar. Dan komt de dokter. Uit christelijke voorzorg doopt hij het kind onmiddellijk na de geboorte. De blijdschap bij de geboorte wordt dadelijk gesmoord door angst. Het kind ademt niet. Dokter en verpleegster proberen het kind te reanimeren... het lukt. De jonggeborene begint te ademen, hij opent de ogen, het hartje klopt. Mevrouw Verellen en ook haar man die in hun leven al heel wat hebben meegemaakt, zijn fier en gelukkig.

De familie heeft er echter een opdracht bij. De families langs beide kanten zijn zeer christelijk en zullen hun kind zo ook opvoeden. Moeder leert haar kind godvruchtigheid. Hij kan reeds de woorden Jezus, mama en papa uitspreken voor zijn eerste verjaardag.
Op elf maanden kan hij al lopen.
Als hij anderhalf jaar is, gebeurt er weer iets ergs. Iemand van de familie heeft hem een koek gegeven, daarna krijgt hij de stuipen. Het duurt wel drie weken voor hij er weer bovenop is. Als hij vier jaar is gaat hij elke morgen met moeder naar de kerk. Wanneer hij vijf is gaat hij in de buurt naar de school van de Zusters Maricollen. Hij krijgt roodvonk, kroep en daarna een oorontsteking. Hij geneest onmiddellijk als men er een relikwie van de heilige Gerardus oplegt. Later krijgt hij een angina die slecht geneest. Niets helpt. Door het gebed van de familie haalt hij het toch.
Op zijn acht jaar gaat hij in Antwerpen naar het O.- L.-V.- college bij de Jezuïeten. Hij is gehoorzaam en leert goed. Wel heeft hij af en toe te maken met deugnieten

van medeleerlingen, waarop hij kalm reageert. Op zekere dag zegt mevr. X tot mevrouw Verellen: " U hebt een heilig kind, weet U dat? Zelfs in de kerk voel ik mij gegeneerd om naast hem te zitten."
Als hij tien jaar is gaat hij driemaal per week naar de kerk en vanaf zijn twaalfde jaar gaat hij dagelijks.

3 - Zijn jongensjaren

Op zijn twaalfde staat hij voor de keuze: zal hij humaniora gaan doen zodat hij daarna voor priester zou kunnen studeren of kiest hij een andere richting. Zijn vader beslist voor hem: Hij zal in de handel gaan. Vader laat hem inschrijven in het Sint-Ignatius-college bij de Jezuïeten. Emiel gehoorzaamt, hij weet dat hij op den duur toch zijn eigen zin zal krijgen.
Op school maakt Emiel een moeilijke tijd door. Alle leerlingen hebben niet dezelfde strikte opvoeding genoten als hij, sommigen gebruiken " scrabeuze woorden", en er is er zelfs één die vloekt. Emiel vraagt zijn vader om terug naar het O.-L.-V.-college te mogen gaan. Hij blijft evenwel op het St.-Ignatius college en zou er zeker nog een aantal jaren gebleven zijn als er niet weer iets onverwacht gebeurde.
Soms verblijft Emiel op het kasteel te Gooreind. De vennen rond het kasteel zijn dichtgevroren en Emiel gaat schaatsen. Het ijs breekt en hij komt in het water terecht. Hij slaagt erin op de kant te geraken en loopt naar het huis van de boswachter. Daar krijgt hij droge kleren en het ziet er naar uit dat hij er met de schrik is vanaf gekomen. Maar hij krijgt een longontsteking en moet zes weken het bed houden. Na zijn genezing wordt hem verboden om gedurende twee jaar te fietsen, paard te rijden of in een open auto te rijden. Alhoewel hij nog maar zestien is, keert hij niet terug naar het college. Een leraar komt hem gedurende twee jaar les geven, maar wat zal hij verder doen voor zijn toekomst?

Hoe brengt hij zijn dagen door? Na de uren dat hij studeert, helpt hij zijn vader. Hij wil zich met mechaniek bezig houden, maar zijn vader ziet dat niet zitten. Geleidelijk geraakt hij op de hoogte van de zakelijke activiteiten in de sigarenfabriek waar honderden arbeiders werken. Hij heeft veel contact met de arbeiders waarboven hij zich geheel niet verheven voelt. Soms vraagt hij hen inlichtingen over de productieprocessen. De vrouwelijke werknemer bekijkt hij echter van op afstand. Als Emiel weggaat is het altijd in het gezelschap van zijn ouders.

4 - Engeland - In de kazerne

Hij is achttien jaar en stopt met particuliere lessen. Omdat zijn vader hem in de zaken wil zien gaan zal hij naar Engeland vertrekken. Hij zal op die manier snel Engels leren. Hij verblijft er bij een priester met andere jongens van zijn leeftijd.
Weinig enthousiast is hij in Engeland. Na drie weken schrijft hij naar zijn ouders. "Ik ben hier niet op mijn plaats, laat me vlug weer naar huis komen." Inderdaad, de jongelui met wie hij samenwoont zijn niet erg godsdienstig aangelegd. Elke avond gaan ze de bloemetjes buiten zetten. Ze proberen hem mee te tronen, maar Emiel verzet zich hardnekkig. Zijn moeder schrijft hem dat hij karakter moet tonen en dat het voor hem toch moet mogelijk zijn een christelijk leven te leiden aangezien hij bij een geestelijke resideert. Omdat hij gewoon is te gehoorzamen, blijft hij.
Als "gentleman" en vlot Engels sprekend, komt hij op 21 juli 1910 terug thuis. Overigens blijkt hij niet erg veranderd. Hij blijft dezelfde bescheiden en christelijk geïnspireerde jongeman. Hij wordt medewerker van zijn vader in de fabriek.

Twee jaren gaan voorbij waarbij hij ondervinding opdoet in zaken.
Van de ene dag op de andere verandert zijn leven volledig, als hij in augustus 1912 wordt ingelijfd bij de genie in Antwerpen, compagnie bruggenbouwers. Tegelijkertijd wordt hij, omwille van zijn godsdienstige ingesteldheid, benoemd tot kapelmeester van de St.-Jacobs-kerk en van de St.-Antonius-kerk. Op 31 december 1913 zit zijn militaire dienst erop.
Hij herneemt zijn bezigheden in de fabriek. Hij houdt van orde en netheid. Als hij op reis gaat schrijft hij nauwgezet al zijn uitgaven op. Hij komt ook goed overeen met zijn broers Theophile en Joseph en zijn zusters Suzanne en Maria.

5 - De eerste wereldoorlog

Op 18 juli 1914 wordt Emiel onder de wapens geroepen. Ook moeder Verellen wil zich zichtbaar opstellen, als gediplomeerde verpleegster wordt zij ingeschakeld bij de ambulancedienst van de paters Dominicanen te Antwerpen. De Duitsers rukken verder op. Emiel maakt zich zorgen om zijn familie. Na de bombardementen wordt de ambulancedienst van de Dominicanen geëvacueerd. Mr. Verellen beslist om met zijn gezin en het huispersoneel de stad te verlaten. Zijn tweede zoon blijft ter plaatse. Ze vertrekken op 20 oktober naar Gooreind. Hier aangekomen worden de koffers gepakt, de nodige kledij en het zilverwerk wordt meegenomen en men vertrekt richting Breda.
De eerste avond moeten ze kamperen omdat er onvoldoende slaapgelegenheid is. De volgende dag vinden ze onderkomen bij een familielid. Vier dagen gaan voorbij, Dan wordt er bezoek aangekondigd. Het is Emiel.
De dag daarvoor had Emiel volgend bevel gekregen van zijn commandant: Als de bruggen gesprongen zijn, kunt u ons niet meer bereiken. Zorg dan dat u wegkomt met uw wagen. Emiel had gewacht zoals hem was opgedragen. Op het afgesproken tijdstip was er een luitenant opgedaagd die bevolen had hem weg te brengen aangezien de Duitsers hem op de hielen zaten. Vervolgens had hij zijn militair kostuum geruild voor een burgerpak om niet geïnterneerd te worden in Nederland. De Nederlandse douanen vonden hem echter zeer raar uitgedost, zodat zij niet geloofden dat hij de eigenaar was van de wagen. De grote auto van de familie Verellen was opgeëist door het Belgisch leger, de kleine was ter plaatse gebleven. Samen met de luitenant werd hij opgesloten in een nachtasiel. Gelukkig kon hij naderhand zijn identiteit aantonen, zijn wagen moest hij wel aan de grens achterlaten. Later mocht hij hem er gaan ophalen. Emiel kwam aan in Breda en vond er zijn familie terug.
De vreugde was enorm bij de familie Verellen om hun oudste zoon reeds zo vlug terug te zien. Zijn gezondheid had echter weer een knak gekregen. 's Anderendaags ging hij naar het Belgisch consulaat om zich aan te geven en vertrok vervolgens met zijn vader naar een arts in Utrecht. Hij kreeg volledige rust voorgeschreven, maar hij was er de persoon niet naar om zich daaraan te houden. Hij voelde zich nutteloos en vernederd terwijl zijn kameraden aan de IJzer streden om de Duitse opmars te stoppen. Hij besloot te vertrekken omdat hij het aanvoelde als zijn plicht, alhoewel de onzekerheid knaagde. Zou hij zijn ouders, broers en zussen nog ooit weerzien?

Vanuit Vlissingen stuurde hij een lange brief aan zijn ouders. Hij scheepte in naar Engeland, van daaruit ging het naar Frankrijk en toen hij in België aankwam bleek het front praktisch gestabiliseerd. Het duurde drie maanden voordat hij ingelijfd werd bij de genie. Hij hielp bij de constructie van bruggen en andere bouwwerken. Door

het water en de kou en door het werken in de modder kreeg hij reuma, waardoor hij drie weken het bed moest houden. Na zijn genezing werd hij chauffeur.

6 - De eindeloze beproeving

De oorlog sleepte aan. Eerst dacht men dat het een kwestie van enkele maanden zou zijn, nu vroeg men zich af hoeveel jaren het zou duren. Velen sneuvelden. Duitsland en de geallieerden zetten alle middelen in. De mitrailleurs maakten dagelijks duizenden slachtoffers. De Belgen verdedigden onder koning Albert het kleine stukje België dat niet bezet was. Tijdens de kalme momenten brachten veel soldaten de tijd door met nietsdoen. Emiel bleef zeer katholiek, naar het verlokkelijke Parijs ging hij niet, wel trok hij driemaal naar Londen.
Op een sombere avond als de wind huilde, ontving hij het bericht dat zijn vader gestorven was. Hij schreef: " Het is drie uur 's nachts en ik slaag er niet in te slapen omdat ik steeds aan moeder denk. Ik vrees dat zij dat niet te boven komt en ik ben er niet om haar te troosten."

De tijd gaat voorbij, de oorlog duurt nu al meer dan vier jaar. In november 1918 is het zo ver: de oorlog is gedaan. Emiel denkt dat zijn familie te Antwerpen verblijft.

7 - De terugkeer

De Duitsers lijden de grootste vernedering van deze eeuw, na de intocht in 1914 " nach Paris" nemen ze nu hals over kop de vlucht "nach Berlijn". Het " Deutschland über alles" hoor je niet meer. De onzen daarentegen vieren luidruchtig de overwinning. Eén van hen is Emiel, maar wanneer zal hij naar huis komen?
Majoor X schrijft naar de familie dat hij zeer goede herinneringen heeft aan Emiel en zegt dat hij goedhartig, dienstbaar, werklustig en bescheiden is. Een dokter, een onderofficier en een seminarist zijn ook zeer positief.
Op 8 december 1918 is hij terug te Antwerpen. Als er gebeld wordt spoedt mevrouw Verellen zich naar het raam. Ze ziet de wagen staan en de militair die juist uitgestapt is. Na de eerste emoties gaat Emiel zijn bagage uitladen. Hij heeft in deze magere tijd nog voor zijn familie gezorgd. Brood en vlees heeft hij meegebracht en conserven, linnen en zelfs twee kostuums voor zijn broers. Zijn moeder raadt hem aan zich te gaan verfrissen alvorens het ontbijt te nemen, maar hij heeft dat al gedaan in het hotel te Brussel. Die dag kan hij nog niet bij zijn familie blijven maar dat verandert als hij op 26 december 1918 naar Antwerpen wordt overgeplaatst. Op 23 mei 1919 gaat hij uit actieve dienst maar hij verlaat het leger eerst definitief op 24 september 1919. Zonder problemen neemt hij zijn vroegere leven weer op.

8 - De laatste drie jaren van zijn leven

Bij zijn terugkeer, na de wapenstilstand, had Emiel kunnen intreden in een religieuze orde of priester kunnen worden. Hij heeft er de aanleg voor en ook zijn opvoeding ging in die richting. Hij is evenwel niet wereldvreemd. Hij blijft wel godvruchtig, dat blijkt uit de brief die hij aan zijn moeder richtte bij het eindoffensief van de geallieerden. Hij schrijft: " Mijn goede moeder door u heb ik God leren kennen en de principes van ons geloof. Ik heb er troost in gevonden en de kracht om de verschrikkingen van de oorlog te overleven."
Dadelijk na zijn terugkeer, neemt hij zijn vroegere taken weer op. Zonder zijn vader voelt hij zich als oudste zoon verantwoordelijk voor zijn broers en zusters. Hij neemt het beheer van de fabriek waar. Hij laat machines plaatsen en de fabriek vergroten.

Ook wordt er nog meer dan vroeger aan goede werken gedaan. Hij houdt eraan dat zijn arbeiders stipt en punctueel zijn. Soms controleert hij ook persoonlijk het werk tot in de details, de goede naam van het merk "Verellen" staat op het spel. Hoewel het werk op de eerste plaats komt, amuseert hij zich wel met zijn broers en zusters, maar wel binnen bepaalde grenzen. Als zij uitgenodigd worden naar Oostende, wil hij daarop niet ingaan. Hij vindt dat er op het strand weinig fatsoenlijks gebeurt. 's Morgens gaat hij te Antwerpen naar de Sint-Jacobskerk. Hij is ook naar Lourdes geweest, zoals hij beloofd had als hij levend zou terugkeren uit de oorlog.

9 - Zijn ziekte

Mevrouw Verellen verblijft in haar prachtige eigendom te Gooreind. Het is er goed wonen. 's Morgens priemen de eerste zonnestralen door de bomen, en in de sche - mering kleurt alles roze en purper. De vogels geven er dagelijks hun concert. Rond de vijvers van het kasteel bloeien er bloemen. Af en toe komt Emiel naar dit rustig oord, ver van de drukte. Men ziet hem door de dreven wandelen naar een klein heuveltje om er na te denken en te rusten.
Op 17 augustus 1921 keert moeder Verellen terug naar Antwerpen. De volgende dag zullen zij naar Knokke vertrekken waar verwanten een villa gehuurd hebben. Op een morgen vat Emiel kou. Hij heeft zich in zee begeven om zijn broer Joseph in het oog te houden die te ver in de zee is gaan zwemmen. Rillend en bibberend komt hij uit het water. "Drink iets warms", zegt zijn moeder. Hij lijkt terug in orde te zijn. Men vertrekt met de auto terug naar Antwerpen. Onderweg gaat het niet goed. Hij moet het stuur afstaan aan zijn broer. De dag daarop maakt hij hoge koorts. Mevrouw Verellen is ongerust. Zij raadt haar zoon aan een tweetal weken aan de kust uit te rusten. Hij vertrekt. Maar drie dagen later is hij al terug in Antwerpen. Hij heeft nog steeds hoge koorts en geen enkel middel helpt. Op 26 augustus begint hij te hoesten. De familie maakt zich ongerust en niet zonder reden. De arts onderzoekt zijn longen, onderzoekt het bloed en geeft hem medicijnen. Tenslotte schrijft hij hem versterkte voeding voor. Men probeert champagne, wijn en ander voedsel, alles zonder resultaat. Daarna neemt men nog een radiografie. Nu komt de waarheid aan het licht. Op 23 september 1921 zegt professor X tot mevrouw Verellen :" Het is hope - loos!" Men neemt zijn toevlucht tot andere middeltjes en tenslotte doet men nog een noveen. Niets helpt. Emiel beseft de ernst van zijn toestand niet. Op 18 october viert hij zijn derigste verjaardag in familiekring. Men doet geen moeite om geveinsde blijdschap voor te wenden. Men laat Emiel wel in de illusie dat hij zal genezen. Als hij er niet bij is, toont iedereen zich bedroefd. Men besluit tenslotte hem naar het kasteel van Gooreind te brengen, naar de zuivere lucht en de rust van het platteland. Op 17 november wordt wat hij nodig heeft op een vrachtwagen geladen. Emiel, die men moet ondersteunen, wordt op een matras gelegd om hem te beschermen tegen de schokken. Zijn moeder en een ziekenzuster zitten aan weerszijden. Zij komen aan in Gooreind waar de herfst met zijn dode bladeren melancholie verspreidt. Emile wordt geïnstalleerd in een grote kamer op de eerste verdieping dicht bij de kapel. De zon schijnt er binnen alsof het leven hem toelacht. De dokter toont zich nog optimistisch en ook mevrouw Verellen toont zich ook opgewekter en rekent op een mirakel. Emile krijgt dagelijks de communie die wordt uitgereikt door een pater Capucijn die op het kasteel verblijft.
Mevrouw Verellen wijkt nauwelijks van zijn bed.
Het wordt Kerstmis 1921. De aalmoezenier zal de nachtmis opdragen. Emiel wil er bij zijn. Hij wordt ondersteund en krijgt de communie.

10 - Een heilig heengaan

De zieke komt er niet bovenop. Een professor in de geneeskunde wordt erbij gehaald, vier specialisten en andere doktoren, twaalf in totaal. Een bevriend echtpaar zonder kinderen zorgt dat hij zelfs midden van de winter vers fruit krijgt. Bij de eerste warme lentedagen gaat Emiel aan het venster zitten, maar een uurtje later moet hij uitgeput het bed opzoeken. Zijn krachten verzwakken. Op 11 maart 1922 vreest men dat hij zal sterven en wordt hem het laatste oliesel toegediend. Koppig hoopt hij echter nog op beterschap.

Een eer valt hem te beurt met het bezoek van de pauselijke nuntius, met wie hij langdurig spreekt. De nuntius overhandigt hem een medaille gezegend door Paus Pius XI. Ondanks deze vertroosting ervaart hij wel dat zijn gezondheid wegkwijnt. Hij verzorgt zich echter nog goed en let er op dat hij er nog goed voorkomt.
Op 19 maart, feest van St.-Jozef, patroon van de goede dood, brengen zijn zusters en broers bloemen. Diezelfde avond hoest hij voor de eerste keer bloed op. Heel de familie haast zich ongerust naar zijn bed. Men legt ijs op zijn borst en de dokter geeft hem een injectie.
's Anderendaags heeft Emiel een somber voorgevoel. " Denk je niet dat ik er heel slecht aan toe ben?" vraagt hij aan zijn moeder. Zij geeft hem een ontwijkend antwoord, maar hij houdt vol. "Ja, jongen, het gaat niet goed met je", antwoordt zij tenslotte. De zieke reageert onbewogen. "Als het zo is, wil ik nog enkele goede daden stellen'" zegt hij. " Ik wil vijfentwintig frank geven aan x, aan mijn petekind geef ik dit... Ik laat vijfduizend frank na aan ... de rest is voor de armen en voor wie u het wilt besteden." Dan zegt hij:" Moeder ik ga sterven. Het is spijtig." "Ja, voor ons, zegt mevrouw Verellen, wij hebben zo veel gebeden, maar nu zal je vader weerzien".
" Moeder, alles is geregeld, als mijn broers goed willen werken zal alles goed gaan ". Later zegt hij nog: " Ik had zo graag nog verder willen werken met Theo, hij is altijd zo goed voor mij geweest". Vervolgens haalt hij een hele lange reeks herinneringen op.

Op vraag van de zieke roept moeder Verellen al haar kinderen en twee trouwe vrienden van Emiel bij het ziekbed. Het is een afscheidsscène. "Ik denk dat ik altijd mijn plicht gedaan heb", zegt hij.

Op 21 maart ordent hij zijn brieven en geeft aan zijn moeder deze die hij aan het front van haar heeft ontvangen.
25 maart: De burgemeester van Wuustwezel brengt hem het oorlogskruis met psalmen, de herinnerings- en overwinningsmedaille. Hij richt het woord tot de zieke en voorspelt hem dat hij zal genezen. Tijdens deze intieme ceremonie laat de zieke het oog niet af van zijn moeder, alsof hij wil zeggen " IJdelheid, ijdelheid!"
Op de 28ste maart hoest hij weer bloed op. Zijn broers en zusters haasten zich naar zijn bed. Tegen middernacht verbetert de situatie.
Op 31 maart gaat het opnieuw slecht.
Maandag 3 april: Emile vraagt om 3 uur 's nachts de communie. De aalmoezenier brengt ze en de zieke wordt weer kalm. Hij vraagt aan zijn moeder:" Is er nog hoop?" "Neen, jongen" "Sinds wanneer is er geen hoop meer?" "Sinds je bloed gehoest hebt." "Waarom heb je dat niet gezegd? Maar ja, ik begrijp het."
's Anderendaags, dinsdag, vraagt zijn moeder:" Wil je te communie gaan?" Hij antwoordt: " Ik zou wel willen, maar mijn keel zit dicht, ik durf het niet riskeren".

Plotseling zegt hij:" Moeder, ik ga sterven, ik voel de dood komen,... ik wil sterven,... ik vind het alleen spijtig dat het U zo veel verdriet zal doen. Ik wil U nog een laatste keer vastpakken."
Doodziek omarmt hij zijn moeder, zijn broers en zusters, dan neemt hij afscheid van het huispersoneel. 's Namiddags komt de dokter. Emiel vraagt hem hoeveel tijd hij nog heeft. Een paar uur zegt de arts. Samen met zijn moeder bidt hij nog. Hij sterft om kwart voor zeven.
Op 8 april wordt hij begraven. Een grote menigte is samengestroomd. Langs de weg vormen de 600 werknemers van de fabriek een dubbele haag en werpen witte bloemen.

* * *

De schrijver Albert Prin, Salesiaan was gespecialiseerd in het schrijven van heiligenlevens. De godsdienstigheid en devotie wordt dan ook zeer uitgebreid voorgesteld en ook steeds herhaald in de diverse hoofdstukken. In de vertaling heb ik deze passages ingekort.
Het is evenwel zeer duidelijk dat Emiel Verellen een toegewijd en respectvol christelijk man was, met een grote zakelijke bekwaamheid.

Hendrik Geysen , Zoersel 6 maart 2007.

GEMEENTELIJK ARCHIEF

Het gemeentelijk archief bevindt zich in de kelder van het gemeentehuis. Het is niet toegankelijk voor het publiek.
Wil je toch een bevolkingsboek, een boek van de burgelijke stand na 1910, ... raadplegen, dan kan dat via WESALIA II op 't oud gemeentehuis.

WAT MOET JE DAARVOOR DOEN?

- Je vraagt een formulier op 't gemeentehuis of op 't oud-gemeentehuis;
- Je vult op dit formulier in wat en wanneer je iets wil raadplegen;
- Je bezorgt dit formulier tijdig terug op't oud-gemeentehuis;
- Je kunt het gevraagde op de voorgestelde datum raadplegen op 't oud-gemeentehuis tijdens de openingsuren.

NB. : Wil je gegevens raadplegen die nog geen honderd jaar oud zijn, dan moet je eerst voor een toelatingsbewijs voor raadpleging zorgen. Dit bewijs dien je aan te vragen bij de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg.

DE SINT- QUIRINUSKAPEL TE LOENHOUT

Vanwege de heer André Vanneste uit Ronse kregen we volgend schrijven:

Geachte Heer,
Na een brief van de gemeente Wuustwezel wend ik mij tot U.
Graag zou ik willen vragen of U iemand kent die mij zou kunnen helpen aan foto's of videobeelden, enz. over de vieringen, H. Missen, processies, enz. van St.-Quirinus, of, waar ik dit zou kunnen vragen a.u.b.
Ik ben uiteraard bereid deze kosten te vergoeden.
Zeer bedankt bij voorbaat.

OPROEP: Heb je foto's, videobeelden, ... over vieringen, missen, processies i.v.m. St.–Quirinus, ... De heer VANNESTE André, Postbus 69, 9600 Ronse is zeker geïnteresseerd.

Wij gingen zelf alvast op zoek naar meer gegevens over deze kapel. Die vonden we natuurlijk in het archief van A.J. WEYNS, gewezen archivaris van de gemeente Loenhout. In 1974 schreef hij daarover een artikel in het infoblad van Loenhout. Wij maken dankbaar gebruik van het werk van A.J. WEYNS om wat meer over deze kapel te weten te komen. (Teksten zijn bij WESALIA II te vinden onder de rubriek FONDS WEYNS.)

WIE WAS QUIRINUS?

Quirinus was een Romeinse legerofficier en leefde omstreeks 100 jaar na Christus, tijdens het pontificaat van de heilige Paus Alexander VIIde na de H. Petrus. Quirinus was belast met de aanhouding en bewaking van de gevangen christenen. Deze nieuwe sekte was een doorn in het oog van de leidende Romeinse machthebbers. Door zijn omgang met deze gevangenen, door het meemaken van verschillende wonderbare genezingen, o.a. van zijn dochter Balbina, gaat hij tot de nieuwe godsdienst over en wordt een zo groot belijder, dat de Romeinse legermacht hem met de meest brutale en onterende martelingen ter dood brengt. Men rukt hem zijn tong uit, rijt het vel van zijn lichaam, hangt hem over de galg met molenstenen aan hoofd en voeten, hakt hem de handen en voeten af, tot hij uiteindelijk bezwijkt. Zijn lichaam wordt door de christen gemeenschap nog dezelfde dag, 30 maart 132, weg gesmokkeld en op het kerkhof van Pretextatus begraven. In het jaar 758 worden de lichamen van Quirinus en zijn dochter Balbina door paus Paulus I naar de nieuwe kerk van H.H. Steven en Sylvester overgebracht. Paus Leo IX schonk op 30 april 1050 het lichaam van de H. Quirinus aan een klooster te Neuss in Duitsland. Het is daar dat zijn gebeente wordt bewaard in een prachtig schrijn uit gedreven koper vervaardigd door meester August Witte junior.
Enkele relikwieën belanden ook in ons land o.a. te Vlimmeren en te Loenhout.

DE KAPEL TE LOENHOUT

Wanneer de eerste kapel werd opgericht is ons niet bekend. Wij vonden echter wel een wederopbouw en zeer waarschijnlijk een vergroting van een geheel nieuwe kapel met achteraan een waterput, waarvan het water jaarlijks gewijd werd. De gelovigen kwamen van heinde en ver naar deze " begangkenis". Zij wasten hun aan-

gezicht en namen een fles met water gevuld mee naar huis. Dat gebeurde om zich te beschermen tegen huidkwalen, kwade gezwellen, doofheid en oogziekten. De put werd vroeger alle jaren geruimd en gekuist. De verantwoording der werken begon als volgt:

" Reeckeninghe van den ontfanck ende vuytgaven gedaen in 't opbouwen ende maecken van de capelle van St.-Quirijn geleghen aen de Lameye binnen de heerlyckheyt van Loenhout int iaer ons heeren XVIc ende drijenvijfftich gemaeckt door Jouffrouwe Catharina de Perez tot liefde Godts ende ter eere van den selven heilighen Quirinus."

Op 8 juli 1646 neemt Juffrouw Catharina de Perez de Barron de zorg op zich de oude kapel, die na de dood van kapelaan de Heer Gommarus de Clercq, religieus van St.-Bernaerts en de onderpastoor van "deselve heerlijckheijt", die desolaat en in zorgwekkende toestand was, te vernieuwen. Zij zou zorgen dat de nodige gelden bij mekaar gebracht werden. Samen met de nieuwe kapelaan de Heer Cornelis van den Kieboom togen zij aan 't werk (dit is het eerste bewijs dat er vroeger reeds een kapel was).

Uit de oudste rekeningen blijkt dat er reeds verschillende uitgaven gedaan werden, o.a. de aankoop van "telocxken", een schilderijtje. Bij de aanvang was er nog 109 gulden in kas en prompt zette zij haar zuster Juffrouw Louise Adriana de Perez aen een "aelmoes" te schenken en zij bekwamen 105 gulden 2 stuivers en 2 oort.

De jaren 1653 en 1654 telden voor de bouw van de nieuwe kapel. Zij betaalden 193 gulden aan Peeter van Beeck, secretaris van Wustwesel, Digna Empsen en Jan Janssen de Crom voor de levering van 33 650 "careelsteen" (d.i. baksteen). Er waren rekeningen bij voor het leveren van "calck", hout, gekapte steen, enz.. Meester metser Lenaert Peeter Swinnen, die te Brecht woonde en er gehuwd was, doch ge boortig van Sichem, nam het metselwerk voor zijn rekening. Meester Cornelis Voets -van Ravenstein uit Hoogstraten deed het timmerwerk, en meester Andries Aertsen van Overijn van Sundert was de "gelaesenmaecker". Heel dit werk heeft 1062 gulden 15 stuivers en 2 oort gekost.
Tijdens dezelfde periode werd de put gemaakt door dezelfde meester met zijn knechten, die hem metsten met "calck" en dichtten met "steenpik". Deze bewerking kostte nog eens 32 gulden 12 stuivers.
De oude steen werd verkocht aan "de behoutsone" van Peter Meeus. (behout = behuwde = schoonzoon) Dit is het tweede bewijs voor het bestaan van een oudere kapel.

Buiten deze betaalde krachten heeft de ganse Loenhoutse gemeenschap belangloos aan de kapel geholpen. Hun namen mogen bewaard blijven.
Antoon Van Gastel alias Heers en Peeter vander Buyten reden naar Antwerpen en haalden er gekapte steen. Jan Peeter Wouts ging het hout halen en de schaliën werden aangebracht door Nijs Jan Nijs (Van Tychelt), Jacob Jan Nijs (van Tychelt), Bastiaen Vorsselmans , Dries Rijck Laukens, Claes Neel Leenaerts, Lauwereys Wouters, Antonius Goossens, Huybrecht de Waghenmaecker, Huybrecht Verboven, Leenaert Jan Wierckx. Antonis van Oosterwijck werd met een reis naar Ranst belast. Hij moest er "goed schaliebert" gaan vinden en kopen.
En volgende mannen stelden hun diensten ter beschikking om van tijd tot tijd de meesters te komen bijstaan en hen te helpen: Aert Jan Meeussen, Matthijs Vorssel-

mans, Willem Jan Neel Goris, Hendrick de Decker, Jan Centen, Cornelis van Aken, Jan Peerkens (Rennen), Aernout Matthijssen, Jan Jacob Croeck, Jan Wierckx, Jan van Ham op den Hesselinck, Quirijn Willems.

Juffrouw de Perez volgde op de voet de aan gang zijnde werken en maakte precioso aantekeningen van het doen en laten van de knechten, die zij moest betalen. Uit deze eigenhandig opgetekende nota's halen we volgende pikante details:

- **dystach den 19 augustus weder gewerrect tot drij uren naer noen inde kerreck aenden autaer**
- **maendach do 25 augustus den heelen dach gedroncken met de cnecht, niet gewerrect;**
- **dystach den meester gedroncken maer den cnecht heeft gewerrect**
- **woensdach gewerrect meester ende cnecht**
- **donderdach den 28 augustus is den metser van hier gegaen**
- **den 17 september is den meester op eenen woensdach alleen gewerrect, ook donderdach, 's avons is weder naer huijs gegaen;**

En zo gaat dat verder. In 1654 kwam de nieuwe kapel klaar. Over haar inwijding hebben we niets gevonden, maar dat zal wel met veel luister zijn gebeurd.

Juffrouw Catharina de Perez is op 13 juni 1661 overleden. Van de familie de Perez vinden we niet één naam vermeld in de parochieregisters van Loenhout, doch uit verschillende vondsten in het burgerlijk archief blijkt dat een overleden de Perez door de zorgen van de Loenhoutse bevolking naar Brussel gevoerd werd, om daar in de familiekelder bijgezet te worden.

In de kapel wordt een gedenksteen in de rechter zijmuur ingemetseld. Op die steen staat volgende tekst: ***"Tot memorie van de edele juffrouwe Catharina de Perez, fondatrice deser capelle ende van eene misse alle maendagen. Gestorven den XIII junij MDCLXI. Bidt voor hare siele."*** (zie hierover meer blz. 42)

Deze tekst is omgeven van acht wapenschilden die de kwartieren van haar geslacht weergeven: Perez, Barron, Sicoura, Arbieto, Lopez, Cannogo, Berrevoets en Aquineige.

(Het woord "fondatrice" zou ons in de mening kunnen brengen, dat zij werkelijk de oprichtster is van de kapel, maar zulke betitelingen kwamen in die tijd meer voor om iemand te plesiere)
De andere promotor, Heer Cornelis van den Kieboom is te Loenhout overleden en begraven in de kerk op 30 januari 1668. Hij was 51 jaar, 26 jaar priester en verbleef 25 jaar te Loenhout als onderpastoor en kapelaan van Sint-Quirinus (grafsteen).
Tot daar onze eerste overname uit het archief van A.J. Weyns, archivaris te Loenhout, over de St.–Quirinuskapel. Volgende keer behandelen wij zijn tekst over het retabel van Sint-Quirinus in de kerk. **A.J. Weyns (1974), archivaris**

De Sint-Quirinuskapel te Loenhout

DE NAPOLEONSHOEVE

Taverne "De Napoleonshoeve" in beter tijden.

Na vele jaren van verwaarlozing (afgewaaide pannen, gebroken ruiten, weggekapte muren,...) was "De Napoleonshoeve" enkele maanden geleden dan toch eindelijk

verkocht geraakt.. Ondertussen zijn we weer al een paar maanden verder, en... er is nog niets gedaan aan de hoeve. Ja, om zo'n verwaarloosde boerderij te renoveren, zal er flink wat geld nodig zijn. Waarschijnlijk te veel voor de koper, want ... het gebouw staat opnieuw te koop. De verwaarlozing kan verder gaan. Als het gemeentebestuur nu eens... Het zou een prachtige locatie zijn voor onze heemkundige kring.

De hoeve ligt mij nauw aan het hart. Daar heeft meester Jan Vervoort voor gezorgd. Van al mijn onderwijzers uit de lagere school heb ik de mooiste herinneringen aan hem. We kregen van hem misschien wel wat minder leerstof van de echte schoolse leervakken, maar... hij leerde ons naar de schone dingen rondom ons kijken. Regelmatig trok hij met zijn klas op stap om ons te leren kijken en luisteren naar de natuur. Onder zijn leiding maakte ik voor de eerste keer kennis met "achter 't Hof, de Hofdreef, 't hoveniershuisje, het kasteel, de grachten, " 't laank paoike", de torekes", de Spiegel, 't Zwart hekken, de Vloeikens, de Vloeikenshoeve, 't Bouwke, de Wip... Hoeveel keren zou ik daarna nog langs diezelfde paadjes gereden, gewandeld ... hebben? Spijtig dat we deze wandelingen niet meer kunnen doen.

Toen er over de Napoleonshoeve werd verteld, was ik in mijn nopjes. Ik moest daar toch alle dagen vier keren passeren. Als twaalfjarige knaap keek ik telkens vol bewondering naar deze hoeve. Tegen de muur langs de kant van de Slijkstraat was een klein zwart uithangbordje bevestigd. Daarop stonden in mijn schooltijd nog stukken van witte letters op, restanten van de naam van de afspanning "DEN DOBBELEN ARENDT"(dat zag ik daar toch in) Het zwarte plaatje hangt er nog steeds, maar de letters zijn al lang weg. Maar als ik voorbij de hoeve rijd, kijk ik iedere keer of het er nog wel is. De bladeren van een klimplant hebben het deze zomer overwoekerd.
En juist zoals vroeger liggen er nu ook voor de boerderij een aantal kapotte pannen. Ja, telkens als het wat harder waaide, vlogen ongeveer altijd dezelfde pannen van het dak. Nu liggen die stukken er al jaren.

Als kind droomde ik ervan later die boerderij te kopen om er een museum van te maken. Maar die droom zal voor altijd een droom blijven.

Recht tegenover de Napoleonshoeve woonde "Suske Augustijns". Wij kenden hem als "Suske Spjeek". Zijn voorouders waren "wagenmakers". In de wielen van een kar zitten spaken. (Oep z'n Wezels zeggen ze daartegen "spjeekken" - vandaar de bijnaam). Naast de boerderij, vooruitspringend tot tegen de straat (Kruisweg) stond de wagenmakerij. Tegen de muur van de wagenmakerij hing ook zo'n zwart uithangbordje (verdwenen bij de verbouwing). Hierop kon je niets meer lezen.
Achter aan het driehoekig pleintje woonde de smid. Wij kenden wel Jef Smid (de melkboer), Lotje Smid, Sus Smid,... De naam Anthonissen leerden wij pas later kennen.

Tussendoor maken we vlug even kennis met

DE "WAGENMAKERSFAMILIE" AUGUSTIJNS

Franciscus Cornelius Augustijns
° WW 01/04/1900 + WW 31/08/1961
wagenmaker Westdoorn
X
Juliana Francken
° Ka 03/08/1900 + WW 17/03/1995

Franciscus Cornelius Augustijns
°WW 21/10/1903 +WW 08/06/1981
Landbouwer Kruisweg
x WW 27/01/1937
Maria Willemsen
°St.-Job 28/10/1910 + WW03/07/1985

Joannes Augustijns
° WW 12/11/1863 + WW 12/05/1929
wagenmaker Westdoorn
X WW10/01/1894
Anna Cornelia Leenaerts
° WW 11/03/1864 + WW 04/10/1946

Carolus Cornelius Augustijns
° WW 04/11/1866 + WW24/01/1939
wagenmaker Kruisweg
x WW 23/10/1901
Joanna Maria Van Gestel
° WW 07/06/1869 + WW 28/10/1925

Cornelius Augustijns
° WW 08/10/1810 + WW 16/10/1884
wagenmaker Kruisweg
x WW 28/11/1849
Catharina Van Santvliet
° WW 01/11/1820 + WW 22/05/1891

Petrus Joannes Augustijns
° WW 20/11/1778 + WW 09/02/1835
Wagenmaker Kruisweg / Baan
x WW 24/02/1808
Maria Elisabeth Van Hoydonck
° WW 25/03/1782 + WW 02/02/1811

Adrianus Cornelius Augustijns
° WW 10/03/1741 + WW 25/08/1808
Dagloner / Westdoorn - Achterbrug
x WW 03/04/1769
Joanna Van Staeyen
° LH 07/02/1745 + WW05/08/1805

Terug naar onze Napoleonshoeve

'k Had altijd graag de geschiedenis van de "Napoleonshoeve " opgezocht. De heer Paul Peeters, zoon van Prof. Dr. K. C. Peeters, had "Het herbergboek van Hendrik de Crom "met daarin de boekhouding van "Den dobbelen Arendt " via de burgemeester ter inzage aan de bibliotheek bezorgd. Spijtig genoeg is dit zo waardevol herbergboek, samen met een aantal documenten in september 2000 naar het archief te Antwerpen gebracht. Weer unieke stukken Wezelse geschiedenis die uit Wuustwezel verdwenen zijn..

Gelukkig heeft Prof. Dr. K.C. Peeters over de hoeve en het herbergboek een hele bijdrage geschreven in het ledenblad van de "Oudheidkundigen kring" van Wuustwezel (negende jaargang, n.r. 1 – 1934). Het loont zeker de moeite om deze tekst opnieuw te laten verschijnen. Met dank aan onze voorganger Prof. Dr. K. C. Peeters.

DE BOEKHOUDING VAN "DEN DOBBELEN ARENDT"

Uit "Het herbergboek van Hendrick de Crom" (1672 – 1705)

Tot in het begin van de 19de eeuw kende men te Wuustwezel twee voorname middelpunten rond dewelke het dorpsleven zich bewoog. Daar was de "**PLAETSE**" (wat wij nu 't dorp noemen) rondom de kerk met de kamers der drie schuttersgilden, de school, de pastorij, de kosterij, veel afspanningen waaronder "Den Hertogh van Beyeren" en "De Weirelt", de brouwerij "Den Coninck van Spagniën" en de huizen van enige voorname ingezetenen.

Maar als men vandaar uit het kerkpad volgde ofwel de Lijkweg (ook Bruidsweg geheten) en de Slijkstraat, kwam men aan het kruispunt op de grote baan, die van Breda naar Antwerpen liep met Wuustwezel juist halfweg. Langs daar trokken sinds eeuwen de legers van noord naar zuid en van zuid naar noord. Daar werden de zware vrachten turf opgeladen, welke op schokkende karren naar Antwerpen werden gevoerd. Daar was de driehoekige open plaats waar de smid en de wagenmaker hun handen vol hadden, daar was het eigenlijke aanknopingspunt met de buitenwereld. Daar op den Kruisweg trof men de grote afspanningen aan zoals" de Keyserscrone" gehouden door Schout Peter Maesmans, "de Haenscorff" bij Cornelis Van Aerde en de voornaamste "Den dobbelen Arendt", waar Hendrick de Crom de scepter zwaaide, krijgsvolk liet logeren, bier brouwde, geld leende, turf verkocht, den reizende passant ontving, de boerderij uitbaatte en handel dreef in allerlei kleine en grote zaken.

We hebben te Wuustwezel het verschijnsel gekend der rivaliteit tussen twee dorpsgedeelten. Het kwam tot een hoogtepunt in het begin der 19de eeuw toen in 1806 de strijd gevoerd werd over de richting van de nieuwe steenweg, de Napoleonsbaan, die Parijs met Amsterdam moest verbinden. We hebben vroeger reeds breedvoerig die tijd verhaald (Wesalia jg 1 blz 4 – 7 en 26 – 29) die zoals men weet, uitviel in het voordeel van "die van het Dorp"! Het Posthuis waar volgens de legende Napoleon

zou gelogeerd hebben verloor zijn betekenis en de familie Hens bouwde het nieuwe Posthuis tegen de nieuwe baan. (nu P.C.S.)

Natuurlijk had de Kruisweg een eigen kermis, die veel voornamer en veel rumoeriger was als de oorspronkelijke dorpskermis. Nu nog spreekt men van "Kruiswegse kermis" alhoewel ze gehouden wordt in de Guido Gezellelaan en er op de Kruisweg geen spoor meer van te zien is. (Ze is nog wel voornamer en veel rumoeriger dan Wezel kermis.)

* * *

Doch keren we nu terug tot onze "dobbelen Arendt". Het lijvige register der *"Metinge en schattinge van de gronden en erven van den geheele dorpe van Wuustwezel, begonst 1662 en voleind 1663"* maakt melding op naam van Hendrick de Crom *"van eene afspanninge met huysinge, schuer, brouwerie, stallinge en hove op den Cruyswegh genaemt den dobbelen Aerendt met lant en Driesschen regenoterende oost de Slyckstrate, suyt den Waterloop, west Cornelis Adriaen Dalemans en noort de bane. 211 ½ roeden".*

Het was dus het oude Posthuis op de hoek van de Slijkstaat, een typische afspanning, uit den ouden tijd met de grote gelagzaal en de ruime "rijstal", met bovenop de ruiter met de posthoorn, het erkenningsteken der oude posthuizen, een afspanning zoals we die beschreven zien door Conscience en Snieders. ....

HET HERBERGBOEK

Door een gelukkig toeval kwamen we in bezit van de boekhouding van Hendrick de Crom, den waard uit "den dobbelen Arendt". Als we zeggen "boekhouding" dan stelle men zich niet voor een reeks Kas- en Grootboeken, doch wel één enkel langwerpig boek (41/16) van 140 foliobladen gebonden in een perkamenten band, waarop nog duidelijk de sporen merkbaar zijn van dranken, waarmede destijds de herbergtafels van den "dobbelen Arendt" waren gedrenkt. Maar muffe papierreuk heeft na meer dan drie eeuwen tijds de geur van brandewijn vervangen.

Gedurende een dertigtal jaren, van 1672 – 1705, was dit boek de vertrouwde lotgenoot van Hendrick de Crom, zodat het ons toelaat een kijk te nemen in het zakenleven en tevens in staat stelt bijzonderheden (en welke bijzonderheden!) op te tekenen uit het alledaagse leven van onze voorouders.

Bij een eerste zicht hebben we het boek terzijde gelegd, de aantekeningen leken ons te dor en te droog, al hadden ze ook betrekking op duizenden tonnen groot en klein bier. Lange tijd hadden we geen verdere aandacht besteed aan dit verfromfraaide herbergboek , tot we ons de moeite getroostten een tiental bladzijden te ontcijferen. En daar sprak het plots een wondere taal, die schril afstak tegen de archaïsche vormen der oude bescheiden. Dit boek toverde ons voor ogen een eigen wereld van drie eeuwen geleden, een eigenaardig leven dat zich afspeelde in en rondom de aloude afspanning op de Kruisweg. Daar verschenen de dorpelingen zoals ze waren al drinkend bier en brandewijn op gildenfeesten en kermisdagen, hele regimenten met kolonels en generaals, de Rijngraaf en de Provoost van Brabant op doortocht door het aloude hertogdom, ook Dirk, de voerman van het Schelleken en zovele anderen! We wonen verkopingen bij en zien hoe de waard overeenkomsten afsluit met zijn schuldenaars, zijn huurders en zijn dienstboden. We leren bijzonder-

heden kennen der moer- en turfuitbating, der brouwerij en van de winkel van Hendrick de Crom. En als het hem slecht gaat in zijn gezin en in zijn zaken, dan laat zulks sporen na in dit wondere boek...

Voor de kennis der landelijke economie in Brabant is zulk journaal van een Kempische afspanning van zo grote waarde als de nagelaten documenten van een grote compagnie voor de economische geschiedenis van een land. Meer nog, zulk herbergboek geeft in grote mate de kleur en de stemming weer. Het is een stuk vastgelegd dorpsleven. Het heeft op ons dezelfde indruk gemaakt als de studentenbrieven uit de 17de eeuw, die we voor een paar jaar publiceerden. Evenmin als bij de publicatie kunnen we thans alles overnemen uit dit lijvig boek. We moeten ons bepalen bij de meest typische bijzonderheden, die we zullen samenbrengen in een tiental hoofdstukjes.

* * *

In dit boek is niet de minste orde te bespeuren, alhoewel er aanvankelijk wel naar gestreefd was aan elke schuldenaar een speciale bladzijde voor te behouden. Vandaar ook een soort register met de verschillende namen, verwijzend naar de folio's verder in het boek. Niet alle posten werden rechtstreeks in het boek genoteerd. De schalie was ook in gebruik en zo zien we aantekeningen in dezer voege *"van de schalie overgezet, dat Van der Schuerens volk verscheiden keren hebben gehaald, beloopt 2 gulden, 8 stuyvers, 3 oort."*

Meestal werd alles ondereen geschreven en na enige tijd voldaan. Ofwel werd er dan doodgewoon een streep over de rekening gegeven ofwel, als Hendrick de Crom ook te betalen had werd er "afgerekend". Een voorbeeld

1683 Den 2 Augustus afgerekend met Willem Goetstouwers van het geld, dat dezelve aan mij heeft gegeven en heeft verdiend aan een loopen boekweit en daar Claes Peer van Eeckeren, genaamd Jordaens twaalf gulden gekort heeft voor Jan Leyssen van wegen de Weeskinderen Hendrik van Bael, zoo altesamen gekort dat Willem moet korten, zoodat mij nog zuiver komt de somme van twee en veertig gulden drij stuivers dat Willem Mathys Goetstouwers heeft gewoond op mijn goed. (ondertekend door beiden)

Ziehier enkele veel voorkomende posten:

- *Verteerd in bier, brandewijn, toebak en eten. (1 gulden 6 ½ stuyver)*
- *in eten en drinken samen (6 gulden 1 stuyver)*
- *Jan Gabriëls verteerd aan verscheiden malen en een stoop bier thuis gehaald (3 stuyvers)*
- *zijn zoon verteerd en aan baanbier medegenomen (8 stuyvers)*
- *een vierendeel klein bier (15 stuyvers)*

Om een idee te hebben van de bedragen welke Hendrik de Crom voor verteerde gelagen te vorderen had, vermelden we dat Eeckelmans van januari tot augustus 1674 aangeschreven staat voor 460 gulden 1 stuyver 3 oort.
Ziehier enige prijzen:

- 1 brood	10 stuivers
- 1 pond witte kaas	3 ½ st.

- 1 pond groene kaas	2 st.
- 50 haringen	16 st.
- ½ ton goed bier	3 gulden
- ½ ton klein bier	1 ½ gulden
- 1 kan bier (1)	2 st.
- 1 pot Antwerps bier	2 st.
- 1 pot sterk bier	3 st.
- 1 pot wijn	10 st.
- 1 pint wijn	5 st.
- 1 fles brandewijn	15 st.
- 1 veertel koren (= 77l)	2 gulden 6 st.
- 1 vierendeel tabak (=125g)	4st.
- 1 kwartier haver(= 5 l)	4 st.
- 1 spint haver (= ¼ schepel= 2 ½ l)	2 st.
- 1 bussel latten	9 st.
- 100 bezembanden	8 st.
- 1 kar turf te Antwerpen geleverd	4 gulden

(1 een kan is ongeveer 1 liter een pot = 1 1/3 liter een pint = een halve pot = 0,69 liter)

WANNEER?

Niet steeds werd in het herbergboek een datum genoteerd. Zoals het thans nog de gewoonte is op onze Kempische dorpen rekende men vooral met de heiligdagen en met bepaalde gebeurtenissen, die in het geheugen blijven ingeprent.
Zo vinden we in de rekening van Adriaan De Wolf: ***" Als hij trouwde, gehaald 11 kannen bier (1 gl. 2 st.).***

Andere voorbeelden:

- ***1671, den 19 augustus op de Wesel kermis heeft Jan Goris met zijn vrouw verteerd in eten en drinken, wijn, bier en brandewijn (3 gl. 10 st.***

- ***1680, Als Adam Cornelis Jan Kerstens zijn hoeve heeft gepacht toen verteerd en nog geld gegeven, samen 1 gl. en 5 st.***

- ***Meester Aert verteerd als hij bij Vander Vloet heeft gewerkt...***

- ***Als hij naer Huybergen gonck en af quamp...***

- ***Toen zij naar 't moer trokken...***

- ***Toen hij naar Sint-Job ging met Jacob Bastiaensen (2 gl. 14 st.)...***

- ***Op Wezel kermis heeft Cornelis Antonius Heuvelmans verteerd aan bier en brandewijn en toeback samen: 2 gl. 15. st. .***

- ***Sint-Niklaasgilde***

De voerlieden, die moer en turf vervoerden langs de baan waren gegroepeerd in een gilde die haar kamer had in " Den dobbelen Arendt". Hiervan zijn veel sporen achtergebleven, zo o.m.:

- ***Jan Huybrechts den eersten dag op "Sintennlkklas teren" verteirt (1 gl. 3 ½st.) en Huybrecht in wijn verteerd (10st.)***

- ***den tweeden dag Huybrecht verteerd 1 gl. 6 ½st.***

- ***den derden dag 1 gl. 4 st. 's Zondags 1 gl. 7 ½st.***

Huybrecht Wouters was op Sint-Niklaasdag ook van de partij samen met " de Knechts van mijn Heer" (Jacob van der Ryt was toen heer van Wuustwezel) en ze verteerden er op de drie teerdagen 4 gl. 1 st. .

Op folio 52 van het boek is een gedeelte der rekening van Hendrik Valentijn te vinden, "*overgezet uit de kladde van de gelagen van Sinterklaas*", en wel van de jaren 1674 tot 1680.

KOOPDAG

Vele openbare verkopingen werden gehouden in de gelagkamer van "den Dobbelen Arendt". We knippen uit de rekening der erfgenamen Huybrechts:

- ***15 dec. Corneel Huybrechts met den Advokaat (2gl 4 st. .)***

- ***Jan Huybrechts 16 – 17 – 18 – 19 – 20 met Mijnheer Resman verteerd in wijn, bier en kost (16 gl. 19 st.)***

- ***Den advokaat 's anderendaags verteerd (2 gl. 16 st.)***

- ***30 dec. den advokaat (1gl. 7 st.)***

- ***8 jan – hebben de wethouders verteerd toen het goed gekaveld was en Jan niet en kwam (1 gl. 16 st.)***

- ***22 jan Als het goed ingezet is, verteerd met de wethouders(3 gl. 15 st.) Toen de slag gegeven is met de wet verteerd 6 gl. 2 st.***

- ***26 tot 30 jan Jan, met den advokaat, eten en drinken 11gl.***

- ***Met Jan Huybrechts afgerekend van datgene dat hij met zijn erfgenamen heeft verteerd beloopt de somme 117 gl. 8 st. 2 oort. Hierop heeft Jan Huybrechts mij een "briefken van honderd gulden" gegeven. Op het inzetten van de stee van de erfgenamen Huybrecht Jacob. Toens verteerd 5 gl. 6 st.***

- ***19 feb. als de slag erover was, verteerd in bier en wijn samen bijeen gerekend 11 gl. 10 st. Cornelis en Willem Huybrechts nog na gedronken zeven kannen bler komt 14 st***

ALLERLEI KLANTEN EN REIZENDE PASSANTEN

Wie vertrouwd is met het leven onzer Kempische dorpen weet welk een rol de dorpsherbergen spelen. Ze zijn de vergaderplaats waar het wel en wee van het ganse dorp wordt bepraat. De waard, die al de praatjes moet aanhoren en voortvertellen vervult op den duur de functie van een "gesproken dagblad". Bij Hendrik de Crom kwam haast elkeen zijn glas drinken om "af te spreken" zoals het heet in het boek en om terzelfdertijd het nieuws te vernemen dat de reizende passanten van heinde en ver aanbrachten.

De molenmakers en de schaliedekkers waren er vaste klanten, doch slechte betalers. Ze staan elk jaar voor grote sommen in 't krijt. Zo ook " ***Dierck den voerman van het schelleken"*** **(Het Scheldeken is de naam van een oud stadsgedeelte te Antwerpen)** dien we meermaals in gezelschap vinden van ***"den broeder uit Breda".*** Wie nooit voorbijreed was Willem van Merksplas **(Merblaes, Merkblas, Merckxblaes)** die steeds een of ander meenam, nu weer een ton bier dan weer koren. Als hij in geldnood zat klopte hij in "den Dobbelen Arendt" aan. Soms kwam hij ook met zijn huisvrouw, die eveneens 3 gulden leende.

Hendrik Peeters van Alfen was een belangrijk afnemer van bier, hoofdzakelijk van "klein bier" hetwelk door zijn knecht werd afgehaald. Als de vrouw of de dochter van Hendrik Peeters op hun doortocht naar Antwerpen den "Dobbelen Arendt" aandeden was het gewoonlijk om een paar gulden te ontlenen, welke dan met het bier samen werd afgerekend (f° 93-94)

DE HEREN VAN HET KLOOSTER VAN HUIJBERGEN

Pater Benedictus Struyven procurator was een voornaam personage. Hij was gewoonlijk vergezeld van de vorster en een voerman, die vaak alleen met het voertuig terug kwam. Deze heer was dan op ronde voor het innen van de cijnzen en renten. Meestal kwamen de cijnsplichtigen in de kamer van "Den Dobbelen Arendt" samen en werden daar onthaald op bier van 't vat (op de kamer 7 kannen vaatbier = 17 ½ stuiver). De vorster had dan te voren driemaal aangekondigd wanneer "Mijnheer Struyven" zou passeren(3 publicaties is 6 st.)

Ziehier de rekening van de cijnsheffer.

- 1696, den 2, 3 en 4 december heeft mijnheer Struyven verteerd zes gulden 4 ½stuiver, te weten:

- ***voor de personen van de rent betaald: 1 g. 14 st.***
- ***voor het peerd van de voerman 1 g. 12 ½st.***
- ***Mijnheer Struyven met Aert, zijnen voerman samen verteerd in eten, bier, brandewijn, tabak , samen bijeen gerekend 2 g. 18 st.***

Hendrik de Crom voldeed bij deze gelegenheid ook de huur der "Ginnicksche (Ginninckxse) weide – vijf gulden per jaar.

Als de prior op reis was bezorgde de waard uit "den Dobbelen Arendt" hem de nodige fondsen – o.m. ***"1683 den 13 december aan den heer prior van Huijbergen gegeven acht gulden geld en twee gulden verteerd, samen 10 gulden".***

Ziehier nog enige uittreksels uit de rekeningen der heren van Huijbergen (f° 95-104).

- Aan den heer Prior gezonden 1 kalkoen van dertien pond tot 12 st. per pond, komt de somme van 10 g. 16 st.)

- De heren gedronken 9 ½ pot wijn, komt 4 g. 15 st.

- ***15 kannen bier, 2 ½st. de kan 1 g. 17 ½st.***
- ***voor de kost van de heren 1 g. 10 st.***
- ***de boeren 9 potten bier 18 st***

- "Deze bovenstaande rekening met mijnheer Prior geliquideerd."

- Den 19 november 1686 heeft de heer prior van Huijbergen verteerd en voor de boeren afgetrokken, die de rent kwamen betalen 2 g. 2 st.

- ***Mijnheer prior Coebergen verteert als hij van Turnhout kwam:***
- ***De postwagen uit Breda hield regelmatig halt in "den Dobbelen Arendt". Peter Nys en zijn voerlieden lieten telkens hun verteer opschrijven.***
  - ***Peter Nys, zoon , in 6 à 7 keren verteerd in hooi en haver. In twee keren weg en weer samen 2 g. 7 st.***

Het vermelden waard is wel deze notitie.

- 1696 den 1 februari Peeter Nys, zoon en dochters en "andere begeynen" (werkelijke begijnen, of als spot bedoeld zijnde?) ***samen verteerd 1 g. 1 st.***

Het gebeurde ook wel, dat er groot verteer werd gemaakt:

- 1695 den 11 en 12 mei de zoon en de voerlie van Peter Nys verteerd in bier, brandewijn, hooi en haver samen bijeen gerekend de som van 6 g. 7 st. .

Overname van eerste deel artikel " De boekhouding van "Den Dobbelen Arendt"
UIT " WESALIA Jaargang 9 (1934 - 35) Nr. 3-4 Prof. Dr. K.C. PEETERS

OUDE MATEN, GEWICHTEN EN MUNTEN

A – INHOUDSMATEN

1 zester = 4 veertelen
1 veerteel = 2 lopen (omtrent 70,14 l)
1 moken(meuken) = ¼ veertel
1 loopen = ½ veertel
1 schepel = 13,01 liter
1 mud = 3 hectoliter
1 hoed = 11, 7268 hectol(voor kolen) 9,712 hect. voor de kalk
1 cop(coupe) = omtrent 1 liter
1 kan = omtrent 1 liter
1 pint = 0,568 liter
1 mingle was vroeger een vochtmaat: 21 liter voor wijn, 23 liter voor brandewijn, 18 liter voor melk

B – VLAKTEMATEN

1 zil = 33aren
1 loopenzaat = 50 roeden of ongeveer 22 aren
1 bunder = ongeveer 140 aren
1 – roede= 14,06 m^2
1 perche = 6m^2 226/1000
1 el = 0,49 decim^2

1 voet= soms 600 , soms 800 roeden

C - LENGTEMATEN

1 vadem (toise) is= 6 voet of 1,698 m
1 roede = 3,75 m
1 voet = 0,283
1 perche = 22 voet
1 el = 0,7 m
1 duim is 1/12 voet; ongeveer 0,025 m
1 lyn is 1/12 duim

D – GEWICHTEN

1 steen = 6 pond; Brabants = 8 pond
1 pond = 16 oncen of 489 g1 once = 1/16 pond of 31,25 g
1 lood = 15 g
1 mark = ½ pond

E – MUNTEN

1 Philippus gulden = 1 Karolusgulden 5 stuivers
1 Rhynsgulden = 20 stuivers
1 Gulden Rhyns = 10 stuivers
1 Ryder = 25 stuivers
1 groote = ½ stuiver
1 hallinck = ½ stuiver
1 pond = 12 sol of 0, 98765 frank
1 sol = 12 denariën of 1/20 pond
1 ecu = 6 pond of 5,80 fr.
1 klein écu = 3 pond of 2,75 fr.
1 sol(Parysche) = 15 denatiën
1 sol (tournoi-van Tours)= 12 denatiën
1 marqui = 12 denariën
1 denaar = 1/12 sol
1 myt = 1/72 stuiver
1 stuiver = 4 oortjes of 72 myten of 16 penningen
1 botdrager = 1 placke = 13 ½ groote Brabants
1 braspenning = 54 myten of 1 blank
1 blank = 54 myten of 1 braspenninck
1 royale (reael) = 9 Karolusgulden 24 grooten
1 placke = 1/3 stuiver
1 butken= 13 ½ grooten Brabants
1 Brabantsche stuiver = 9 centiemen
1 penning = 1/16 stuiver
1 schilt is 24 grooten

UIT "FONDS WEYNS"

AUDIËNTIE DOOR NAPOLEON BONAPARTE GEGEVEN TE BREDA IN DE ZAAL VAN HET GEREGTSHOF DEN 6 MEI 1810

In onze lagere schooltijd vertelde men ons dat keizer Napoleon Bonaparte zou geslapen hebben in "Den Dobbelen Arendt". Later werden die berichten dan weer tegen-

gesproken. Wat wel zeker is dat Napoleon de weg Antwerpen Breda heeft genomen om naar Holland te reizen. In het "fonds Weyns" vonden we onderstaande tekst over een bezoek dat Napoleon bracht aan Breda. Hij ging er flink te keer tegen de priesters van de Rooms katholieke kerk.
De tekst komt uit " **DE AMSTERDAMSE COURANT"** van vrijdag 2 september 1814.

Napoleon, de Keizerin Maria Louisa, bij de hand geleidende, en gevolgd van den Koning Jerome, van diens gemalin en van den Prins Eugenius, welke de hand gaf aan de Hertogin van Montabello; kwam de zaal van het Geregtshof binnen; alwaar zig bevonden, de Groot Dignitarissen van het Rijk; de Hertog van Bassano, de Maarschalken, Hertogen van Istrië en Firouls, de ministers van Binnenlandse en Buitenlandse Zaken, de Graaf de Bondi, dienstdoende Kamerheer, de Markies d' Argenson, Prefect der beide Lumieten; eene dame van het Paleis; eene Dame à Alans en eenige andere leeden van het Hof: de Leeden van het Departementaal Geregtshof, die van de burgerlijke Regtbank, de Scheepenen, de Roomsche Geestelijkheid, welke hun Geestelijk gewaad niet aan hadden; de Leeraaren van de Hervormde Kerk, die op hoog bevel in hun Geestelijk gewaad moesten verscheinen en de Protestansche Konsestooriën: alle deeze perzoonen stonden in eenen kring in de zaal, buiten dezelve waren er nog andere Kolegiën, en vele andere leeden....
De Keizerin ging zitten. Napoleon terstond den kring rond gaande sprak deze woorden tot den President van het Hof van Appel:
" Zijt gij de President van het Hof van Appel? "
"Ja, Siere".
"Hoeveele zielen zijn er onder uwe jurisdictie?"
" Vierhonderd duizend, Siere."
" Waar kan men over uw vonnissen appelleeren?"
"Te Amsterdam, Siere."
"Uit hoeveele leeden bestaat gij?"
"Uit negen, Siere."
Vervolgens voort wandelende bleef hij voor een Apostolische Vicaris staan, die een papier in de hand houdende, zijn compliment uitsprak. Napoleon andwoordende hem niet, maar vroeg:
" Waar zijn de Protestantsche Predikanten?"
Hierop werden den Heer ten Oever Predikant der Waalsche kerk en de gansche Protestantsche geestelijkheid in plegtig gewaad aan Napoleon voorgesteld.
Den Heer ten Oever sprak daarop Bonaparte aldus aan:
"Sire! De Geestelijkheid en de afgevaardigden der Hervormde Kerken hebben de eer U edele en Keizerlijke Majesteit hunne eerbiedigen hulde aan te bieden. De grondregels der Protestantse leer die door den loop der gebeurtenissen onderdanen van uw uitgestrekt rijk zijn geworden, die onveranderlijke grondregels zijn in alles wat er gebeurt, de hand eener heilige, wijze en goede voorzienigheid te aanbidden en den Keizer te geven wat des keizers is. En ik stel het mij ten pligt, Siere, uwe Majesteit te verzekeren, dat wij dit bevel, weest uwe Souvereinen gehoorzaam, na koomen. Wij moeten ziene dat Protestanten nooit, vooral na de herroeping van het Edict van Nantes, eenige naamregten in Frankrijk genooten hebben dan onder de Regering van Uwe Majesteit. Deze overtuiging strekt ons tot waarborg, dat wij in de bescherming van den grooten Souverein welke God over ons gesteld heeft zullen deelen, en dat hij ons de voordeelen welke wij tot hiertoe genoten hebben zal verzeekeren en hebben de eer alle onze belangen aan uwe Uwe Keizerlijke en Koninklijke Majesteit aan te beveelen: mogt gij na den vreede aan het vaste land gegeven: na denzelve

door u hoog Huwelijk sterk gevestigt te hebben, de bevrediger van geheel Europa worden en er ons de gewenschte vrugten van doen smaaken."
Napoleon, deze aanspraak zeer aandachtig aangehoord hebbende, andtwoordende:
" Zeer wel, gij hebt gelijk, ik bescherm algemeen al de Eeredienſten. De Protestanten in Frankrijk genieten dezelfde voorregten als de Roomsgezinden en in dit Departement moeten de Roomsgezinden dezelfde voorregten genieten als de Protestanten. Indien uwe kerken te groot of te menigvuldig zijn, moet gij ze delen, omdat ik eene volmaakte gelijkheid tusschen alle de godsdiensten hebben wil".
Na deze woorden sprak hij tot den Heer ten Oever:
" Waarom zijt gij dus gekleed, gij hebt een kostuum aan."
" Siere, het is op bevel".
Napoleon viel hem in de Reeden en zeide:
" Heel wel, het is het costuum van het land".
En zich tot de Roomsche geestelijkheid wendende, vroeg hij:
" En waarom hebben gijlieden geen geestelijk gewaad aan? Gij zecht dat gij priesters zijt, maar wie zijt gij wel? Zijt gij procureurs, notarissen of boeren? Hoe! Ik ben in een departement waar de meerderheid uit Roomsch gezinden bestaat. Uit Roomsch gezinden die te vooren onderdrukt zijn geweest, die sedert de omwenteling meer vrijheid door den koning, mijn broeder, hebben ontvangen. En ik kom om ze allen met elkander gelijk te maken en nogthans begint gij met mij te mankeeren. Gij durft u hier naar mij zoo vertoonen! Gij beklaaget u over de onderdrukking die gij onder de vorige regering van dit land geleden hebt. Maar gij toont, dat gij ze wel verdiend hebt. Thans komt een Roomsche vorst over U regeren en de eerste staat van gezag welke ik heb moeten uitoefenen is geweest, twee uwer weerspannige priesters te 's Hertogenbosch, zelfs eene apostolische vicaris te doen arresteren. Ik heb hen gevangen doen zetten. Ik zal ze straffen. Het eerste woord dat ik van een Gereformeerde Predikant hoorde is: - Geef des Keizers wat des Keizers is.- Dat is de leer die gij moet onderwijzen. Domkoppen neemt een voorbeeld aan dien heer (op de Heer ten Oever wijzende) Een handvol Brabandsche dweepers zouden zich tegen mijne oogmerken willen verzetten. Domkoppen die gij zijt! Indien ik de leer van en in de stelregels der Gallicaannsche Kerk gene regels gevonden had, die met de mijne overeenkomen, ook indien het concordaat niet ware aangenoomen, zoude ik Protestant zijn geworden. En de volgende dag zouden dertig miljoen Fransen mijn voorbeeld gevolgd hebben. Maar weetnieten die gij zijt, welke godsdienst ondermijnt gij? Kent gij de grondbeginselen des evangelies wel? Het welk zegt Geeft den Keizer wat des Keizer is! Heeft Jezus Christus niet gezecht - mijn rijk is niet van deze wereld -? En de paus en gijlieden zoudt U met zaken van mijne regering willen bemoeijen. Wilt gij ongehoorzaam zijn? O! Ik draag die papieren in mijn zak (op zijn zak kloppende) en, indien gij in uwe stelling volhard dan zult gij hier beneden ongelukkig zijn en in de andere wereld verdoemdt zijn."
Napoleon zich vervolgens tot den vicaris wendende, zeide hij hem:
"Zijt gij een apostolische vicaris? Wien heeft u aangesteld?"
" De paus", was het andwoord.
"Daar heeft hij geen regt toe. Ik ben het die de bisschoppen maakt."
Hierna zich tot allen de Roomsche geestelijkheid wendende vervolgde hij aldus:
"Gij wilt naar mijn armen Souverein niet bidden omdat een priester van Rome mij in den ban heeft gedaan. Wie heeft den Paus het regt gegeven om een Souverein in den ban te doen? Waarom hebben zich Luther en Calvijn van de kerk afgescheiden? De vervoeijelijkheid uwer aflaten had hen doen opstaan. Het was nog Luther, nog Calvijn, maar het waren de Duitsche vorsten welke zich aan u dweepziek juk niet wilden onderwerpen. De Engelsche hebben groot gelijk gehad, zich van u af te

zonderen. Het zijn de Papen welke door hunne geestelijke heerschappij Europa in vuur en vlam zetteden. Gij zoudt wel nieuwe schavotten en brandstapels willen oprigten, maar daar zal ik voor zorgen! Zijt gij van de heer van Gregorius den VIIde? Dat weet gij niet. Zijt gij van de heer van Bonifatius, van Binnedictus XIVde, van Clementius den XIIde of van een andere paus? Ik niet, ik ben van de leer van Jezus Christus, welke gezegd heeft: - Geef des keizers wat des keizers is -. En volgens datzelfde evangelie geef ik aan Godes wat godes is. Ik heb mijne scepter van God ontvangen. Ik draag het wereldlijk zwaard (op zijne degen wijzend), en ik zal het weten te handhaven. God verheft de troonen. Ik niet. God heeft mij op mijnen troon geplaatst. En gij, aardwormen, zoudt u tegen mij verzetten. Ik ben aan niemand rekenschap van mijn gedrag verschuldigd dan aan God en aan Jezus Christus. Meent gij dat ik een man ben om de muil van een paus te kussen? Als het van u afhing dan zoudt gij mijn neus en haar afsnijden, dan zoudt gij mij het hoofd scheren en in een klooster smijten, zoals Lodewijk den Zachtmoedigen en naar Africa verbannen. Weetnieten, domkoppen, bewijs mij uit het evangelie dat Jezus Christus een paus tot zijn meedehouder als opvolger van Petrus heeft aangesteld! En dat hij regt heeft den Souverein in de ban te doen. Weet gij niet dat alle macht van God komt? Indien gij op mijne bescherming wilt hoopen, volgt de leer van het evangelie zoals de apostelen die gepredikt hebben. Zoo gij goede ingezetenen zijt, zal ik U beschermen. Zo niet, zal ik u uit mijn rijk verjagen! Ik zal u verstrooijen als de Joden.
Gij behoort tot het bisdom van Mechgelen. Vertaan u naar uwen bisschop gaat er biegten, teken er het concordaat. Hij zal u mijne oogmerken doen kennen. Ik zal te 's-Hertogenbosch eene andere bisschop voor dat districkt aanstellen.
"Is hier een simminarium?" vroeg Napoleon vervolgens. En op het antwoord van ja, zeide hij tot de prefekt der beide Lunetten.
" Mijn Heer, gij zult zorgen dat dezen den eed op het concordaat afleggen, ga het simminarium bezoeken, maakt dat men daer mijn wil verstaat, opdat er meer verlichte mensen dan deze domkoppen van Leuven alwaer men eenen zoo wonderlijke leer onderwijst uit
Mijn heer de Prefekt gij zult zorgen dat de zaaken der kerken behoorlijk en op eenen gelijken voet naar allen de godsdiensten beschikken zodat ik er niet meer van hoore spreeken."

Na deze woorden verliet Napoleon de zaal. **UIT " FONDS WEYNS"**

FEESTLIED

OPGEDRAGEN AAN DE BIEGILDE 1929

Bieboers te garen lijk alle jaren
zijn wij vereend hier op ons vriendenfeest.
om in plezieren ons feest te vieren
van St.- Ambrosius onze patroon
die wij vereren al om 't meesten
al om zijnen honing zoet, om zijnen honing zoet.
en zonder raten hij wel smaken

't is voor ons gezondheid goed, voor onze gezondheid goed
hoor 't kloksken is aan 't luiden
't gaat negen keren slaan
voor d'overleden broeders
zullen wij bidden gaan.

Den deken halen, dat kan niet falen
't is waar dat iedereen aan helpen mag
die moet men zoeken in alle hoeken
al is 't dan nog op midden van de vlag
heeft u hem gevonden men danst in 't ronden
en dan wordt van 't schoon geslacht
een tootje bijgebracht een tootje bijgebracht
't is vivat onzen deken
hoort men ten allen kant
dat hij nog lang mag leven
gezond zijn en plezant.

De dekenesse doet ook haar beste
om te voldoen zo veel zij maar kan
zij komt met flessen den dorst te lessen
zij ook verwacht een tootje van de man
maar dat is niet zoenen lijk kapoenen
maar om meer eer aan te doen, meer eer aan te doen
laat nu de klok maar luiden
laat nu de klok maar slaan
er is geen gild in 't zuiden
die de biegilde evenaart.

Dan gaan wij vinden alle de vrienden
men danst en zingt en springt ten allen kant
en onze vrouwen zijn niet meer te houden
elk heeft al gauw wat vreugde bij de hand
dan hoort men klinken onder 't drinken
houd er de moed maar in, houd er de moed maar in
den god der goden aangeboden
in de vliet daar ligt hij in, daar ligt de schelvis in
en ook het nachtegaaltje al met zijn zoete taal
en sapristie wat deugd toch
dat hoort men allemaal.

Maar ook ons mage komt iets te vragen
en 't zijn de spijzen die ons tegenlachen
want zo vermakelijk eet men ook smakelijk
altijd het beste wordt ons voorgebracht
en na 't eten is 't geweten
nog een wandelingsken doen met ons vrouwkens in fatsoen
en tegen avond weer vergaderd
tot in 't midden van de nacht
in vreugde doorgebracht
tot de kleine uurkens slagen en toch niet echt meer slaan

zoekt iedereen zijn gade om vrolijk naar huis te gaan.

Uit het zelf geschreven liedjesboek van JAN VERSTRAELEN, voerman

HET VERBRAND HOF KLEIN NEERVEN

In 't meetboek van circa 1690 wordt de heer van Loenhout vermeld als eigenaar van de "hoffstede genaemt het verbrant hoff.." De percelen 747 tot 752 van de figuratieve kaart vormden een blok van ruim 6 ha, gelegen op de hoek van de huidige Neervenweg met de Wuustwezelsesteenweg tot aan de Schotteweg. Nu is heel dit gebied verkaveld en volgebouwd met woningen en industriële bedrijven. De gebouwen van de oude hoeve, omringd met een gracht, stonden een eind van de weg verwijderd, op het perceel n° 749. In 1939 werd het hoevegebouw opgetrokken waar nu Tom en Lieve Vandekeybus wonen. (Neervenweg, 20)

Eeuwenlang was de familie Van den Wijngaerden hier eigenaar. In een Antwerps schepenregister van 't jaar 1436 lezen we dat Jan Van den Wijngaerden in Loenhout eigenaar was van een "hoff met huysinge, hove, gronden geheeten 't Hoff ten Wijngaerden.." Deze Jan Van den Wijngaerden werd in de kerk begraven. Op zijn grafsteen stond een opschrift "litteris teutonicis", in de Teutoonse of Nederlandse taal: "Hier leget begraven Jan Van den Wijngaerden die sterft in 't jaer M. CCCC. ende LIX op Sinter Nicleausdach bid voor de ziele.." (= 6 december 1459)
In een ander schepenregister van 1469 staat het volgende: "Jan Van den Wijngaerden Janssone wilen vercoopt Jacope Van den Wijngaerden sijnen brueder woonende te Loenhout alle erffgoede als hij liggen heeft bynnen Loenhout in sijne hoeve gestaen te Nedervenne... gelijc als hem die erffgoede bleven sijn van sijnen vader wilen.."

Meer dan honderd jaar later was Wijnand Van den Wijngaerde, domproost van de Sint Lambertuskerk te Luik, de eigenaar. Hij stierf in 1618 en liet zijn eigendom bij testament na aan zijn achterneef en naamgenoot Wijnand Van den Wijngaerde, graaf van Glymes. Deze wordt in een schepenverklaring van 28 februari 1654 genoemd als eigenaar van een hoeve op Klein Neerven waar Jan Rombouts toen als pachter woonde, en een andere op Groot Neerven. Enkele jaren later verkocht hij heel zijn eigendom in Loenhout.

Het Hof Van den Wijngaerde

Op 26 september 1665 verkocht Wijnand Van den Wijngaerde, graaf van Glymes en Hollebeke, burggraaf van Geldenaken enz. al zijn bezittingen in Loenhout en omliggende dorpen. Er is een affiche bewaard waarin de verkoop wordt aangekondigd, met als titel: "Een heerlijck Leenhoff ende Laethoff met een Adelijck Stamhuys ende vier schoone hoeven te coop.." Hij verkocht dus, samen met de vier hoeven, ook zijn Leen- en Laathof. Dit betekent dat hij zijn leen- en cijnsboek verkocht, en daarmee ook zijn jurisdictiemacht over al de leen- en cijnsgoederen die

daarin opgetekend stonden, samen met de inkomsten die eraan verbonden waren. In een sierlijk gotisch schrift wordt de eigendom beschreven: "Een Adelijck Stamhuys, hoeve, huysinghe, schuere, kooye, hovinghen, driesschen, landen, weyden, bempden... gestaen ende gelegen binnen den dorpe van Loenhout tot Cleyn Nedervenne oft Kestelbeke, gheheeten 't Hoff Van den Wijngaerden.." Het geheel was 14 bunders groot. In Loenhout verkocht hij ook nog een hoeve op Groot Neerven met 16 bunders land. In Brecht op Stapelhei verkocht hij de "Wemershoeve" met 16 bunders land en 12 bunders heide. Deze hoeve stond in de Oudaenstraat en is nu verdwenen.

Het grootste deel van zijn eigendom lag in Wuustwezel: een hoeve op Ginhoven met 21 en een half bunder land. Verder nog 35 en een half bunder heide op de Wachelbergen, en 42 en een half bunder heide op de Steertheuvel. In 't geheel bezat hij in de drie dorpen 157 en een half bunder eigendom (=210 ha)

Peeter Van Elsacker, secretaris van Loenhout, kocht de hele eigendom voor de som van 25.200 Karolus gulden. Hij deed de koop in naam van verschillende personen, nl Peeter Van Beeck, secretaris van Wuustwezel, Michiel Van Elsacker, notaris en procureur in Loenhout, en Catharina Leonora Perez de Baron, vrouw van Loenhout en Popendonk. Zij kocht het leen- en laathof, het adelijk stamhuis en de hoeve op Klein Neerven.

Leen- en laathoven waren gerechtelijke instellingen met een lage jurisdictiemacht de z.g. grondrechtspraak Een leenhof was bevoegd voor alle rechtshandelingen in verband met leengoederen, zoals kopen en verkopen, verpachten, uitspraak doen in geschillen enz. Een laathof had dezelfde bevoegdheid voor de cijnsgoederen. Wie een Leenhof of Laathof kocht kwam in het bezit van het leenboek en cijnsboek, en daar waren inkomsten aan verbonden. Leen- en cijnsboeken hadden dus een economische waarde, ze maakten deel uit van het patrimonium dat men kon verkopen, erven of verpanden. Om een leenhof en laathof te vormen waren er enkele schepenen nodig, een voorzitter, vaak de schout, en een secretaris. De schout trad dan voor de gelegenheid op als stadhouder van het leenhof of meier van het laathof. De schepenen fungeerden als mannen van leen in het leenhof en laten in het laathof. Het cumuleren van ambten was ook toen al in de mode.

Binnen zijn heerlijkheid beschikte de heer over een schepenbank die recht sprak in zijn naam. De Loenhoutse schepenbank bezat niet alleen de lagere, maar ook de middelbare en hogere rechtsmacht (media justitia, alta justitia) Een schepenbank bestond uit een voorzitter, schout genoemd, zeven schepenen en een secretaris. Alleen de schepenen hadden stemrecht. Daar de meeste schepenen gewone dorpelingen waren zonder juridische vorming, moest aan elke schepenbank een rechtsgeleerde als raadsman worden toegevoegd. Voor sommige gevallen moest men advies vragen aan een hoofdrechtbank (= ten hoofde gaen) Deze gaf haar advies dat door de schepenbank moest gevolgd worden.

De pachters van het Verbrand Hof

In 1654 wordt Jan Rombouts vermeld als pachter van " het hoff ende hoeve Van den Wijngaerden tot Cleyn Nedervenne.." In 1663 werd hij opgevolgd door Cornelis Van Elsacker die er zes jaar gewoond heeft.

In een pachtcontract van 22 maart 1669 lezen we dat Joan Marcelli, rentmeester, in naam van Catharina Leonora Perez de Baron, vrouwe van Loenhout en Popendonk, "sal verhueren ende in pachtinge uytgheven seeckere hoeve haere Edele toecomende, ghecomen van den heere Grave van Glymes, vulgo Wijngaerde, hoeve die Cornelis Van Elsacker, stadhouder alhier, lest in pachtinge gebruyckt heeft, gelegen alhier binnen desen dorpe tot Cleyn Nedervenne, met huysinghe, schuere, stallinghe, hove, landen.."

Adriaan Jan Gabriels werd de nieuwe pachter voor de jaarlijkse som van 150 gulden. In dit pachtcontract van 1669 is er nog geen sprake van "verbrand hof". Adriaan Jan Gabriels was in 1657 getrouwd met Maria Peeter Claessen. Hij heeft niet lang op Klein Neerven gewoond. Reeds op 3 maart 1670 werd een nieuw contract opgemaakt: "mits d' afflijvichheyt van den voorschreven pachter ende d' uytscheydinge van desselfs weduwe heeft op alle voorschreven conditien ende bedongen jaerlijcxe somme, de hoeve aengenomen bij lotinge des pachters Sijmon Sijmons.."

Sijmon Sijmons was de schoonbroer van de overleden Adriaan Jan Gabriels. Hij was getrouwd met Tanneken Jan Gabriels. Op 10 juli 1678 heeft er op Neerven een hevig onweer gewoed, met hagelslag die een groot deel van de oogst vernielde. Twee dagen later gingen de getroffen boeren bij de schepenen de schade aangeven, onder hen Sijmon Sijmons "pachter van de hoeve genaemt het verbrant hoff.." De fameuze brand moet dus vóór 1678 plaats gevonden hebben.

Catharina Leonora Perez de Baron, kasteelvrouw en eigenares van het Verbrand Hof, stierf te Luik op 17 november 1672. Enkele maanden later, 15 april 1673, werd Louise Adriana de Perez de nieuwe eigenares. Er bestaat enige verwarring omtrent de sterfdatum van Catharina Leonora Perez de Baron. De meeste publicaties geven 13 juni 1661 op als de dag van haar overlijden. Wellicht baseert men zich daarbij uitsluitend op de gedenksteen in de Sint Quirinuskapel waarop te lezen staat: "Ter memorie van die edele joffr. Catharina de Perez fondatrice deser Capelle ende van een misse alle maendagen gestorven den XIII Juny MDCLXI Bidt voor haer ziele.." (= 13/6/1661)
Maar in de Loenhoutse schepenregisters en in 't archief van de heerlijkheid wordt zij jaren later nog steeds vernoemd als de vrouwe van Loenhout en Popendonk, oa bij de aankoop in 1665 van het hof Van den Wijngaerde, en in latere pachtcontracten. Bovendien heeft zij op 19 augustus 1664 haar testament opgemaakt. In het cijnsboek schreef de secretaris, een tijdgenoot, in 't latijn op de laatste bladzijde dat Catharina Leonora Perez de Baron, vrouwe van Loenhout en Popendonk, te Luik overleed op 17 november 1672. Deze datum is aannemelijker vermits haar opvolgster Louise Adriana de Perez, volgens het leenboek van de graaf van Hoogstraten, op 15 april 1673 de nieuwe vrouwe van Loenhout werd. Gezien de bestuurlijke en rechterlijke verantwoordelijkheden van een kasteelheer of vrouw in die tijd, is het hoogst onwaarschijnlijk dat er twaalf jaren zouden verlopen zijn tussen de dood van Catharina Leonora Perez de Baron en het in functie treden van haar opvolgster. Een mogelijke verklaring voor deze verwarring is dat de gedenksteen in de Quirinuskapel vele jaren na haar dood is aangebracht, toen de herinnering aan deze kasteelvrouw al lang vervaagd was.

Sijmon Sijmons stierf op 13 februari 1680. Hij liet drie minderjarige kinderen na. De weduwe Tanneken Jan Gabriels bleef op 't Verbrand Hof wonen. Op 5 november

1684 hertrouwde zij met Peeter Geerts Van der Buyten, die de nieuwe pachter werd. In een schepenakte van 1 april 1683 wordt een beschrijving gegeven van alle goederen die toebehoorden aan de markies van Melin, sinds 1675 heer van Loenhout en Popendonk. De markies had deze goederen verkregen als erfgenaam van wijlen Adriana Louise de Perez. Binnen Loenhout had hij de volgende bezittingen: het leenboek en cijnsboek van de heerlijkheid Loenhout en Popendonk, het leenboek van het Hof Van den Wijngaerde, de windmolen en vier hoeven:

1. De neerhoeve met 40 bunders land (=53 ha) aaneengelegen rondom het kasteel. De grond van de neerhoeve kwam tot aan de Wuustwezelsesteenweg, toen Donkdijk geheten, over een afstand van ruim een kilometer, vanaf de Henningenlaan tot aan de Bosweg. De pachter van de neerhoeve had slechts een gedeelte van deze grond in gebruik. De rest werd verhuurd aan verschillende boeren.

2. De hoeve "genaemt het verbrant hoff, geleghen alhier bij de voorschreven neerhoeve over den Donckdijck.." met 10 bunders land. (=13 ha)

3. Twee hoeven genaamd de Popendonkse hoeven, samen 43 bunders groot of ruim 57 ha.

De jaarlijkse opbrengst van deze goederen werd door de rentmeester Marcellus Marcelli geschat op 2.894 gulden.
Peeter Geerts Van der Buyten stierf op 5 juli 1695. De weduwe Tanneken Jan Gabriels is ook na de dood van haar tweede man op het Verbrand Hof gebleven,. Zij stierf op 7 april 1715.

Vanaf 1713 was Jan Corneel Van Velthoven de nieuwe pachter. Hij was van Wuustwezel afkomstig, evenals zijn vrouw Margaretha Mattheus Peeter Aernouts. Ze zijn tot eind 1718 op 't Verbrand Hof gebleven. Zij werden opgevolgd door Matthijs Jan Vorsselmans. Deze heeft er negen jaar gewoond. Matthijs Vorsselmans werd geboren op 17 januari 1678 als zoon van Jan Vorsselmans en Margaretha De Crom. In 1701 trouwde hij met Joanna Peeters.

Op 31 december 1727 heeft Petrus Herry, heer van Loenhout, de hoeve verhuurd aan Cornelis Gabriel Goris, voor de som van 210 gulden: "sekere pachthoeve gestaen ende gelegen alhier binnen Loenhout, gemeynelijck genaemt het verbrant hoff mette huysinge, schuere, stalle, hove.. nu bij Matthijs Jan Vorsselmans in huere gebruyckt.."
Cornelis Goris was in 1718 getrouwd met Anna Adriaan Van Tichelt. Hij heeft op het Verbrand Hof gewoond tot aan zijn dood op 30 maart 1742. De weduwe hertrouwde reeds op 15 juli 1742 met Lambrecht Vergouwen, 15 jaar jonger dan zijzelf.

Lambrecht Vergouwen X Anna Van Tichelt XX Elisabeth Lenaerts

Lambrecht Vergouwen (° 17-11-1708) was de zoon van Jan Hendrik Vergouwen en Elisabeth Lambrecht Broomans. Na zijn huwelijk met Anna Van Tichelt werd hij de pachter op 't Verbrand Hof. Hij heeft er bijna 30 jaar lang gewoond. Anna Van Tichelt stierf op 3 september 1745. Lambrecht hertrouwde in 1751 met Elisabeth Lenaerts.
Bij de volkstelling van 1755 worden zij vermeld, samen met de drie knechten en twee meiden die toen op de hoeve woonden. Ondertussen was Joannes Walckiers, heer van Oostwinckel, eigenaar geworden van het kasteel en ook van het Verbrand Hof.

In 1746 hernieuwde hij het pachtcontract met Lambrecht Vergouwen. De prijs werd vastgesteld op 268 gulden en 10 stuivers. Bij een nieuw contract in 1763 kwam de prijs op 247 gulden. Vanaf kerstmis 1770 kwam Petrus Van de Mierop op het Verbrand Hof wonen.

Petrus Van de Mierop en Catharina Goris

Petrus Van de Mierop (°5-9-1733) was de zoon van Jan Van de Mierop en Maria Van de Keybus die op de Donk woonden. Op 7 februari 1763 trouwde hij met Catharina Goris (°19-3-1733) dochter van Cornelis Gabriel Goris en Anna Van Tichelt, en stiefdochter van Lambrecht Vergouwen. Catharina was op 't Verbrand Hof geboren en opgegroeid. De eerste zeven jaren na hun huwelijk woonden ze op de neerhoeve, die ook eigendom was van de Loenhoutse kasteelheer. In het pachtcontract tussen Joannes Josephus Walckiers en Petrus Van de Mierop werd een jaarlijkse pachtprijs overeen gekomen van 265 gulden. Een van de voorwaarden in het contract was dat de pachter jaarlijks twee koppels vette 'capuynen' moest leveren aan 't kasteel, en vier karrevrachten doen "naer Antwerpen ofte elders.." Met die karrevrachten naar Antwerpen is Petrus Van de Mierop niet haastig geweest, want op 6 juni 1777 betaalde hij zes jaren achterstal, aan de prijs van 56 stuivers per vracht.

In 1776 werd het contract voor zes jaar hernieuwd, maar op 25 februari 1779 verklaarde Petrus Van de Mierop "afstant te doen van de huere in faveur van sijnen swaeger Peeter Jan Kenis.." Hij had kort voordien de hoeve van zijn overleden ouders op de Donk gekocht waar hij in 1780 naartoe trok.

Petrus Kenis en Maria Catharina Van de Mierop

Petrus Kenis werd vanaf 1780 de pachter op het Verbrand Hof. Hij werd geboren op 9 juni 1750 als zoon van Jan Kenis en Maria Lambrechts. Op 22 juli 1776 trouwde hij met Maria Catharina Van de Mierop (°25-3-1743) dochter van Jan Van de Mierop en Maria Vande Keybus. Er werden vier zonen geboren: Jan (°1777) Peter Jan (°1780) Adriaan (°1782 en Willem (°1785) De jongste zoon Willem, beter gekend als de soldaat van Napoleon, werd dus geboren op het Verbrand Hof. In 1783 heeft Petrus Kenis nog wat grond bijgehuurd. De rentmeester hield het allemaal nauwkeurig bij: "Peeter Kenis heeft noch gehuert de uytgeroeyde heggen neffens de helle kuyl.."
In 1788 heeft Petrus Roubens, in naam van de heer Walckiers de Gamarage, het huurcontract met Petrus Kenis hernieuwd. Voor de ruim 18 bunders betaalde hij 200 gulden.

Eind 1794 verhuisde Petrus met zijn gezin naar 't Oosteneind. Maar de huur van 't jaar 1794 heeft hij pas een hele tijd later betaald, zoals we kunnen lezen in de rekeningboeken van de rentmeester: "Den 30° september 1795 ontfangen van Peeter Kenis het leste jaer huere van de stede het verbrant hof, verschenen kerstmisse 1794.."
Maar hij kreeg afslag omwille van de hagelschade die hij in 1794 geleden had: "den pachter wort twee jaeren karrevrachten en capuynen quyt gescholden voor de verhagelinge.."

Begin 1795 kwam Marie Janssens, weduwe van Cornelis Peeter Gabriels, met haar kinderen op het Verbrand Hof wonen. Ook zij betaalde 200 gulden pachtgeld. Tijdens de 14 jaren dat zij er woonde veranderde de hoeve verschillende keren van

eigenaar. Heel België veranderde toen van "eigenaar". In 1795 werden onze gewesten bij Frankrijk ingelijfd wat diepgaande gevolgen had. Bij besluit van 17 Brumaire jaar IV (= 8-11-1795) werden de oude heerlijkheden afgeschaft. De kasteelheren verloren hun bestuurlijke en rechterlijke macht, zij werden gewone burgers. Heel het middeleeuwse, feodale rechtssysteem met zijn schepenbanken, leen- en laathoven verdween voorgoed. De grote grondeigenaars werden zo zwaar belast door de Franse staat, dat ze grote delen van hun bezit moesten verkopen. Zo heeft Joannes Josephus Walckiers op 1 maart 1799 het kasteel en alle andere bezittingen in Loenhout verkocht aan Petrus Frans Stevens. De verkoopakte werd in het Frans opgesteld door notaris Pierre Joseph Dupré van Brussel. Petrus Stevens hernieuwde in 1801 het pachtcontract met de weduwe Gabriels en haar zoon Peeter Cornelis Gabriels voor een termijn van 5 jaar. De prijs was sterk gestegen; 301 gulden en 5 stuivers.

In de bevolkingsregisters van 1806 worden voor het huis n° 105 op Klein Neerven als bewoners opgegeven: Marie Janssens, weduwe Gabriels, 70 jaar, en haar vier ongetrouwde kinderen: Anna Maria 42 jaar, Peeter 36 jaar, Dimphna 33 jaar en Corneel 32 jaar. Er waren ook drie knechten en drie meiden op de boerderij. Ze gaven nog 7 koeien aan, 9 kalveren, 1 os en 2 paarden.

In 1806 werd Petrus De Pauw de nieuwe eigenaar van het Verbrand Hof. De weduwe Gabriels en haar kinderen zijn begin 1809 vertrokken. Zij werden opgevolgd door Petrus Van Achtmael en Maria Elisabeth Smeyers. De pachtprijs was gevoelig omhoog gegaan, in 1812 betaalden zij 425 gulden. Zij zijn tot eind 1814 op 't Verbrand Hof gebleven. In 1815 kwam Jan Speltincx er als pachter, hij zal er bijna 40 jaar blijven.

Jan Speltincx en Maria Van Hees

Joannes Bernardus Speltincx (°19-8-1781) was de zoon van Laureys Speltincx en Lucia Van Staeyen die pachters waren op de neerhoeve. Op 11 oktober 1809 trouwde hij met Maria Catharina Van Hees (°10-1-1789) dochter van Wouter Van Hees, wagenmaker, en Lucia Aernouts. De familie Speltincx kwam van Evere bij Brussel. Laureys Speltincx, vader van Jan, werd daar geboren op 15 februari 1741 als zoon van Judocus Speltincx en Maria Van Assche. In 1784 kwam Laureys als pachter op de neerhoeve. In het "manuael ofte notitieboeck" van alle pachthoeven, toebehorend aan de heer Walckiers de Gamarage, lezen we: "Laureys Speltincx heeft gehuert van d' Heere Walckiers de Gamarage de nederhoeve bij het kasteel met achttien gemeten land en weyde, met den hof, bascour, groote dreve ende alles wat binnen de hofgrachte light.." (Archief Heerlijkheid n° 202)

Met bascour (=basse-cour) wordt bedoeld het neerhof of hoenderhof, waar het pluimvee vrij rondliep. Laureys Speltincx was ook boswachter op het kasteeldomein. De laatste jaren van zijn leven woonde hij op het Verbrand Hof bij zijn zoon Jan, waar hij overleed op 11 januari 1823.

Op 15 oktober 1841 kreeg het Verbrand Hof een andere eigenaar. Hendrik Van Beeck- Vollenhoven en zijn zuster Agatha Petronella Van Beeck- Vollenhoven verkochten al hun bezittingen in Loenhout en omliggende dorpen. De totale eigendom bedroeg 482 ha en werd verkocht voor de som van 430.000 F. (Not. Hanegraeff Antw.)

De eerste koop ging naar Franciscus Henricus Elsen, suikerfabrikant in de Venusstraat te Antwerpen. Hij kocht het kasteel van Loenhout met 60 ha 39 aren grond erbij voor de prijs van 119.800 F.
Zijn broer Petrus Joannes Antonius Elsen, koopman te Antwerpen in de Venusstraat, kocht drie hoeven met een gezamelijke oppervlakte van 111 ha 92 aren, nl een hoeve in de Katerstraat, in de Ambachtstraat en op Klein Neerven: "eene hoeve genaemd de verbrande hoeve, hebbende schoone en zeer sterke huyzing met vier plaetsen, stallingen, schuere, wagenhuys en bakkeet met de hovinge, vischvijver en verscheyde parceelen bouwland, hooyland, weyde en landweg... ten gehuchte van Kleyn Neerven.." Bij deze hoeve behoorde nog een perceel van ruim 12 ha heide "in 's Wijngaerds heyveld" onder Wuustwezel. Hij betaalde hiervoor 104.500 F.
De twee andere broers, Carolus Joannes Elsen en Jan Adriaan Elsen kochten de rest van de eigendom, de windmolen en verschillende hoeven met ruim 300 ha grond, voor de gezamelijke prijs van 205.700 F.

In de bevolkingsregisters van 1846 worden als bewoners van de hoeve opgegeven: Jan Speltincx 65 jaar, Marie Van Hees 57 jaar, en vijf ongetrouwde kinderen: Petrus Josephus 36 jaar, Louis 27 jaar, Lucia Catharina 17 jaar, Maria Catharina 11 jaar en Jan 10 jaar.
Jan Speltincx stierf op 12 januari 1853. Corneel Kinschots en Petrus Joannes Van Gastel waren de twee dichte geburen die zijn overlijden gingen aangeven op het gemeentehuis. Marie Van Hees is na de dood van haar man met haar gezin vertrokken. Frans Vissers werd de nieuwe pachter.

Frans Vissers en Maria Jacoba Kenis

Frans Vissers werd geboren in Wuustwezel op 31 maart 1827. Hij was de zoon van Corneel Vissers en Dimphna Vermeiren. Op 28 oktober 1850 trouwde hij met Maria Jacoba Kenis (°14-2-1821) dochter van Petrus Joannes Kenis en Anna Catharina Van den Bergh. Frans Vissers en Jacoba Kenis hebben 30 jaar op het Verbrand Hof gewoond, dat toen eigendom was van Albert Montens d' Oosterwijck.
Kinderen van Frans Vissers en Jacoba Kenis: Marten (°1851) Corneel (°1853) Petrus (°1856) Joanna (°1859) Catharina (°1861 + 1869) Maria Anna (°1863) en Adriaan Frans (°1866 + 1869)

Frans Vissers is in februari 1884 verhuisd. Jan Baptist Kenis en Cornelia Quirijnen werden de nieuwe bewoners van het Verbrand Hof.

Jan Baptist Kenis en Cornelia Quirijnen

Jan Baptist Kenis (°25-7-1849) was de zoon van Wilhelmus Kenis en Maria Theresia Van Looveren. Op 14 april 1880 trouwde hij met Cornelia Quirijnen (°27-11-1844) Zij was de dochter van Jan Quirijnen en Anna Cornelia Van Tichelt.

De eerste jaren na zijn huwelijk woonde Jan Baptist Kenis bij zijn schoonvader Jan Quirijnen in "De Bossen". In 1884 kwam hij naar het Verbrand Hof. Zijn enige zoon Louis werd geboren op 30 januari 1881.

De eigenaar van het Verbrand Hof, Albert Montens d' Oosterwijck, stierf te Loenhout op kerstdag 1896. Zijn vrouw Anna Barbara Storms was op 30 augustus 1889

overleden. De kinderen hebben op 8 november 1897 de nalatenschap van hun ouders verdeeld. (Not. Jules Roberti Leuven) Het Verbrand Hof werd eigendom van Emmanuel Montens d'Oosterwijck, dokter in de rechten te Antwerpen.

Cornelia Quirijnen overleed op 15 maart 1906 en Jan Baptist Kenis op 13 december 1909. Zij werden opgevolgd door hun zoon Louis Kenis.

Louis Kenis en Maria Theresia Aertsen

Louis Kenis (°1881) trouwde op 7 oktober 1903 met Maria Theresia Aertsen, geboren in Zundert op 7 mei 1880. Zij was de dochter van Corneel Aertsen en Theresia Franssen. Ze hebben vanaf hun huwelijk op het Verbrand Hof gewoond, dat in 1934 opnieuw van eigenaar veranderde. Emmanuel Montens d' Oosterwijck stierf te Antwerpen op 13 januari 1933 en zijn vrouw Lucia De Meester overleed op 28 februari 1934. De twee dochters Marie Antoinette en Ghislaine Marie x Pierre Fréderic Nothomb verkochten op 22 augustus 1934 hun deel in de hoeve aan hun broer Baudouin Montens d' Oosterwijck (not. Henri Leclef Antw.)

Louis Kenis overleed op 19 april 1939. In datzelfde jaar werden de oude gebouwen van het Verbrand Hof afgebroken. De nieuwe hoeve werd tegen de Neervenweg gebouwd. Marie Aertsen bleef nog tot 1947 op de hoeve. In 1948 werden Jan Van Dijck en Maria Dimphna Van Looveren de nieuwe pachters. Zij hebben er negen jaar gewoond.
Op 3 februari 1954 verkochten Germaine Adeline Leblon, weduwe van Baudouin Montens, en haar zoon Guy Emmanuel Montens de hoeve aan Petrus Anthonissen en Maria Sips die er in 1957 kwamen wonen. Na hun dood werd de eigendom verkaveld en verkocht. Het hoevegebouw aan de Neervenweg werd achtereenvolgens verhuurd aan Marcel Van Dijck, Pat Leysen en Eric De Vos. Eind oktober 1990 kwamen de huidige bewoners Tom en Lieve Vandekeybus er wonen.

Jan Simons, Pastoor te LOENHOUT

KASTEELDOMEIN "'t HOF"

In het kader van een **bouwhistorisch onderzoek van het kasteeldomein " 't HOF"** is V. Vanderheyden het voorbije jaar op zoek gegaan naar alle mogelijke informatie over de geschiedenis van dit domein. We denken dan aan het kasteel dat tijdens de laatste wereldoorlog gedeeltelijk vernietigd werd en later vervangen werd door het huidige bouwwerk. " **Kasteeldomein "het Hof" te Wuustwezel / Aanzet tot bouwhistorisch onderzoek en inventarisatie"** is een knap eindwerk geworden. Proficiat, Bhumi, en hartelijk dank voor het ontvangen exemplaar.
Zo'n opzoekingswerk is nooit echt af. We blijven dus verder zoeken. Bijzonder bruikbaar zijn:

Kasteel " 't HOF" met vooraan " De Spiegel"

- **Beeldmateriaal** zoals oude foto's van het domein(niet alleen van het kasteel zelf, maar ook de tuin, de bijgebouwen, de dreven, de mensen die er aan het werk waren, enz.), postkaarten, schetsen, plannen en kaartmateriaal. Ook beeldmateriaal van de binnenkant van de gebouwen is belangrijk.
- **Mondelinge of geschreven getuigenissen** van mensen die er werkten, van bezoekers, van buurtbewoners, ...
- **Archiefmateriaal of historische voorwerpen** die afkomstig zijn van het domein of die ermee te maken hebben (b.v. bouwmateriaal afkomstig van afbraakwerken op het domein,...)

Wie heeft er informatie over

- **de gebouwen op het domein:** kasteel, orangerie, koetshuis, hoveniers-woning, bakhuis en andere bijgebouwen. Informatie over het specifieke uitzicht van de gebouwen, eventuele verbouwingen en herstellingen en de daarbij gebruikte materialen, gegevens en namen van vaklui die meewerkten aan de totstandkoming van de gebouwen;
- **tuinaanleg en gebruik van het domein:** informatie over de parkaanleg, beplanting van de perken, de beelden en andere tuinornamenten, de poorten, grachten, dreven en wandelpaden,...

- **het interieur van het achttiende-eeuwse kasteel:** plattegrond van het gebouw, informatie over het gebruik en de inrichting van de kamers (meubels, stoffering, enz. .

Het doel van deze historische studie is het schetsen van de levensloop van het kasteeldomein en zijn gebouwen in functie van een optimale bescherming en bewaring van de historische overblijfselen en als richtlijn voor een historisch verantwoorde restauratie en instandhouding van dit waardevolle erfgoed.

Wie denkt te beschikken over bruikbare informatie, kan er mee terecht bij WESALIA II heemkundige kring Wuustwezel , Dorpsstraat 105 Wuustwezel.
Tel: 03/ 663 57 03 E-mail: WESALIA2@BELGACOM.NET

DE HEERLIJKHEID WUUSTWEZEL EN WESTDOORN

1745 - JAN FRANS VINCK wordt heer van Wuustwezel en Westdoorn. Van Vinck tot de huidige eigenaars

We bekijken samen even de opeenvolging van de verschillende families: Van de Vinck, via du Chastel de la Howardries en Gericke van Herwijnen tot aan van de Werve de Schilde.

1 - VINCK (de VINCK)

I – Willem Vinck
x (11/01/1655)
Maria Comperis

Deze zeer achtbare koopmansfamilie Vinck woonde te Antwerpen. Aan het hoofd stond WILLEM VINCK, kapelmeester van de O.-L.- Vrouwekerk. Op 11/01/1655 was Willem gehuwd met Maria Comperis. Het gezin Willem Vinck telde 9 kinderen, waarvan het achtste

II - Hendrik Vinck
° Antwerpen 16/10/1668
x Theresia Engelgrave
+25/06/1774

Hij was licentiaat in de rechten, schepen der stad Antwerpen, groot-aalmoezenier, rechter en beheerder der domeinen in het Kwartier te Antwerpen. Op 24/05/1735 werd hij door de Oostenrijkse vorsten tot de adelstand verheven. Er werden vier kinderen geboren:

- 1 - Hendrik (1697-1769) kanunnik der St.-Jacobskerk.
- 2 - Jan Frans (zie III)
- 3 - Ignatius Jozef (° 1703) – griffier der stad Antwerpen
- 4 - Maria Theresia Barbara (°1708 – + 1738 / x 1727 – Robert L. de Wael, aalmoezenier, later schepen te Antwerpen

III – Jan Frans Vinck
° Antwerpen 21/09/1698
x Suzanna Cornelia Vinck
xx Antwerpen 09/07/1746
Joanna Cornelia Theresia Stevens + Antwerpen 1785

Hij was de koper van de heerlijkheid Wuustwezel en Westdoorn

- Jan Frans Jozef Vinck (zie IV)

IV – Jan Frans Jozef Vinck
°Antwerpen 03/05/1747 + Antwerpen 10/12/1811
x Antwerpen 05/07/1768 Helena Francisca Stier
°Antwerpen 30/09/1746 + Antwerpen 26 januari 1807

Hij volgde zijn vader op in de heerlijkheid en was de laatste heer van Wuustwezel en Westdoorn.
Het paar telde zeven kinderen.

- 1 – Helena Theresia Joanna (° Antwerpen 27/06/1769 / + 1814) x ridder van Havere
- 2 – Ignatius Jan Jozef (zie V)
- 3 – Maria Theresia (° Antwerpen 02/01/1773 + Antwerpen 12/01/1828) x Louis P. A. baron de Wellens (1772 – 1846)
- 4 – Jan Frans (Antwerpen °17/05/1774 – +Brussel 25/03/1827) stichter tak Baron de Vinck des Deux-Orp.
- 5 – Catharina Maria Francisca (° Antwerpen 04/12/1775 – +Hemiksen 24/09/1851) x Antwerpen Ch. J.J. ridder de Bosschaert(1759 - 1828)
- 6 – Francisca Maria (° Antwerpen 09/04/1777 - +Elsene 29/10/1855) x Antwerpen G.F.J. Baesen (1775 – 1834)
- 7 – Louis Jozef (° Antwerpen 16/02/1784 –+ Merksem 16/09 1858) stichter tak De Vinck – de Winnezele x M.R.M. J. du Bois (° 1793)

V – Ignatius Jan Jozef, baron de Vinck de Wuustwezel
° Antwerpen 18/05/1771 + Wuustwezel 13/09/1845
x 04/ 05/1802 Catharia Isabella Stier
° Antwerpen 21/09/1779 + Wuustwezel 03/12/1860

Hij kreeg bij koninklijk besluit van 11/03/1818 de titel van baron. Hij was burgemeester van Wuustwezel (1818 tot 1831)
Er kwamen twee kinderen:

- 1 – Delia Maria Jozefa (°Antwerpen 19/03/1803 + Antwerpen 14/07/1822)
- 2 - Edmond Jozef (zie IV)

VI – Edmond Jozef, baron de Vinck de Wesel,
° Antwerpen 27/12/1804 + Antwerpen 05/12/1877)
x Hévillers 21/01/1834
Adeline Maria de Wellens °Antwerpen 05/04/1807 + Wuustwezel 16/07/1854

Hij erfde van zijn vader de goederen te Wuustwezel. Hij was er een tijdlang burgemeester (van 1831 tot 1836 en van 1875 tot 1877)
Hij liet twee dochters na, doch geen mannelijke afstammelingen.

- Barones Gabriëlla Maria de Vinck de Wesel
- Barones Maria Elisabeth Catharina de Vinck de Wesel

De tak der barons de Vinck de Wesel stierf alzo uit. De twee dochters van Baron Edmond Jozef huwden met twee afstammelingen van de familie du Chastel de la Howardries.Zo kwamen de goederen te Wuustwezel in 't bezit van:

2 – DU CHASTEL DE LA HOWARDRIES

I - Robert Alberic Guillaume Frederic Nicolas
graaf du Chastel de la Howardries
° Hollain 04/02/1832 + Brussel 14/07/1898
x Hollain 23/04/1857
Barones Gabriëlla Maria de Vinck de Wesel
° Antwerpen 03/07/1836 + Hollain 18 /11/1910

Uit dit huwelijk ontsproten vijf kinderen :

- Gravin Maria Isabella Alberic Adelina Euphémie (° Wuustwezel 26/08/1858 x Brussel 20/10/1879 + Wuustwezel 20/03/1913) x Baron Gericke van Herwijnen
- Gravin Louisa Maria Edmonda Euphémia Adelina Marha Ernestina Alberic, (° Brussel 04/03/1860 + Wuustwezel 10/08/1887)
- Gravin Louisa Maria Alberica Gabriëlla Eugenia (° Wuustwezel 22/06/1862 + Hollain 20/11/1951).
- Graaf Maurice R.F.A.E.L.(° Brussel 31/01/1865 + Hollain 12/02/1917)
- Gravin Bertha Eugenie Maria Frederique (° Brussel 27/03/1866 + Hollain 12/06/1932)

II - Albéric Paul Eduard , graaf du Chastel de la Howardries
° Hollain 22/12/1842 + Spa 21/01/1919
x Wuustwezel 03/10/1864
Barones Maria Elisabeth Catharina de Vinck de Wesel
° Antwerpen 24/10/1843 + Spa 26/05/1926

Zij hadden één dochter

- Gravin Martha Gabriëlla Maria Josephina Ernestina (° Wuustwezel 18/07/1865 + Bruyelles 29/10/1939)

Na het overlijden van de graven du Chastel de la Howardries gingen de goederen over op de schoonzoon van Graaf Robert.

3 - GERICKE VAN HERWIJNEN

Jonkheer Johan Eberhard Paul Ernest Gericke
x Johanna Maria Francesca Lanten

Jozef Lodewijk Hendrik Alfred, Baron Gericke van Herwijnen
° Dillenburg – Nassau (D) 16/02/1814 + Brussel 10/05/1899
x Vlamertinge 05/05/1847

Jonkvrouw Elisabeth Colette Ghislaine Françoise Xavière Huughe de Peutevin
° Zillebeke 02/10/1825 + Brussel 12/11/1918

Buitengewoon gezant
Gevolmachtigd minister van Hare Majesteit de Koningin van Nederland
Minister van Buitenlandse Zaken
Minister van Staat

Hij ontving op 25 augustus 1846 de titel van baron, overdraagbaar op mannelijk eerstgeboorterecht. Vanaf 12 mei 1874 werd hij overdraagbaar op alle nakomelingen.
Voor zijn tachtigste verjaardag vonden wij volgend huldebetoon:

Nederlandse Vrouwen, in België woonachtig,
aan

Z. Exc. BARON GERICKE VAN HERWIJNEN

Gevolmachtigd Minister en buitengewoon Gezant van

H. M. De Koningin der Nerlanden

Bij het Belgische Hof

Op zijnen TACHTIGSTEN VERJAARDAG

18 Februari 1894

Bij 't volle jubelkoor, waar elke Nederlander,
Die hier in België woont, met diepen, warmen klank,
In sierlijk proza de een, in "schoone" verzen de ander,
Als 't ware medestemt in 't woord van hulde en dank,
Nu hij, die elk vereert, wiens goedheid elk moest treffen,
Het tachtigste feest van zijn geboorte viert,
Durft ook mijn zwakke stem het loflied aan te heffen,
Waarmede een vrouwenschaar den grijsaard kroonend siert.

Gezant van Nederland, U brengen wij onze hulde;
U zij ons lied gewijd en onze lof ontvouwd,
Wiens ijver veertig jaar den hoogen post vervulde,
Door Koning Willem III tot tweemaal U vertrouwd.
Twee landen, vroeger één, door misverstand gescheiden,
Dat, waar uw woning staat, dat, waar uw wieg eens stond,
Gij hebt ze beiden lief, gij voelt U 't huis in beiden,
Gij zocht het goede steeds dat beiden saam verbond.

't Is heerlijk om te zien hoe, na een werkzaam leven,
Uw grijsheid lieflijk glanst en, om uw achtbaar hoofd,
Door trouw aan plichtgebod een eerkrans is geweven

Waarvan geen enkle smet den reinen gloed verdooft.
O, de avond is het schoonst wanneer de zon des levens,
Aan de onbewolkte lucht stil voor ons oog versmelt,
Terwijl de kleurenpracht, die ze achterlaat, ons tevens
Van haar verrijzenis de zekerheid voorspelt.

Zoo zal, 't zij lang of kort ze op aard nog moge schijnen,
De zon uws levens ook in rust is ondergaan
En ons d'herinnering nog vaak, na haar verdwijnen,
Voorspellend spreken van een eeuwig voortbestaan.
God blijve U steeds nabij! Hij zij uw steun en hoede!
Leg veilig dan uw lot en leven in Zijn hand.
Zijn arm is niet verkort, Zijn liefde wordt niet moede,
Zijn sterkte is uwe kracht, Zijn trouw is U verpand!

Mev. Odilon Périer Brussel, 18 Februari 1894

I - Karel Willem Paul Franciscus Xaverius, baron Gericke van Herwijnen
° Parijs 21/ 02 / 1848 + Wuustwezel 27/05/1930
x Brussel 20/10/1879
Maria Isabella Alberica Euphemia du Chastel de Howardries
° Wuustwezel 26/08/1858 + Wuustwezel 20/03/1913
Hij behoorde tot een oud Nederlands adellijk geslacht
Kamerheer van H.M. de Koningin der Nederlanden
Oud buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister

Zij hadden twee kinderen:

- Robert Paul François Xavier Gericke d'Herwijnen
- Louisa Gabriëlla Maria .Elisabeth, barones Gericke d'Herwijnen (° Brussel 17/04/1881 x Brussel 20 /05/1902 - Evrardus Philippus Ludovicus Maria Josephus Ghislenus, graaf de Limburg Stirum °Gent 29/10/1868 + Luik 08/05/1938)

II - Robert Paul François Xavier baron Gericke d' Herwijnen
(° Brussel 04/03/1882 + Molenbeek 27/09/1919
x Wuustwezel 21/02/1911
Martha Ghislaine Maria Josephina Gilles de Pelichy
° Ramegnies –Chin 10/08/1886 + Wuustwezel 04/09/1951
Ze hadden uit dit huwelijk 4 kinderen:

- Elisabeth Maria Emilie Ghislaine, barones Gericke d' Herwijnen, geboren Brussel 06/02/1912, + Edegem 19/01/1981
- Jan Evrard Alfred Maria François Xavier, baron Gericke d' Herwijnen , geboren te Brussel 16/04/1913 + Brussel 26/06/1979 x Anthée 09/08/1938 –Madelaine Gaëtane Adriënne Ghislaine , gravin de Chrystyn de Ribaucourt ° Brussel 25/04/1911 + Elsene 01/08/1987
- Louis Antoon Stanislas Ghislain François Xavier, .Baron Gericke d' Herwijnen ° Rijsbergen 13/03/1915 + Wuustwezel 21/10/1975
- Ghislaine Maria Jeanne, barones Gericke d' Herwijnen

° Rijsbergen 18/09/1917 x Brussel 23/09/1940 Albert Victor Adrien Laurent Ghislain , graaf de Christyn de Ribaucourt ° Brussel 25/03/1915 + Doornik 23/02/1983

III –Louis Antoine Stanislas Ghislain François , baron Gericke d' Herwijnen
Rijsbergen 13/03/1915 + Wuustwezel 21/10/1975
en Marie-José Boeren ° Wuustwezel 16/01/1939

Hij had van Marie-José Boeren één kind:

- Yves Gericke

4 – VAN DE WERVE DE SCHILDE

Paul van de Werve de Schilde
° Antwerpen 10/01/1900 + Lier 11/07/1971
x WUUSTWEZEL 05/11/1937 .
Elisabeth Maria Emilie Ghislaine, barones Gericke d' Herwijnen
° Brussel 06/02/1912 + Edegem 19/01/1981

Na de dood van haar broer baron Louis Gericke d'Herwijnen in 1975 erfde barones Elisabeth , weduwe van de Heer Paul van de Werve de Schilde, het kasteeldomein met aanliggende gronden.
Zij hadden twee kinderen:

- **Thierry Auguste François Xavier van de Werve de Schilde (° Elsene 04/02/1944)**
- **Charles Bernard François Xavier van de Werve de Schilde (°Etterbeek 09/01/1946)**

Deze twee jonkheren erfden na de dood van hun ouders het kasteeldomein met aanliggende gronden. Zij zijn samen de huidige bezitters van het kasteeldomein. Zij wonen niet op het kasteel te Wuustwezel, maar wel op het ouderlijk kasteel Hovorst te Viersel.

5 – GERICKE

Yves Louis Gericke van Herwijnen (26/03/1969) x Sylvia Luyckx (10/10/1970)
Zij hebben 2 kinderen. Zij bewonen en runnen de gerestaureerde Vloeikenshoeve. De gronden rondom deze hoeve en 't Bouwke zijn hun eigendom.

Stan Dirven

DECLARATION DE...
ADELINA MARIA DE WELLENS

(° Antwerpen 05/04/1807 + Wuustwezel, 16/07/1854)
De ondergetekenden:
Edmondus Joseph de Vinck de Wezel, grondeigenaar te Wuustwezel wonende, handelende, ten deze, in eigen naam en in de naam en als vader voogd zijner twee kinderen, beide nog minderjarig, jonkvrouwen **Gabriëlla en Maria de Vinck de Wezel.**
Kiezende hij ondergetekende ten einde dezer, domicilie ter studie van notaris Van Nueten te Loenhout. verklaart:
Dat hun echtgenote en moeder, respectief, vrouw **Adelina Maria de Wellens,** op het kasteel te Wuustwezel, haar laatste domicilie, op 16 juli 1854 is gestorven.
Dat bij huwelijkscontract, gepasseerd voor notaris Michotte, residerende te Walhain Saint Paul (Brabant) op 20 januari 1834, er tussen de declarante en vrouw, de overledene in deze, voor huwelijkse voorwaarden, is besproken en bepaald: Scheiding van goederen, volgens art. Nr.1896 en volgende van het burgerlijk wetboek. Gemeenschap van aanwinsten op den voet van art.1498 zelfde wetboek. En in geval van kinderen in voordeel van de langstlevende buiten enige mobilaire voorwerpen in volle eigendom, van de helft in vruchtgebruik der onroerende goederen, renten, obligaties door de eerst stervende nagelaten.
Dat zonder deze gift, de gehele nalatenschap der overledene Barones De Vinck de Wezel, geboren de Wellens, door haar genoemde twee kinderen zoude genoten worden. Dat er door dit overlijden geen devolutie van fidei commis noch ophouding van vruchtgebruik heeft plaats gehad.
En dat de vrouwe, overledene in deze, heeft nagelaten de helft van en in de volgende geconquesteerde goederen:
1) Een perceel vage grond, groot 6 aren 90 centiaren, gelegen in de gemeente Merksem, tussen de grote baan van Antwerpen naar Bergen-op-Zoom, waar af dees perceel voortkomt, ter plaats Zwaantjes brug, komende tegens de Legestraat, de declaranten de gezegde grote baan, aangekocht tegens de Domeynen op 27 maart1847, geschat fr. 160,00
2) Een beemd met hakhout, genaamd Vonderveld, gelegen tot Loenhout ter plaats De Beemden, Wijk E Nr. 1022 en 1022bis, groot 92 aren 95 centiaren, paalt noord de weduwe Van Nueten, oost en zuid de Heer de Vinck, west de beek. Dit hooiland heeft, volgens bijgaand extract uit de kadastrale legger der gemeente Loenhout, een leven fr(?)10,90 en wordt dus volgens koninklijk besluit van 28 juli 1852 genomen in uitvoering van art. 3 decreet van 18/12/1851, geschat fr. 545 en het hakhout wordt geschat op fr. 75 Samen: fr. 620
3) Een beemd gelegen te Loenhout op het Kleinbos Wijk E Nr. 1006, groot 58 aren 55 centiaren, belendende noord de heer Eeren, oost Corneel Kinschots, zuid Jacob Kockx en west de heer Baron De Vinck, hebbende volgens gen. extract een leveren van fr. 11,12 en wordt dus achtervolgens gen. besluit, waard geacht fr. 556
4)Een beemd genaamd Tommelveld te Loenhout op de Blackt, Wijk D Nr. 411, groot 63 aren 5 centiaren, palende noord Adriaan Gyzen, oost Corneel Floren en andere, zuid de volgende, west de Beek; van een leveren, volgens dito extract van fr. 49,71, en volgens gen. koninklijk besluit gewaardeerd fr. 2185,50
5) Een beemd ook Nonnenveld genaamd, gelegen naast voorgaande , Wijk D nr. 412, groot 57 aren 90 centiaren, paalt noord de voorgaande , oost Peer Jorissen en

andere, zuid en west de beek; van een leveren van fr.67,55, volgens gen. extract en dus gewaardeerd, ten gevolge gezegd besluit fr. 3377,50
6) Een perceel bouw- en zaailand, genaamd de Ronde(?), gelegen tot Loenhout in het Kerkveldeken, rondom in de goederen van de heer Baron de Vinck, Wijk E Nr. 1017 1a 2a 3a, groot 1 ha 11 a 50 ca, van een inkomen, volgens naergen. extract van fr. 27,25 en dus na gen. koninklijk besluit geschat fr. 1962,50
7) Een beemd genaamd de Buykse velden, gelegen tot Loenhout op de Blackte, Wijk E Nr.1050 en 1055, groot 2 ha 67 a 10 ca, belendende oost Corneel Peeters en Adriaan Speltincx, west de Heer Baron de Vinck, volgens gen. extract van een inkomen van fr.42,11 en geschat volgens nagen. koninklijk besluit fr. 2109,50
8) Een perceel bouwland, gelegen op Klein Gooreind te Wuustwezel, genaamd het Heiblok, Wijk G nr. 367, groot 87 a, palende noord, oost en zuid Baron de Vinck, west juffrouw Van Beeck; volgens extract uit de kadastrale legger der gemeente Wuustwezel, hierbij gevoegd, van een leveren van fr.18, 27 en volgens koninklijk besluit voorn. dus waard geacht: fr. 1004,95
9) Een beemd gelegen tot Wuustwezel op Achterbrug, Wijk D nr.879, groot 33 a 20 ca, palende oost het gasthuis van Antwerpen, zuid en noord de heer Baron de Vinck en west de kinderen Van Beeck, hebbende een leveren, luidens laatstgezegd extract van fr. 15,27 en wordt dus, ingevolge gen. koninklijk besluit gewaardeerd fr. 839,85
10) 45 a 60 ca heide, gelegen te Wuustwezel, oost Wyngaerd heivelden, met het daarop staande huisken Wijk C nr. 472bis, 68b en 68c; de gebouwen van een leveren van fr. 18, worden gewaardeerd, gezien bovengemeld besluit, fr.540 en de heide fr. 60, dus samen fr. 600
11) Een huis met plaats en hof, gestaan en gelegen tot Wuustwezel op Hagelkruis-akker Wijk D nr. 934a en 934b, groot 23 a 50 ca, belendende oost Indora Goet-schalckx, west de steenweg, zuid de kinderen Hens, noord de kinderen Anthonissen; volgens eergen. extract uit het kadaster, heeft het bebouwd een inkomen van fr. 51 en het onbebouwd van fr. 8,93 en wordt deze eigendom dus achtervolgens gen. koninklijk besluit, begroot op fr. 2021,15
12) Een stede, hebbende gebouwen, plaats, bouw- en weiland, te Wuustwezel op Ginhoven Wijk E nr. 73, 74, 75 en 76, groot 1 ha 2 a 30 ca, palende oost Van Hooydonck, zuid Adriaan Van Hooydonck, west de straat en noord de declarant.
Een weide achter de gemelde stede tegen de baan gelegen, Wijk E nr. 77, groot 23 a 40 ca, belendt oost en west Adriaan Van Hooydonck, zuid de baan, noord Jacob van Hooydonck.
Bouwland te Wuustwezel op de Steertheuvel, Wijk E nr. 227; groot 47 a 98 ca, paalt oost en noord Corneel Anthonissen, zuid Adriaan Van Gastel en west Peer Jan Lambrechts.
Bouwland bij het vorig gelegen, Wijk E nr. 230, groot 20 a 65 ca, paalt oost Van Hooydonck, zuid Van Gastel, west Leenaarts en noord de weduwe Van Looveren.
En bouwland, genoemd het ... achter het hof, gelegen te Wuustwezel in de Hofwijk, Wijk D nr.267 en 268, groot 82 a 50 ca, palende oost en zuid de heer Baron de Vinck, west en noord de straat. Deze goederen hebben luidens laatstgenoemd ex-tract , een leveren, in bebouwde eigendom van fr. 18 en in onbebouwde eigendom van fr.66,32 en worden achtervolgens gemeld koninklijk besluit geschat fr. 4187,60

13) Een perceel bouwland, gelegen tot Wuustwezel op Ginhoven, wijk E nr.81, groot 97 a 20 ca, palende noord de oude baan, oost Joosen, zuid en west de Heer Baron de Vinck; van een inkomen van fr.20,20 luidens genoemd extract en dus waard geacht, ten gevolge voorgen. koninklijk besluit, ten som van fr. 1111,00

14) Twee percelen bouwland en een perceel hakhout, samen groot 2 ha 12 aren 45 ca, gelegen te Wuustwezel op Achterbrug Wijk D nr.503bis, 504 en 505, paalt tegen de straat, de gemeente, Geerts, Beyers, Van Hoydonck, Cantrijn en Van Dijck. Het bouwland heeft volgens kadaster een inkomen van fr. 16, 41 en wordt volgens gen. besluit gewaardeerd fr. 902,50 en het hakhout wordt geschat fr. 577,45 samen: fr. 1480

15) Een perceel bouwland en hakhout, te Wuustwezel op Marum gelegen, Wijk D nr. 484 en 485, groot 48 a 25 centiaren, palende oost en noord de weduwe en kinderen Beyers, zuid en west de Heer Baron de Vinck; het kadastraal inkomen van het bouwland beloopt fr. 9,23 en wordt dus begroot volgens gezegd besluit, fr 179,30 en het hakhout wordt geschat op fr. 188 samen: fr. 367,30

16) Een perceeltje heigrond te Wuustwezel aan Berkenreys, Wijk H nr. 88, groot 10 a 20 ca, ; een blok heide te Wuustwezel aan het Marum te Achterbrug, wijk D nr. 488, 490 en 491, groot 9 ha 41 a 15 ca; en een beetje heigrond, aldaar op het Witgoor, Wijk A nr. 361bis, groot 6 a 10 ca, geacht fr. 755,25

17) Een obligatie in principaal fr. 694,92 op tien jaar datum, erkend door Wilhelmus Suls en vrouw te Wuustwezel, in voordeel van de Heer Baron de Vinck de Wezel, bij akte gepasseerd voor notaris Van Nueten te Loenhout, op 27/12/1847, onder bezit van een huis met hof te Wuustwezel op de Kruisweg, ingeschreven ter hypotheken te Antwerpen op 3 januari 1848, rol 203 nr.98 fr. 634, 92

18) Een obligatie groot fr. 50 000 op 5 jaar datum erkend door de Heer Edmondus Josephus Cogels en echtgenote, gedomicilieerd te Ekeren, in voordeel van de Heer Baron De Vinck de Wezel, bij akte gepasseerd voor notaris Van de Zanden te Antwerpen op 4 maart 1848, onder hypotheek van een hoving van" pleisanterie", uit meesterswoning, stallingen, remise, hoven, hoveniers en andere woningen, wandelingen en plantagiën en verders een hoeve met pachterswoning, stal, schuur, wagenhuis en verdere gebouwen, hoven, bouw- en hooilanden, alle gelegen onder de gemeente Ekeren. fr. 50000

19) Een obligatie, in kapitaal fr. 2500, eisbaar 6 juni 1854, erkend door Petrus De Rijck en vrouw te Wuustwezel in voordeel van de Heer Baron De Vinck de Wesel bij akte gepasseerd voor de notaris Van Nueten te Loenhout op 6 juni 1849 onder bezit van der debiteure huis met twee hoven, te Wuustwezel in 't dorp; ingeschrevven ten hypotheken te Antwerpen op 15 juni zelfde jaar, deel 212 nr. 316 fr. 2500

20) Een obligatie in principaal fr. 4549,94, eisbaar op 10 jaar, erkend door Petrus Josephus Hendrickx en zijn vrouw te Wuustwezel, in voordeel van de Heer Baron de Vinck de Wezel, bij akte gepasseerd voor notaris Van Nueten te Loenhout op 30/11/1849, onder bezit van een huis met erf te Wuustwezel in 't dorp, een tuin met bouwland, ook aldaar gelegen en vier heiden ook onder de gemeente Wuustwezel, waarop inschrijving is genomen ten hypotheken voormeld, de 7/12/1849 deel 216 nr 51. fr. 4549,34

21) Een obligatie groot fr. 260, op tien jaar datum, schuldig erkend door Henricus Van der Jonckheyd te Wuustwezel, in voordeel van de Heer Baron de Vinck de Wezel; bij akte gepasseerd voor notaris Van Nueten op 01/08/1851, met bezit van een huisken met erf, te Wuustwezel aan de steenweg. Ingeschreven ten hypotheken voormeld op 12/08/1851, deel 225 nr. 36 fr. 260

Samen: fr. 80 678,26

Waarvan de helft toebehoort aan de successie in deze of fr. 40 339,13

DECLARATION DE CATHARINA ISABELLA STIER

Ignatius Jan Jozef , baron de Vinck de Wuustwesel, volgde zijn vader Jan Frans Jozef Vinck op in de heerlijkheid Wuustwezel en Westdoorn. Hij had de titel van baron gekregen. Hij huwde op 04 mei 1803 met zijn nicht, Catharina Isabella Stier. Van haar vonden we de "déclaration" van haar dood. De baronesse heeft haar zoon, Edmondus Josephus, als enige erfgenaam nagelaten. Dat heer Edmondus Josephus Baron de Vinck de Westwezel, **grondeigenaar** was , verbaast ons niets als je ziet wat zijn moeder hem heeft nagelaten na haar dood op 3 december 1860. Hierna volgt de opsomming. Gelieve ons te verontschuldigen voor eventuele fouten. Het geschrift van de notarisklerk was niet allerbest leesbaar. De cijfers waren nog het moeilijkst te herkennen.

CATHARINA ISABELLA STIER
(° Antwerpen 21/09/1779 + Wuustwezel 03/12/1860)

De ondergetekende heer Edmondus Josephus Baron de Vinck de Westwezel, grondeigenaar te Wuustwezel wonende.
Kiezende ten einde dezer overdracht, domicilie ter studie van notaris Van Nueten te Loenhout.
Verklaart
Dat zijn moeder vrouwe Catharina Isabella, Barones de Vinck de Westwezel , geboren Stier, op het kasteel te Wuustwezel, alwaar zij gedomicilieerd was, op 3 december 1860, abintestato is gestorven.
Dat de baronesse De Vinck, de ondergetekende, haar zoon, als enige erfgenaam, heeft nagelaten.
Dat er door dit overlijden geen devolutie van fidei commis, noch ophouding van vruchtgebruik heeft plaats gehad.
En dat de overleden Barones de Vinck heeft nagelaten:

Litt A: de helligt(helft) van en in de volgende goederen:
1 – Een eeuwigdurende rente, groot in kapitaal fr.1814,06, à 4 % intrest 's jaars, vallende 13/11, ten laste van de kinderen Joannes Antonissen te Wuustwezel, ge??? bij acte gepasseerd voor notaris Steewereys te Antwerpen op 13/11/1790, ingeschreven op een huis met hof te Wuustwezel, ten kantore van hypotheken te Antwerpen den 11/06/1858, deel 258 nr 87
geëvalueerd à 20 maal de jaarlijkse rente fr. 1451,25
2 – Een reeds eyschbare obligatie van fr. 725,62, à 4%, intrest vallende 1 december, lasten als vorige rente: erkend bij acte gepasseerd voor notaris Lauwers te Essen op 27/02/1811, onder bezit van een huys en een weide te Wuustwezel, ingeschreven te Antwerpen op 11/06/1858, deel 258 nr.89 fr. 725,62
3- Een eeuwigdurende kapitale rente van fr.1269,84, geconstitueerd ten penning twintig, doch bij precieze betaling, het jaarlijks verloop betaalbaar aan 4 % vallende 01/09, laste Joannes Jacobus Schrauwen te Antwerpen, zijn vrouw en dochter, erkend bij akte voor schepenen van Antwerpen gepasseerd op 16/09/1763, onder bezet van een huis te Antwerpen op het Vlamincks veld, ingeschreven 18/07/1859 deel 270 nr 137, gewaardeerd fr. 1015,87

4- Een reeds opzegbare obligatie van fr.317,46 à 4% intrest, vallende 1/11, erkend door Joanna Van Gastel, weduwe Van Hooydonck te Wuustwezel, onder bezit van huis en erf te Wuustwezel, bij acte gepasseerd voor wijlen notaris Van Nueten te Loenhout op 07/08/1839, ingeschreven te Antwerpen den 7/12/1849 vol 215 nr 64
geschat fr. 317,46
(onroerende goederen geschat volgens multiplicateur)

Onder Wuustwezel

5a – Een stede met gebouwen, plaats, tuin, bouw- en weiland, te Wuustwezel op Achterbrug Wijk D nr. 544, 545, 546 en 547, groot 98 aren 10 centiaren, van een belastbaar inkomen, bebouwd fr.55,31 en onbebouwd fr.26,50
geschat fr. 3116,80

6 – Bouwland met hakhout aldaer gelegen, Wijk D nr 542 en 543, groot 1 ha 87 a 20 ca . Het bouwland van een belastbaar inkomen van fr. 28,52 wordt geschat op fr. 1568,60 en het hakhout op fr. 500 Samen: fr; 2068,60

7 – Hooiland, aldaar in de Bersgatsche beemden, Wijk G nr 91,groot 38 aren 80 centiaren, het belastbaar inkomen zijnde fr.16,48; zo wordt dit perceel geschat
fr. 576,40

8 – Bouwland aldaar op Marum gelegen Wijk D nr. 480, groot 1 ha 81 a 40 ca, wordt volgens kadastraal leveren gewaardeerd fr; 1097,25

9 – Heide aldaar gelegen Wijk D nr. 489, groot 2 ha 92 a 45 ca, waard geacht:
fr. 290,00

10 – Weiland met hakhout, aldaar op Achterbrug, Wijk D nr. 495, 496, groot 1 ha 2 a 95 c; het weiland van een belastbaar inkomen van fr.13,82 wordt geschat fr. 760,10 en het hakhout fr. 360 Samen fr. 1120,10

11 – Bouwland aldaar Wijk 497, groot 70 a 90 ca, geschat volgens multiplicateur à fr. 7,80 leveren van 't kadaster fr. 429,00

12 - Bouwland aldaar Wijk D nr. 528, groot 72 a 75 ca, gewaardeerd aan fr. 15,28, belastbaar inkomen zo als voren fr. 840,40

13 – Bouwland, westzijde Achterbrug, Wijk C nr 27 groot 1 ha 5 a 20 ca, hebbende een belastbaar inkomen van fr.22,09 en dus geschat fr. 1214,95

14 – Twee perceeltjes heide, gelegen aldaar in Lonven, wijk B nr. 39 en 66, groot 82 a 65 ca, geschat fr. 120

15 – Weiland aldaar in de Veeweiden, Wijk D nr 98, groot 62 a 90 ca van een belastbaar inkomen van 19,47 en dus volgens multiplicateur geschat
fr. 1070,85

16 – Hooiland aldaar in de Battaliebrug beemden Wijk D nr. 353bis, groot 27 a 50 ca beloop de kadastraele fr. 18,98 en dus geschat fr. 1043,90

17 – Hooiland aldaarWijk D nr; 342, groot 75 a 75 ca, geschat volgens multiplicateur aan fr. 20,45 leveren fr. 1124,75

18 – Hooiland aldaar in de Hofwijk wijk D nr 223, groot 62 a 10 ca, van een belastbaar inkomen van fr. 11,80 en dus geschat fr. 649,00

19 - Perceel bouwland aldaar op Ginhofakker, Wijk E nr 57, groot 1 ha 0 a 40 ca dit gedeelte hebbende een belastbaar inkomen van fr.62,85 wordt geschat
fr. 3456,75

20 - ¼ van het perceel hooiland aldaar in de Hofwijk wijk D nr. 319, geheel groot 56 a 85 ca, dit ¼ deel heeft een belastbaar inkomen van fr. 9,80, dus geschat
fr. 539,00

21 – Bouwland aldaar oost den Kruisweg, Wijk E nr.105a, groot 50 aren 80 centiaren, hebbende een belastbaar inkomen van fr. 12,96. geschat volgens vermenigvuldiger fr. 742,80

22 – Bouwland aldaer Wijk E nr. 98, groot 59 aren 90 centiaren; gewaardeerd aan een belastbaar inkomen van fr. 17,97 fr. 988,38
23 – Weiland aldaar Wijk E nr. 56, groot 62 aren 45 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr. 18,73; dus geschat fr. 1030,15
24 - Bouwland aldaar wijk E nr. 132, groot 19 aren 20 centiaren, hebben volgens kadaster een leven van fr. 4,03 en dus gewaardeerd fr. 221,65
25 – Bouwland aldaar in de Veeweyden Wijk D nr. 139, groot 12 aren 85 centiaren, geschat volgens multiplicateur aan 3,86, kadastraal leven fr. 212,30
26 – Hooiland aldaar in Achterveken Wijk F nr. 329, groot 24 aren 25 centiaren; het belastbaar inkomen beloopt fr. 3,85 en wordt dus geschat fr. 486,75
27 – Bouwland aldaar op Ginhofakker Wijk E nr. 43, groot 75 aren 80 centiaren, kadastraal inkomen fr.22,74 en wordt volgens vermenigvuldiger geschat fr. 1250,70
28 – De ½ van hooiland aldaar op Braken, Wijk D nr. 70, groot 64 aren 70 centiaren, deze helft heeft een belastbaar inkomen van fr.22,32 en wordt dus geschat op fr. 1227,60
29 – Weiland aldaar in Veewijden Wijk D nr. 114, groot 60 aren 95 centiaren , hebbende een belastbaar inkomen van fr. 12, 80 en dus geschat fr. 704,00
30 – Weiland aldaar Wijk D nr. 108; groot 1 hectare 13 aren 50 centiaren, van een kadastrale leven van fr. 34,05 en dus waard geacht fr. 1872,75
31 – Hooiland aldaar in de Hofwijk, Wijk D nr. 275, groot 55 aren 65 centiaren; Belopende het belastbaar inkomen fr. 25,60 en aldus volgens multiplicateur als voren geschat fr. 1408,00
32 – Hooiland aldaar Wijk D nr. 315, groot 23 aren, van een belastbaar inkomen van fr. 18,87 an aldus geschat fr. 872, 85
33 – Weiland aldaar op Hagelkruisakker, Wijk D Nr. 987, groot 38 aren 10 centiaren, hebbende een kadastraal leven van fr. 10,53 en alvolgens geschat fr. 579,15
34 – Weiland aldaar op het Hofakker, Wijk D nr. 215, groot 60 aren 25 centiaren, gewaardeerd op de kadastrale leven van fr. 15,36 fr. 844,80
35 – Hooiland aldaar in de Hofwijk, Wijk D nr 302, groot 46 aren 80 centiaren, belopende het kadastraal inkomen fr. 32,29 en dus geschat fr. 1775,95
36 – Hooiland aldaar, Wijk D nr. 324, groot 64 aren 90 centiaren, hebbende een kadastraal inkomen van fr. 44,78 en vervolgens geschat fr. 2462,90
37 – Bouwland, aldaar op Klein-Gooreind, Wijk G Nr. 338, groot 93 aren 80 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr. 19,70, dus geschat fr. 1083,50
38 – Bouwland aldaar Wijk G Nr. 373, groot 1 ha 38 aren 45 centiaren, hebbende een belastbaar inkomen van fr. 29,07 en wordt dus geschat fr. 1598,85
39 – Bouwland aldaar Wijk G Nr. 374, groot 84 aren 20 centiaren; hebbende van kadastrale leven fr.17,68 en wordt dus gewaardeerd fr. 972,40
40- Weiland aldaar op Gooreind, Wijk Nr. 491, groot 65 aren 70 centiaren, geschat na zijn kadastraal inkomen van fr. 13,79 fr. 758,45
41 – Weiland in de Goorbeemden Wijk H Nr. 518, 519, groot 1 ha 23 aren 50 centiaren, geschat volgens het belastbaar inkomen van 13, 89 fr. 747,45
42 – Heide aldaar Wijk H Nr. 520, 521, groot 1 Ha 30 aren 75 centiaren, waard geacht fr. 200,00
43 – Heide aldaar noord de Kruisweg, Wijk E Nr. 374 en 375, groot 4 ha 20 aren 40 centiaren, geschat fr. 400,00
44 – Hooiland aldaar in de Hofwijk Wijk D Nr. 323, groot 21 aren 40 centiaren, hebbende een leven van fr. 14,77 en dus geschat fr. 812,35
45 – Weiland aldaar aan het dorp, Wijk D Nr. 708, groot 49 aren 30 centiaren, geschat na de kadastrale leven belopende fr. 14,79 fr. 813,45

46 – Bouwland aldaar op den Oost Kruisweg, Wijk E Nr. 147, 148, 149, groot 43 aren 25 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr. 17,30, dus geschat fr. 951,50
47 – Weiland aldaar op Ginhofakker, Wijk E Nr. 45, groot 63 aren 75 centiaren, hebbende een kadastrale leven van 19,13, dus gewaardeerd fr. 1052,15
48 – Bouwland aldaar Wijk E Nr. 51, groot 84 aren 60 centiaren, geschat volgens het belastbaar inkomen van fr. 16, 38 fr. 900,90
49 – Bouwland aldaar op de Kruiswag, Wijk E Nr. 131, groot 46 aren 55 centiaren, van een leven volgens kadaster van fr. 13,97, vervolgens geschat fr. 768,36
50 – Weiland aldaar Wijk E, Nr. 133, groot 29 aren, van een belastbaar inkomen van fr. 6,09 dus geschat fr. 334,95
51 – Bouwland aldaar Wijk E Nr 136, groot 43 aren 65 centiaren, berekend volgens multiplicateur aan fr. 13,10; leveren volgens kadaster fr. 720,50
52 – Bouwland aldaar Wijk E Nr. 138, groot 49 aren 70 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr. 13,11 dus geschat fr. 721,05
53 – Hooiland aldaar in de Breikelse beemden, Wijk G Nr. 158, groot 20 aren 95 centiaren, belopende de kadastrale leveren fr. 9,64; dus geschat fr. 530,20
54 - Heide in de Chartrose moeren, wijk B nr. 32, groot 22 aren 85 centiaren; Heide in de Kruisvaart Wijk B Nr. 252, Groot 72 aren 05 centiaren; heide op den Huisheuvel, Wijk B Nr. 335, groot 80 aren 45 centiaren; heide in de Heursvennen Wijk Nr. 344, groot 2 ha 50 centiaren en heide oost de Huisheuvel Wijk C Nr. 165, Groot 3ha 05 aren 40 centiaren; te samen waard geacht: fr. 650,00
55 – Weiland aldaar op Achterbrug, Wijk D Nr. 578, groot 1 hectare 56 aren 98 centiaren, geschat volgens het belastbaar inkomen van fr. 47,07 fr. 2588,85
56 – Weiland aldaar op Hofakker Wijk D Nr. 212, groot 62 aren 50 centiaren, geschat van het het belastbaar inkomen van fr. 15,94 fr. 876,70
57- Hooiland aldaar in de Vloeilens, Wijk B Nr. 433, groot 80 aren 65 centiaren; van een belastbaar inkomen van fr. 8,87 en dus geschat fr. 487,85
58 – Heide aldaar in de Plack Wijk B Nr. 162, groot hectare, 62 aren 60 centiaren; en heide op den Huisheuvel Wijk B nr. 336 , groot 3 ha 63 aren 20 centiaren; samen geschat fr. 450,00
59 – Bouw- en weiland, waarop voortijds een gebouw stond, aldaar oost de Kruisweg Wijk E Nr. 150, 151, 152a en 157, groot 71 aren 70 centiaren, hebbende een belastbaar inkomen van fr. 28,33, dus geschat fr. 1558,15
60 – Bouwland aldaar wijk E Nr. 123, groot 30 aren 80 centiaren van een belastbaar inkomen van fr. 9,24 en dus gewaardeerd fr. 508,20
61 – Bouwland aldaar Wijk E Nr. 113, groot 35 aren 30 centiaren, geschat volgens zijn belastbaar inkomen van fr. 7,41 fr. 407,55
62 - Bouw- en weiland aldaar Wijk E Nr. 100 en 101 groot 67 aren 65 centiaren, geschat volgens zijn kadastraal inkomen van fr. 14, 20 fr. 781,00
63 - Weiland aldaar op Ginhofakker, Wijk E nr. 48, groot 37 aren 36 centiaren, beloop de kadastrale leveren fr. 11,21; dus geschat, fr. 616,55
64 – Weiland aldaar Wijk E Nr. 44, groot 75 aren 95 centiaren, begroot naar zijn belastbaar inkomen van fr. 22,78 fr. 1252,90
65 – Bouwland aldaar Wijk E Nr. 39, groot 37 aren 25 centiaren, geschat volgens belastbaar inkomen van fr. 11,17 fr. 614,35
66 – Bouwland aldaar Wijk E nr. 34, groot 24 aren 75 centiaren, geschat na zijn belastbaar inkomen van fr. 7,43 fr. 408,65
67 – Bouwland aldaar oost den Kruisweg Wijk E Nr. 176, groot 78 aren 30 centiaren, hebbende volgens kadaster een levenen van fr. 19,96 en dus geschat fr. 1097,80

68 – Weiland aldaar op de Steertheuvel, Wijk E nr.283, groot 23 aren 75 centiaren hebbende fr. 2,61 belastbaar inkomen en vervolgens gewaardeerd fr. 143,55
69- Bouwland aldaar Wijk E nr. 278, groot 47 aren 25 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr.9,92, dus geschat: fr. 545,60
70 – Hooiland aldaar op Braken Wijk D nr. 66, groot 31 aren 65 centiaren, belopende daarvan de kadastrale levenen fr. 21,84, dus geschat fr. 1201,20
71 – ¼ part in 't perceel hooiland aldaar in de Hofwijk Wijk D Nr. 320, groot 1 ha 61 aren 80 centiaren; dit vierde, van een belastbaar inkomen van fr. 27,91; wordt geschat: fr. 1535,06
72 – Gebouwen met plaats, bouw- en weiland, aldaar west Achterbrug, Wijk G Nr. 19,19bis, 40, groot 1 ha 30 aren 35 centiaren, belopende daarvan de kadastrale leveren in bebouwd fr. 31,17; in onbebouwd fr. 26,72 en wordt vervolgens geschat fr. 2404,70
73 – Hoeve, hebbende gebouwen, plaats, tuin, bouw- en weiland, aldaar oost de Kruisweg, Wijk E Nr. 107,108,109, 110 en 111, groot 87 aren 60 centiaren , hebbende een belastbaar inkomen , in bebouwd fr. 43,00 en in onbebouwd fr. 21,89 en wordende dus volgens multiplicateur geschat fr. 2492, 05
74 – 40 aren in de percelen bouw- en weiland aldaar, Wijk E Nr. 95 en 96, geschat na het belastbaar inkomen van fr. 12,00 fr. 660,00
75 – Weiland aldaar in de Veeweiden, Wijk D nr. 104, groot 60 aren 75 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr.18,23 en dus gewaardeerd fr. 1002,65
76 – Weiland aldaar, Wijk D nr. 103, groot 60 aren 55 centiaren, geschat volgens multiplicateur van een belastbaar inkomen van fr. 18,16 fr. 998,80
77 – Bouwland aldaar Wijk D Nr. 105, groot 22 aren 30 centiaren, geschat na zijn belastbaar inkomen van fr.6,69 fr. 367,95
78 – Heide aldaar in de Begijnenmoeren, Wijk B Nr. 267, groot 5 ha 55 aren 75 centiaren, waard geacht, fr. 1000
79 - De helft ener heide aldaar op Marum, Wijk D Nr. 459 ; deze helft circa groot 87 aren 20 centiaren, geschat fr. 65,00
80- Hooiland in de Bataillebrugbeemden, Wijk D Nr. 354, groot 58 aren 50 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr. 33,63, dus volgens vermenigvuldiger geschat fr. 1849,65
81 – Bouwland aldaar in de Rijsvennen, Wijk D, Nr. 882, groot 39 aren 95 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr. 11,98 en vervolgens geschat fr. 658,90
82 – Hooiland aldaar in de Breikelsebeemden, Wijk G Nr. 148, groot 48aren 20 centiaren geschat na einde belastbaar inkomen van fr. 20, 79 fr. 1143,45
83 – Heide aldaar in de Chartrose moeren, Wijk B Nr.73, groot 73 aren 90 centiaren, gewaardeerd fr; 70,00
84 - Mast- en schaarbos aldaar op Marum, Wijk nr. 470 en 472, groot 36 aren 55 centiaren, geschat fr. 180,00
85 – Hooiland aldaar in de Hofwijk Wijk D Nr. 273, groot 34 aren 75 centiaren, hebbende een belastbaar inkomen van fr. 15,94 en dus geschat fr. 879,45
86 – Heide en mast aldaar aan de Posterij tegen de steenwag, wijk G Nr. 459; groot 7 ha, 78 aren 60 centiaren, waard geacht fr. 4400
87 – Hooiland aldaar op Hofakker, Wijk D Nr. 199 groot 33 aren 90 centiaren, hebbende volgens kadaster een leveren van fr. 15,59, dus geschat fr. 857,45
88 – Bouwland aldaar op Ginhofakker Wijk E Nr. 35, groot 1 ha 3 aren 85 centiaren, geschat volgens multiplicateur na zijn belastbaar inkomen van fr. 21, 15 fr. 1713,25
89 – Hooiland aldaar in de Bataillebrugbeemden, Wijk D Nr. 352, groot 67 aren 35 centiaren, hebbende volgens kadaster een leven van fr. 41,31, dus geschat

fr. 2272,05

90- Hooiland aldaar in Hofakker, Wijk D Nr. 214, groot 51 aren 95 centiaren, gewaardeerd naar zijn belastbaar inkomen van fr; 14,02 fr. 771,10

91 – Weiland aldaar in de Goorbeemden Wijk H Nr. 551,groot 63 aren 25 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr. 6,96, dus geschat fr. 382,80

92- Heide aldaar in de Klein Gooreindse velden, Wijk G Nr. 262, groot 19 ha 18 aren 25 centiaren, waar thans circa 51/2 ha met mast bezaaid, geschat fr. 4980,00

93 – Heide, thans met .....bezaaid, aldaar op Klein Gooreind, Wijk G Nr. 392 en 393, groot 15 ha 43 aren 65 centiaren, waard geacht fr. 8050,00

94 – Tuin en bouwland aldaar op de Kruisweg, Wijk E Nr. 598 en 600, groot 1 hectare, 38 aren 60 centiaren, hebbende een belastbaar inkomen van fr. 25,4 en dus waard geacht fr. 1421,20

95 - Hooiland aldaar op Hofakker Wijk D Nr. 195, groot 80 aren 55 centiaren, geschat na zijn belastbaar inkomen van fr. 43,31 fr. 2647,65

96 – Hooiland aldaar Wijk D Nr. 197, groot 72 aren 90 centiaren, begroot volgens belastbaar inkomen van fr. 33, 53 fr. 1844,15

97 – Bouwland aldaar Wijk D Nr. 190, groot 29 aren 95 centiaren van zijn belastbaar inkomen van fr. 8,99, waard geacht fr. 494,45

98 – Bouwland aldaar Wijk D Nr. 204, groot 23 aren 50 centiaren hebbende een belastbaar inkomen van fr. 7,05; dus geschat fr. 387,75

99 – Hooiland aldaar in de Westdoornse beemden, wijk F Nr. 517, groot 16 aren, van een belastbaar inkomen van fr. 4,32 en wordt vervolgens geschat fr. 237,60

100- Weiland aldaar Wijk F Nr. 520, groot 9 aren 45 centiaren, beloop van het belastbaar inkomen fr. 1,99, dus geschat fr. 109,25

101 – Bouwland aldaar noord de Kruisweg, Wijk E Nr. 382, groot 31 aren 45 centiaren, belopende daarvan de kadastrale levenen, fr. 3,46; dus een waarde van fr. 190,30

102 – 2 Ha, 62 aren heide aldaar in Wijngaard heivelden, deel van Wijk B Nr. 366 Geschat fr. 250

103 – Bouwland op Hofakker aldaar Wijk D Nr. 191, groot 30 aren 70 centiaren, beloop van het belastbaar inkomen fr. 9,21; dus volgens multiplicateur Geschat fr. 506,55

104 – Bouwland aldaar Wijk D Nr. 201, groot 99 aren 70 centiaren, geschat van het belastbaar inkomen van fr. 33,90 Geschat fr. 1864,30

105 - Bouwland aldaar Wijk D Nr. 203, Groot 54 aren, belopende het belastbaar inkomen fr. 23,26, dus volgens vermenigvudiger geschat fr. 1290,30

106 – Hooiland aldaar op Marum Wijk D Nr 450 groot 86 aren 15 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr. 9,70 dus gewaardeerd fr. 533,50

107 – Tuin aldaar op Achterbrug Wijk D Nr. 558, groot 1 hectare 53 aren 20 centiaren, belopende het belastbaar inkomen fr. 58,22 en vervolgens geschat fr. 3202,10

108 – Heide aldaar op de Huisheuvel Wijk B Nr. 922, groot 3 hectaren 85 aren 95 centiaren, geschat: fr. 350,00

109 Heide aldaar Wijk B Nr. 323, groot 6 ha 32 aren, 25 centiaren, geschat fr. 600,00

110 – Heide aldaar wijk B Nr. 393, groot 3 hectaren 70 aren 40 centiaren; Waard geacht: fr. 350,00

111 – Heide aldaar in de Terrijkse heivelden Wijk C Nr. 216, groot 1 ha 59 aren, gewaardeerd fr. 180,00

112 – Heide aldaar Wijk C Nr. 286, groot 79 aren 90 centiaren waarde geschat fr. 80,00

113 – Bouwland Wijk E Nr.31, groot 42 aren 90 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr. 16,08; dus geschat fr. 584,40
114 – Bouwland en hei op Klein-Gooreind-, Wijk G Nr. 250, 251 en 252 groot 1 ha, 47 aren 5 centiaren, van mastbos; Geschat fr. 1175,00

ONDER LOENHOUT

115 –Hooiland te Loenhout in de Varkenshoeken, Wijk D Nr. 418, groot 59 aren 50 centiaren, van een belasrbaar inkomen van fr. 27,37; dus geschat fr. 1368,40
116 – Hooiland in de bossen, Wijk E Nr. 360, groot 57 aren 90 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr. 11, waard geacht fr. 550,00
117- Opgave gebouw aldaar, Wijk E Nr. 361, groot 52 aren 25 centiaren, waard geacht, fr. 1200
118 – Bouwland aldaar Wijk E Nr. 370, groot 57 aren 55 centiaren, gewaardeerd na zijn belastbaar inkomen van fr. 17,26 fr. 863,00
119 – Bouw- en weiland aldaar Wijk E Nr. 375/1a; 375/2a/ 375/3a; groot 2 ha 87aren 40 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr. 86,22 en vervolgens geschat fr. 4311,00
120 –Bouwland aldaar Wijk E Nr. 376, groot 2 ha 06 aren 05 centiaren, geschat na zijn belastbaar inkomen fr. 61,81 fr. 3090,50
121 – Hooiland aldaar Wijk E Nr. 396, groot 64 aren 95 centiaren, beloop van zijn belastbaar inkomen fr. 29,88, dus gewaardeerd fr. 1492,00
122- Hooiland aldaar Wijk E Nr. 399 en 400, groot 1 ha 51 aren 15 centiaren, belopende daarvan de kadastrale leven fr. 73,70 en vervolgens geschat fr. 3785,00
123 – Bouw- en weiland aldaar op de Donk Wijk E Nr. 405 en 406, groot 1 ha 93 aren van een belastbaar inkomen van fr. 57,90 dus waard geacht; fr. 2895,00
124 – Bouwland aldaar Wijk E Nr. 408, groot 61 aren 60 centiaren, geschat na zijn belastbaar inkomen van fr. 18,48 fr. 924,00
125 – Bouwland aldaar Wijk E Nr. 409 groot 48 aren 50 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr. 14,55, waard geacht fr. 727,50
126 – Hooiland aldaar Wijk E nr. 403, groot 51 aren 65 centiaren, geschat naar zijn belastbaar inkomen van fr. 13,94 fr. 697,00
127 – Bouwland aldaar Wijk E nr. 410, groot 1 ha 03 aren 25 centiaren, belopende daarvan de kadastrale inkomst fr. 30,98 en vervolgens geschat fr. 1549
128 –Boiwland aldaar Wijk E Nr. 411, groot 75 aren 60 centiaren, geschat na zijn belastbaar inkomen van fr. 22,68 fr. 1134,00
129 – Bouwland aldaar Wijk E Nr. 412, groot 29 aren 10 centiaren, het belastbaar inkomen belopende fr. 8,79 wordt geschat fr. 436,50
130 – Weiland aldaar Wijk E Nr.413, groot 59 aren 55 centiaren, van een levenen volgens kadaster van fr. 16,07; dus geschat fr. 803,50
131 - Weiland aldaar Wijk E Nr. 414, groot 21 aren 10 centiaren, geschat naar zijn belastbaar inkomen van fr. 6,33 fr. 316,50
132 - Weiland aldaar Wijk E Nr. 417, groot 82 aren 80 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr. 11,02 dus geschat fr. 551,00
133 – Bouw- en weiland met hoeksken schaarbos, aldaar Wijk E Nr. 418, 419, 419bis, 420, 421, 421bis, groot 1 ha 90 aren 85 centiaren, geschat het bouw- en weiland, na zijn kadastraal inkomen van fr. 24,98 ten. van fr. 1249 en het hakhout fr. 100 ;samen fr. 1349,00
134 – Bouwland aldaar Wijk E Nr. 431, 432, groot 1 ha 27 aren 10 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr.38,13 en vervolgens geschat fr. 1906,50

135 – Weiland aldaar Wijk E Nr. 433, groot 49 aren 30 centiaren, geschat naar zijn belastbaar inkomen van fr.14,79 fr. 739,50
136 – Bouwland aldaar Wijk E nr. 494, groot 12 aren 75 centiaren, geschat naar zijn belastbaar inkomen van fr. 3,83 fr 191,50
137 – Wei- en hooiland aldaar in de Oirschoten Wijk E Nr. 988, 989, groot 82 aren 80 centiaren, beloop van de kadastrale leveren fr. 19,78 ; geschat fr. 989,00
138 – Weiland aldaar op het Kleinbos Wijk E Nr. 1015, groot 1 ha 65 aren 90 centiaren, geschat naar zijn belastbaar inkomen van fr. 6,30 fr. 315,00
139 – Hooiland aldaar Wijk E Nr. 1016, groot 1 ha 28 aren 70 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr.14,16; dus waard geschat fr. 708,00
140 – Hooiland aldaar in Putveldeken, Wijk E nr. 1013, groot 1 ha 38 aren 65 centiaren, geschat, na zijn belastbaar inkomen van fr. 37,44 fr. 1872,00
141 – Hooiland aldaar Wijk E nr. 1019, groot 63 aren 35 centiaren, geschat, na zijn belastbaar inkomen van fr. 17,10; fr. 855,00
142 – Afgaande geboomte of schaarbos, aldaar Wijk E Nr. 1020, groot 43 aren 20 centiaren, waard geacht fr. 1000,00
143 – Hooiland aldaar in de beemden Wijk E Nr. 1033, groot 1 ha 13 aren 20 centiaren, belopende daarna het belastbaar inkomen van fr. 30,56; dus geschat fr. 1528,00
144 – Bouwland aldaar Wijk E Nr. 1034, groot 11 ha 40 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr. 7,87; dus geschat fr. 393,50
145 – Hooiland aldaar Wijk E Nr. 1035bis, groot 28 aren 95 centiaren, geschat na zijn belastbaar inkomen van fr. 19,97; fr. 993, 50
146 – Hooiland aldaar op den Blackt, Wijk D Nr. 398, groot 40 aren 50 centiaren, belopende daarvan het belastbaar inkomen fr. 10,81; dus waard geschat fr. 540,50
147 – Schaapboslandweg aldaar in de Bossen Wijk E Nr. 374 en 374bis, 373 bis, groot 36 aren 20 centiaren, gewaardeerd; fr. 540,00
148 – Bouw- en weiland aldaar op den Donck, Wijk E Nr. 416a:/2a en 416a/3a, groot 2 ha 82 aren 80 centiaren, geschat naar zijn belastbaar inkomen van fr. 63,88; fr. 3194,00
149 – Hooiland aldaar in de Beemden Wijk E Nr. 1028, groot 55 aren 50 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr. 20,26 dus gewaardeerd; fr. 1013,00
150 – Hooiland aldaar Wijk E Nr. 1031, groot 51 aren 95 centiaren, belopende daarvan de kadastrale erve nu fr. 23,62; vervolgens geschat fr. 1181,00
151 – Huis, gebouw en plaats aldaar op den Donck, Wijk 416/c3a, groot 27 aren 50 centiaren, geschat na zijn belastbaar inkomen van fr. 93,91; fr 2817,30
152 – Bouwland en tuin aldaar Wijk E Nr. 426a, 427b, goot 1 ha 51 ca 30 centiaren, beloop der leven volgens kadaster fr. 36,88 dus geschat fr. 1844,00
153 – Bouwland aldaar wijk E Nr. 435a en 435b, groot 29 aren 30 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr. 8,79, dus geschat fr. 439,50
154 – Bouwland aldaar Wijk E Nr. 436, groot 43 aren 55 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr. 13,06, dus waard geacht; fr. 653,00
155 – Een ¼ in een perceel hooiland, aldaar op de Blackt, Wijk D Nr. 435, groot 88 aren 90 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr. 60,93 dus dit vierde deel geschat; fr. 761,62

ONDER MERKSEM

156a – Bouwland aldaar in de noord Lambrechts hoeken, Wijk A Nr. 216a, groot 2 ha 49 aren 35 centiaren van een kadastrale leveren van fr. 192,15 en vervolgens geschat; fr. 8646,78

157 – Houtland aldaar, thans gezaaid, aldaar in de Katersvelden, Wijk B Nr 964, groot 2 hectaren 53 aren 40 centiaren, geschat; fr. 4300,00

158 – Bouwland aldaar Wijk B Nr. 323, groot 70 aren, geschat na zijn belastbaar inkomen van fr. 37,10 fr. 1669,50

159 – Bouwland aldaar Wijk C Nr. 168, in de Kroonpad Wijk, groot 1 ha 81 aren 45 centiaren, hebben een belastbaar inkomen van fr. 96,17, dus gewaardeerd fr. 4327,65

160 – Bouwland aldaar in de Zwaentjens velden, Wijk B Nr. 240,242-243, groot 4 ha 11 aren 30 centiaren, belopende daarvan het belastbaar inkomen fr. 189,89 vervolgens geschat; fr. 6295,05

161- Houtland aldaar in Zwaantjens velden, Wijk B Nr. 84, groot 1 ha 81 aren 25 centiaren, waard geacht:; fr. 4700

162 – Hoeve, hebbende gebouwen, plaats, tuinen, bouwland en Poel, aldaar in de Katersvelden Wijk B Nr. 318, 319, 320, 321 en 322, groot 3 ha 64 aren 60 centiaren, hebbende een belastbaar inkomen in bebouwden eigendom fr. 67,18 en in onbebouwde fr. 159, 89 vervolgens waard geacht; fr. 9206,85

163 – Bouwland aldaar in de Kroonpadwijk, Wijk C Nr. 169, groot 2 ha, 68 aren 45 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr.129,82 en dus gewaardeerd; fr. 9838,40

164 – Bouwland aldaar Wijk C Nr. 203, groot 1 ha 23 aren 25 centiaren, gaschat na zijn belastbaar inkomen van fr. 65,32; fr. 2939,40

165 – Huyskens, plaats en tuin aldaar in de Kroonwijck, Wijk C Nr. 137,138 en 139, groot 3 aren 90 centiaren, van een belastbaar inkomen in bebouwde fr. 37,33 en in onbebouwd fr. 2,13 dus waard geacht; fr. 1205,75

166 – Hoeve, hebbende gebouwen, plaets, tuin, bouw- en hooiland, aldaar in de Kwadevelden, Wijk B Nr. 417, 418, 419 , 420 , 421 , 422 en 423, samen groot 8 ha 14 aren 55 centiaren , hebbende een belastbaar inkomen in bebouwde eigendom an fr. 52,80 en in onbebouwde gronden van fr. 468,67 en wordt vervolgens waard eacht; fr. 22696,15

167 – Bouwland aldaar in de Kwantjens velden, Wijk B Nr. 312, groot 1 ha 72 aren 15 centiaren, geschat na zijn belastbaar inkomen fr. 58,59 fr. 2633,95

168 – Bouwland aldaar in de Rietschoorvelden, Wijk A Nr. 109, groot 95 aren 30 centiaren, van een kadastraal inkomen van fr. 8349 en dus geschat fr. 3712,05

169 – Bouwland aldaar in den Zuid Lambrechts hoek, Wijk A Nr. 231, groot 1 ha 91 aren 15 centiaren, belopende de kadastrale levenen fr. 129,64 en wordt vervolgens geschat; fr. 5811,30

ONDER SCHOTEN

170 – Hakhout aldaar in de List, Wijk B Nr. 88, groot 1 ha, 17 aren 20 centiaren, gewaardeerd; fr. 1400,00

ONDER BRUSSEL

171 – Huis met Cour in de 6de Sectie, Kadaster Nr.397D, groot 11 aren 58 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr. 3157,20 en een daarvan afhangende aangelegen grond of hof sectie 6 Nr. 397/c, groot 2 aren 65 centiaren, belastbaar inkomen fr. 3,02; gewaardeerd fr. 96067,66

Totale waarde van de goederen Letter A: **fr. 357641,98**

Waarvan de helft aan de successie in deze **fr. 178820,99**

LETTER B

De geheelheid der volgende goederen ook geschat volgens multiplicateur.

ONDER LILLO

1 – Een blok bouw- en hooiland te Lillo in Kerkenhoek Wijk B Nr. 171, tot en met 188, groot 20 ha 08 aren 40 centiaren, van een belastbaar inkomen van fr. 1109,08 dus geschat, fr. 55454,00

2- Een blok land aldaar in Oud-Lillo, Wijk A nr. 948, 149, 180 en 180/2, groot 8 ha 52 aren 80 centiaren, hebbende een kadastraal inkomen van fr. 737, 26 en dus waard geacht; fr. 36863,00

ONDER OORDEREN

Een blok bouw- en weiland met moeras, in Zuid Leeneind, met gebouwen, tuin en plaats Wijk B Nr.239, 240, 241, 242, 259, 259/bis, 260, 261, 262, 265/a, 265 /b, 266, 267 en 268, groot 44 ha 51 aren hebbende een belastbaar inkomen , in bebouwde fr. 140,52 en in onbebouwde fr. 4087,88 (moeras en vijver begrepen, ook en 50 mael) dus samen gewaardeerd fr. 208 609,60

TOTAAL : fr. 479 747,59

WUUSTWEZEL 18 mei 1861

Bijvoegsel tot herstel ener misgreep aan de verklaring der nalatenschap van vrouwe Catharina Isabella, Baronesse De Vinck van Wuustwezel, geboren Stier, ingeleverd ten kantore van successie te Brecht op 01 juni 1861, onder Nr 71

De ondergetekende Heer Edmondus Josephus Baron de Vinck van Wuustwezel, grondeigenaar te Wuustwezel wonende, verklaart dat het perceel hakhout te Merksem Wijk B Nr. 364, gebracht in de verklaring onder 137, een waarde heeft van fr. 6500,00

Doch zijnen gelasten voor de waardering, als zich bij misgreep begeren hebbende aan de overzijde van der strating, op het perceel Wijk B Nr. 244, 245 en 246, waard bevonden en vervolgens in de slordigheid fr. 4300,waardoor een verschil ontstaat van fr. 2200,00

En vervolgens het actief der nalatenschap van de Baronesse De Vinck te verhogen met **fr. 1100,00**

Wuustwezel, 8 july 1862.

CAROLUS HENS EN CAROLINA VAN SANTVLIET

EVEN KORT KENNIS MAKEN

Carolus Hens was de zoon van Joannes Petrus Hens (°WW 11/01/1774 + WW 09/01/1837). Hij was op 27/02/1797 te Kalmthout gehuwd met Elisabeth Hoppenbrouwers (°Kalmthout 14/06/1767 + WW 07/06/1805). Zij kregen drie kinderen, waarvan alleen de oudste te Kalmthout (voor het huwelijk) werd geboren. De twee andere kinderen werden te Wuustwezel geboren. Zijn vrouw stierf op 07/06/1805.

Op 27/11/1805 (5 maanden na dood eerste vrouw) hertrouwde hij met Maria Catharina Van Looveren (°WW 03/12/1777 + WW 28/06/1846) en vijf maanden later werd hun eerste kind geboren.
Uit de volkstelling van 1815 leren we dat Joannes landbouwer was en op de Kruisweg 105 woonde. Buiten de gezinsleden waren inwonend: Guilhelmus Verheyen, Cornelia Verhaert en Joanna Maria Hellemans, de moeder van Joannes.

Elisabeth Carolina Van Santvliet was een dochter van Lucas Van Santvliet (° Schoten 14/07/1777 + WW 11/05/1848.) Deze was gehuwd met Theresia Maria Mertens en een tweede maal met Anna Catharina Wildiers (°Ekeren 06/10/1787 + WW 23/03/ 1860). Bij zijn eerste vrouw had hij geen kinderen, bij zijn tweede 7. Lucas was boswachter en woonde bij 't kasteel 't Hof.

JOANNES CAROLUS HENS

° Wuustwezel 10/09/1811 + Wuustwezel 21/05/1862
x Wuustwezel 17 februari 1849
ELISABETH CAROLINA VAN SANTVLIET
°Wuustwezel 09/05/1819 + Wuustwezel 28/12/1899

Petrus Josephus Hens °WW 23/12/1849 +WW 01/08/1854	
Maria Elisabeth Hens °WW22/04/1852+Achterbr 24/07/1930 x WW 16/10/1872	Franciscus Antonius Van Looveren °WW 31/03/1845+Achterb 19/02/1918
Louisa Maria Hens °WW 20/12/1853+Borgerh 04/06/1954	Josephus Bernardus Vermeiren °24/02/1853 + 23/04/1933
Cornelius Hens °WW 15/09/1855 +ANTW. 10/07/1940 x WW 11/09/1883	Maria Dymphna Van Dijck °WW 20/05/1858 +WW 13/04/1939
Joannes Hens °WW 11/02/1857 + WW 26/02//1944 xWW 16/10/1901	Maria Catharina Van Hoydonck °Meerle 25/06/1860 + WW 14/08/1935
Coletta Maria Hens °WW 10/08/1859 +Borg 07/04/1951 x WW 09/02/1887	Norbert Jan Van Hees °Essen 23/03/1857
Antonia Maria Hens ° WW 12/10/1861+Meersel07/04/1944 x WW 18/06/1901	Victor Petrus Rommens °WW17/10/1859+Meersel D 31/03/1942

ELISABETH CAROLINA VAN SANTVLIET
XX 03/06/1863
JOANNES FRANCISCUS VAN LOOVEREN
°WW 22/10/1835 + WW 06/10/1898

Kinderen Van Looveren – Van Santvliet

FRANCISCUS VAN LOOVEREN °WW 02/08/1864 + WW 08/02/1931 x WW 18/11/1896	MARIA ANTONETTA BEYERS °WW 20/04/1870 +WW19/01/1956

Kleinkinderen Van Looveren – Van Santvliet

JULIANUS VAN LOOVEREN ° WW 16/01/1900 + WW 16/02/1986 X WW 20/07/1926	EMMA VAN LAERHOVEN ° WW 17/01/1897 + WW 23/06/1987
CAROLUS VAN LOOVEREN ° WW 13/12/1901 + WW 05/06/1964 X 01/10/1927	EMMA ELISABETH EELEN °WW 29/01/1904 + 22/12/1989

Carolus Hens en Carolina Isabella Van Santvliet woonden in de Dorpsstraat vlak bij de kerk in café " De Veehandel" (nu café "De Bijl") Vlak naast de herberg liep het smalle straatje naar " achter d'hoven" . Het huis aan de andere kant van het straatje werd later bekend als " het winkeltje van Lieneke Verstraelen" . In " Café De Veehandel " werden de zeven kinderen Hens geboren (waarvan eentje jong stierf). . Carolus Hens was een veekoopman en stierf in 1862.
Moeder Van Santvliet bleef met zes kleine kinderen achter. Zij hertrouwde in 1863 met Joannis Franciscus Van Looveren (landbouwer). Er werd nog één zoon geboren Franciscus (zie hierboven). Hij werd de vader van Jules en Sjarel Van Looveren. (in de volksmond beter gekend als Jules den brouwer en Sjarel van den brouwer)
Het gezin Van Looveren – Van Santvliet verhuisde naar het huis naast de kerk: "eene huizinge, zijnde de herberg "Café Belge" met stalling, schuur, verdere gebouwen, hof en weiland , gestaan en gelegen te Wuestwezel in het dorp Sectie Nr 625, 628a, 629 a." Het was toen nog geen maalderij, maar wel een slachterij. Moeder Van Santvliet was beter gekend als " grootje van Koffie Bels " (zo werd de herberg in de volksmond genoemd). Het moet een zelfzekere en sterke vrouw zijn geweest die de situatie naar haar hand wist te zetten. Zij kon met alles weg, wist voor alles raad, vond voor alles een oplossing. Als de dokter iemand in de familie een pilletje of een lepeltje voorschreef zegde grootje dat ze er maar twee moesten pakken. Alles moest altijd maar vooruit.
Na de dood van haar eerste man en juist voor het huwelijk met haar tweede man werd er ten huize "De veehandel" een inventaris opgemaakt van alle aanwezige goederen voorzien van de prijsopgave.
Het is interessant zo'n inventaris eens van naderbij te bekijken. Wat was er allemaal in huis? Wat waren de prijzen? Waaraan hechtte men veel waarde? ....

STUDIE van Notaris KENIS te Calmphout

INVENTARIS TEN HUIZE CORNELIA VAN SANTVLIET

Het jaer achttien honderd dry en zestig, Donderdag acht en twintig Mei, elf uren voormiddag

Ten aenzoeken en bijwezen van Carolina Van Santvliet, weduwe van Carolus Hens, landbouwster en tapster, woonende te Wuestwezel, handelende in eigen name en hoofdens de wettige gemeenschap, die tusschen haer en haren voornoemden overleden echtgenoot bestaen heeft en alsnog als moeder en wettige voogdesse over: 1ste - Maria Elisabeth, 2de Louisa Maria, 3de Cornelius; 4de Joannes; 5de Coletta Maria; 6de Antoinetta Maria Hens, haere zes nog minderjarige kinderen, behouden uit

haer huwelijk met haren voornoemden man wijlens overleden te Wuestwezel van wie zij de eenige erfgenamen verbleven zijn.
Ten bijwezen van Petrus Hens, bouwman en woonende te Wuestwezel, handelende in hoedanigheid als toezienden voogd over de voornoemde zes minderjarige kinderen behouden uit haer huwelijk te zegge : over de voornoemde zes minderjarige kinderen, daartoe benoemd bij familieraed gehouden voor den heer vrederegter van het kanton Brecht, wel geregistreerd.
Ter bewaring der geregtigheden van wie het aengaet, gaen wij Petrus Kenis, koninglijken notaris ter residentie Calmpthout, kanton Brecht, arrondissement en provincie Antwerpen ten bijwezen der nagenoemden getuigen:
Procederen tot het opmaken van eenen getrouwen inventaris en nauwkeurige beschrijving van alle de meubilaire goederen, goud, zilver, comptante, speciën, conseignementen en verklaringen van aktief en passief behoorende of betrekkelijk de nalatenschap van voorgenoemden Carolus Hens in voormelde wettige gemeenschap
Op de aenwijzing, vertooning en verklaring die ons daervan zal gedaen worden, door de voornoemde rekwirante ten haeren woonhuis te Wuestwezel in het Dorp , tot die bewuste gemeenschap, welke rekwirante belooft alles over te brengen en te verklaren zonder achterhouding.
De schatting der goederen daeraen onderworpen zal gedaen worden door ons fungerende notaris, daertoe door den toezienden voogd aenzocht en door de rekwirante geagreëerd.
Voorts is dezen inventaris opgemaekt en geschiedt ten woonhuise van rekwirante te Wuestwezel in het Dorp, als volgt:

In de voorplaets

Zes tafels, drijentwintig stoelen, lamp en banken, zamen geschat **35 fr.**
Horlogie, geschat **12 fr.**
Spiegel, vijftig halve liters, zeven tinnen liters, twee halve, een kwart, een achtste, een zestiende liter, drij cabaretten, spoelbak, dry caraffen, twee flessen, kleine zift en partij rommel geschat **55 fr.**
Koffiepot, drij kaarten; twee silverbakken en twee lampen, samen geschat **24 fr.**

In de keuken

Een partije spek, drij hespen, samen geschat op **55 fr.**
.Mangel, twee mooren, twee marmitten, twee strijkijzers, vier oxyde potten samen geschat **29 fr.**. .
Twee lampen, negentien tinnen teljooren en vier printen, samen geschat op **35 fr.**
Drij tafels, vier ijzeren potten, koffietassen en eenig aerdewerk, schuimspaan, peperbus, twaalf lepels, drijentwintig fourchetten, kleine marmit en lanteiren; samen geschat : **18 fr.**
Twee blikken bakskens, kaffymolen; twee doozen;, koffiepot, commode,vier tinnen teljooren, blaker; pan; twee lampen, twee kommen, samen geschat **18 fr.** .
Drij tafels; geschat **4,50 fr.**
Opgedekte wieg, 1 spiegel, handdoeken, twee tinnen waterpotten; acht stokken; **25fr.**
Opgedekt pluimen bed, geschat **36 fr.**

In het klein kamerken

Een pluimen en eenheiren bed met strooizak, peul en overkussens, twee sorgiën en gordijnen samen geschat op **65 fr.**
Huif, twee gordijnen, bedbak, geschat **12 fr.**
Vijf pruiken, twee spiegels, zeven en vijftig teljooren, caraffen; wit en blauw, caffie-servies, twee zoutvaten; peperbus, mostaerdpotje, ...lepel; twee caffiepotten; tinnen kom; veertien lepels; zes suikerlepeltjes; twaalf messen en een moor samen geschat: **65 fr.**
Twee commodens; tafel; gelazen kas en een kist: samen geschat **70 fr.**

Vrouwskleederen

Dertien mutzen, geschat: **29 fr.**
Veertig hemdens, geschat: **112 fr.**
Twaelf neusdoeken, **5 fr.**
Zes zakken, geschat **5 fr.**
Vier kleederen, geschat: **28 fr.**
Acht halsdoeken, geschat **46 fr.**
Vijf voorschooten, geschat **25 fr.**
Versleten lijnwaed, geschat **3 fr.**
Twee gouden ringen, ketting, ?? en kruis, en twee dito bellen, wegende tezamen twintig grammen en gewaerdeert ter waerde van **15 fr.**
Veertig enkele en dobbele bedlakens, in een corf kleinen koupon lijnwaed, geschat **160 fr.**
Vijf en dertig servetten, dertien kussen zakken, geschat **25 fr.**

Manskleederen

Vier en twintig hemdens, twee onderbroeken, twee hemdrokken, kiel, das, hoed en klakken, zamen geschat **90 fr.**
Lakenden frak en twee horlogiën, zamen geschat **30 fr.**
Twee sorgiën en een sprei, **8 fr.**
Vier stoelen, gewaerdeert **5 fr.**
Zeven venstergordijnen, geschat **7 fr.**
Deze drij laeste artikels zijnde in het klein kamerken.

Op het bovenkamerken

Vier opgemaekte kaffen bedden, zamen geschat **55 fr.**
Dry kassen, geschat **15 fr.**
Zift, gieter, lage bak en kleerkas, samen geschat **22 fr.**
Leege zakken, twee jakken, koussen en een lijfken, geschat **12 fr.**
Een partye garen, geschat **35 fr.**

Op den zolder

Eenen vleesblok, schup, slagroede, geschat **6 fr.**.
Een partye boekweit, **24 fr.**
Een partye haver, geschat .**20 fr.**

Eenen sneybak, geschat **7 fr.**
Eene partije krok en koren, **28 fr.**.
Eenen zak met bloem, geschat **12fr.**
Drij ziften, geschat **6 fr.**
Stoof en banken, geschat **22 fr.**
Spinnewiel, hooizaed, meuken, schael en rommel, zamen geschat **14 fr.**

In den kelder

Aerdappels, boterstand, potten, twee kuipen, twee zaenvaten, melkpotten, botervat, zes en twintig stoopen, vier oplegpotten, twee vaten , teil, waschkuip, zamen geschat **102 fr.**

Op de werf en in de schuer

Kar en strengen, geschat **60 fr.**
Kruiwagen, ploeg, greef, egge, handsklepel, bijl en vork, geschat **31 fr.**
Balans en gewigten, geschat op **35 fr.**.
Trijzelmolen, geschat op **35 fr.**
Eene hoge kar, geschat de som van **150 fr.**.
Eene zeissie, twee pikken, twee leeren en vijftien honderd killos strooi, zamen geschat **60 fr.**
Een kalf, geschat **30 fr.**
Schup, vlagzeissen, vleeschhaek en aerdkar, geschat **25 fr.**

In den stal

Drij rieken, paerdsgetuig en verder stalgerief, geschat **20 fr.**
Twee koei en eene veers, geschat **530 fr.**
Eene veirs en een kalf, **115 fr.**
Een verken, geschat **42 fr.**
Vier koeibakken, nen eemer, geschat **3 fr.**
Twee verkens, geschat een som van **65fr.**

In het bakhuis

Een weinig meel, aerdappels, trog en blokmant, zift en pot, geschat **23 fr.**
In den hof staende vruchten zamen geschat **25 fr.**
Op den werf vijf honderd eiken ??, geschat **35 fr.**
Twee marmieten , kuip, riek en schup, geschat **8 fr.**

Te veld staende vruchten

Circa een hectare vijf en tachtig aren koren, geschat **600 fr.**
Circa een hectare dertig aren haver, geschat **400fr.**
Circa dertig aren aardappels, geschat **190fr.**
Een partije erwten en zaed, geschat, **85 fr.**
Heide of hooi, geschat **250 fr.**
Klaver te veld, geschat **100 fr.**

Comptante geldspeciën, **126 fr.**.

Totael der geschatte voorwerpen en speciën vierduizend vijfhonderd vier en negentig francs vijftig centiemen
4594,50fr.

Aktieve verklaringen

De rekwirante verklaert dat zij uit de gemeenschap uitgezet heeft, door tussenkomst van den notaris Kenis te Calmpthout de som van een duizend francs, aen den interest van dry en half ten honderd jaers, ingegaen op twee en twintig meert voor één jaer, **1000 fr.**
Dezelste verklaert alsnog bij afrekening te trekken te hebben eene som van twee - duizend zeeven honderd francs, van de Heer Hens, Burgemeester te Wuestwezel. **2700 fr.**
Eindelijk verklaert dezelfste dat Josephus Van Tichelt - Janssens, landbouwer , woonende op den Wildert onder Essen, haer verschuldigt is de som van negen honderd en zeven francs twee centiemen, aen den interest van dry en half ten hondert 's jaers, sedert veertien meert voorlede jaer. **907,02fr.**

Titels en papieren

Extrakt eener openbare verkooping wegens de kinderen Van Looveren te Wuestwezel, gehouden door het ministerie van ons notaris in dato acht en twintig july achttien honderd vijf en vijftig, waerbij aen den overledenen en meergenoemden Carolus Hens, staende huwelijk wordt verkocht en toegewezen een perceel heide gelegen te Wurstwezel, genaemd ????? putten, aen de Kruisvaert, Wijk B Numero 25, groot vier hectaren twee aren, welk stuk wij alhier hebben geïnventariseerd, gecoteerd en geparapheerd onder Code één.
Extrakt eener openbare verkooping, wegens de kinderen De Bie, gehouden voor 't ministerie van de notarissen Theuns te Oostmalle en Keysers te Brecht, in dato dry en twintig september achttien honderd twee en vijftig, waerbij denzelven staende huwelijk heeft aengekocht, heiden te Wuestwezel aen de Kruisvaert Wijk B Sectie 2f , groot zes en vijftig aren tien centiaeren, welk stuk wij alhier hebben geïnventariseerd, gecodeerd en geparapheerd onder Code twee.

Geen aktief bij wete van de rekwirante zoo zij verklaert, meer overblijvende en dat er geene schulden bestaen , enkelijk de loopende huur, sedert een februari laest, een door haer bewoonde en gebruikte huising en land.
De begrafenis en uitvaert kosten van den overledene uit gemeene penningen betaeld beloopen honderd francs. **100 fr.**
De rekwirante weduwe Hens door ons afgevraegd, zijnde of hare minderjarige hier iets verschuldigd zijn heeft geantwoord dat de kosten van 't aenstellen van toeziende voogd uit gemeene penningen betaeld zijn en beloopende tien francs **10 fr.**
Niets meer overblijvende bij wete de rekwirante om in dezen inventaris begrepen, gezegd of verklaerd te worden, heeft dezelve rekwirante alhier in handen een eed afgelegd, dat zij van de goederen tot deze nalatenschap en gemeenschap hoorende, geene heeft verborgen, achterhouden, verzwegen of weggedragen, ook niet, te weten of gezien te hebben, dat zulks door andere persoonen zoude gedaen zijn.
Alle de hiervoor beschreven en geïnventariseerde goederen zijn met consent van genoemden toezienden voogd in bezit en bewaernis gelaten van de rekwirante

Carolina Van Santvliet, moeder en voogdesse over de meergenoemde minderjarige, die zulke aenneeming van vadererve te rekenen en dezelve te vertonen daer en aen wie behoort.
Tot het gene voorschreven hebben wij gebezigt tot dry uren namiddag.

Waervan akte

Gedaen en gepasseerd en geïnventariseerd te Wuestwezel, ten woonhuize der rekwirante in de tegenwoordigheid van Joannes Baptista Hertoghs, koopman, en Joannes Baptista Anthonissen, smid, beide wonende te Wuestwezel, als getuigen hiertoe aenzocht, die deze met de rekwirante , de toezigt voogd en ons notaris , na voorlezing hebben onderteekend (geteekend) Carolina Van Santvliet , PJ Hens, JB Anthonissen, J. Hertoghs en Kenis.
Geregistreerd met drij bladen zonder verzending te Brecht, den elfden juny 1863 deel 2f folio 77 stuk vier, ontvangen, voor recht en verhooging, vier francs veertig centiemen

De ontvanger (geteekend) F Adriaenssens

Voor afschrift

De ondergetekende Joannes Franciscus Van Looveren bekent bij deze ontvangen te hebben het paert der minderjarige kinderen Carolus Hens te goed komend in de nalatenschap van wijlen hunne tante Joanna Hens, overleden te den Bosch , beloopende achthonderd een en vijftig francs 33 centiemen

Wuestwezel, 4 april 1864
J. Fr. Van Looveren

OEP ZEN WEZELS ! KENNEN WIJ HET NOG?

Ja, tis laank geleeën dawe nogis wa Wezels hemmen oepgeschreeven. We gon nauw prebere er wir wa van te maoken. Oos leste letter waorroend dawe wa emmen oepgeschreven was de n. Vandaog pakke we dan de o aon. Mer twas niej zoew makkelek. oem veul zinnekes te veinen waor da een woordje in staot da begint mej de letter o. Toch veul leesgenot gewenst.

- da moette oemmes niej doen
- hij ee een pel vur z'n oegen
- stekskes tussen z'n oegschelen steken oem wakker te blijven.
- ge kunt nie rijen en oemzien tesaomen
- dieje kan zen eigen vur 't minste oepboeien.
- amai, die eet dereigen noegal oepgetelloord.
-ag ge nie oeppast slaogekik die oepneemvod in oewe nek
- in 't oepsignorken verkwopen ze alle meugelijke plantjes
- 't wurt tijd dawe noggis wat oepslag krijgen
- hij mut zen weirk oepternieft maoken
- stooftem oep mej 'n juintje.
- ache nen occozie ottaow koopt, koopte de miserie van nen aander
- ierst oomeke en dan oomekes joeng
- gij sen oenbeleefderik, zijde gij daor niej verlegen vur,
- vruger droeg iedereen een oenderlefke.
- mej oenderhalve kilouw peteiten kommen wij gin week toew.
- hij aoi zunne boek oenderste boven vast.
- wij kunnen mej alauw oennozeleteiten niej oem
- ge mut oew woren nie zoew rap laoten hangen.
- amai, die zen wook awerwets aongetaokeld
- wadadde gij allemaol komt vertelle is al laank ouw vuil
- het ouw zot hemmen
- gij sen oengelovege thomas
- 't kan wur nie oep, zoew zenzer eige aont overboeffen.
- zen dochter was al vier moenden overstiel, en er was nog nikske on te zien.
- zijdem oenderwege niej tegengekommen?
- zen oew oogge wir groter as oewen buik
- oepgeruimd stao netjes
- hij eedal wa overendweer gelopen;
- oozzeliveneer en ooslievevrouwke
- een daggeske ouwer wurren

Da wast dan! Tut den volgende kjeer. Houdoew! As er meessen gusting moestte hemme oem ook is nen tekst in 't ouw Wezels oep te maoken, die meugge da aatij dun. Ge meugt oew weirk dan oept 't ouwgemjeentenuis kommen brengen. We mutten oewe tekst natuurlek wel kunnen leezen. In alle geval hjeel hart bedankt oep vurhaand.

Stan Dirven

WAT ZOEKT WESALIA II?

Alles wat te maken heeft met
plaatselijke folkloristische geschiedenis van
de streek en haar bewoners:
waardevolle geschriften, documenten, gebruiksvoorwerpen...
geschiedkundige, heemkundige, folkloristische activiteiten
ambachten – archeologie
cartografie: oude atlassen, kaarten,...
communieprentjes
plaatselijke conflicten, familievetes
dialect
doodsbrieven, doodsprentjes
dorpsbestuur, dorpsfiguren
familiegeschiedenissen
plaatselijke fauna en flora
plaatselijke feesten, gebeurtenissen, gewoonten
geboorte-, huwelijkskaarten
gelegenheidsliederen en gedichten
geologie en geografie
ontstaan, werking gilden
heraldiek
de plaatselijke inwoners
kerst- en nieuwjaarskaarten
de kerk en al wat erbij hoort
kleding, klederdrachten
legende, verhalen
naamkunde
nieuwjaarsbrieven
sport en spel
stamboomonderzoek
stoeten, straten
landbouw en veeteelt
verenigingsleven
vervoer
volksgebruiken, volkshuisraad,volksliederen
volksspelen
...
ALLE "SCHATTEN" UIT HET VERLEDEN !!

WESALIA II
HEEMKUNDIGE KRING WUUSTWEZEL
verzamelt,
inventariseert,
zet ter inzage,
bewaart alles voor de toekomst !!!!

UIT DE OUDE DOOS

Men bezorgde ons een reeks leerboeken uit de periode 1900 – 1920. De meeste leerboeken (middelbaar) verschenen in de Franse taal: " Langue Française à l'usage des écoles flamandes" - "Manuel de Géométrie à l' usage des écoles moyennes pour filles» «Exercices sur la grammaire Française à l'usage des écoles primaires «

In een oude bloemlezing vonden we volgend zeer oud gedicht. Gedicht dat wij uit onze lagere schooltijd (55 jaar geleden) of van thuis uit ook kennen. Het werd geschreven door HIERONYMUS VAN ALPHEN (vooral gekend als kinderdichter; geboren te Gouda in 1746 en gestorven te 's Gravenhage in 1803

DE PRUIMENBOOM

Jantje zag eens pruimen hangen,
O! als eieren zoo groot.
'Scheen dat Jantje wou gaan plukken,
Schoon zijn vader 't hem verbood.

"Hier is, zei hij, noch mijn vader,
Noch de tuinman die het ziet:
Aan een boom zoo vol geladen,
Mist men vijf zes pruimen niet...

Maar ik wil gehoorzaam wezen,
En niet plukken; ik loop heen.
Zou ik, voor een handvol pruimen,
Ongehoorzaam wezen? Neen!

Voort ging Jantje, maar zijn vader,
Die hem stil beluisterd had,
Kwam hem in het lopen tegen
Vooraan op het middenpad.

"Kom, mijn Jantje, zei de vader,
Kom, mijn kleine hartedief;
Nu zal ik u pruimen plukken;
Nu heeft vader Jantje lief.

Daarop ging papa aan 't schudden,
Jantje raapte schielijk op;
Jantje kreeg zijn hoed vol pruimen,
En liep heen op een galop.

Volgend werk vonden we bij "Guido Gezelle" (1830 – 1899)
Meester Jan Vervoort leerde het ons voordragen in het zesde leerjaar van de lagere school.
Woordverklaring: renders (5) – runders / steê(6) - stad / al met nen keer(17) –op eens / bacht(18)- achter / entwat(19) - iets / van zo (31)- zohaast / kruisgebeden

(34) - gebed, waarbij men de beide armen uitstrekt / verbuisd(39) - verzopen – verdronken / toogt (42) – toont / letter (47) - er scheelde weinig aan / kluiten (49) stuivers – geld / deur en deur (51) - gans door / de kobbe van zijn hoed (52) - de bol van de hoed / slep (53) - slip / pittelerken (56) - mansrok met lange smalle slippen / als dat (59) - dat / is dat (66) - indien / galgendweil (68) - galgenaas / van als (69) - zohaast / stoppe (77) - eindig / voois (78) zangwijze - hier liedje

BOERKE NAAS

Wie heeft er ooit het lied gehoord,
Het lied van Boerke Naas?
"t En had, 't is waar, geen leeuwenhert,
Maar toch 't en was niet dwaas.

Boer Naas, die maar een boer en was,
Nochtans, was scherp van zin;
Hij ging en kocht een zevenschot;
En stak daar kogels in.

Al met nen keer, wat hoort Boer Naas?
Juist bacht hem in den tronk?
Daar roert entwat, daar loert entwat
't Docht Naasken dat 't verzonk.

't En hoorde noch 't en zag bijkan,
't En voelde bijkans niet,
't En zij, dat 't een pistole zag
En zeggen hoorde:" Ik schiet!"

Boer Naas, die alle dagen vijf,
Zes kruisgebeden bad;
Om lang te mogen leven, peinst
Hoe hij in nesten zat.

"Hoort hier, mijn vriend, believe 't u,
Toogt dat gij minzaam zijt;
Och, schiet nen kogel deur mijn hoed;
En spaart mij 't vrouwverwijt!"

De dief, die meer van kluiten hield,
Als van boer Naas zijn bloed,
Schoot rap een kogel deur en deur
De kobbe van z'nen hoed

Boer Naas die was twee renders gaan
Verkoopen naar de steê,
En bracht, als hij naar huis toe kwam,
Zeshonderd franken mee.

Alzoo kwam Naas met stapkes licht
En met de beurze zwaar;
Hij zei, "Och, 'k wilde, dat ik thuis
En in mijn bedde waar.

En eer 't ventjen asem kreeg,
Zoodanig was 't ontsteld;
Daar grijpen Naas twee vuisten vast
En 't ligt daar, neergeveld.

"Ik schiet, zoo gij, op staanden voet,
Niet al uw geld en geeft;
En g' hebt, van zo ge roert, me man,
Uw laatsten dag geleefd.

" Wat zal ze zeggen," kreesch boer Naas,
" Wanneer ik t' huiswaart keer?
Hij heeft het weerom al verbuisd?
Die zatlap, nog nen keer."

'k Zal zeggen, als ik thuis geraak:
Men heeft mijn geld geroofd,
En letter schilde 't, of ik had
Nen kogel door mijn hoofd."

"Bedankt," zei Naas en greep zijn slep:
"Schiet nog een deur mijn kleed!"
De dief legt aan en Naasken houdt
Zijn pittelerken g'reed.

"Schiet nog een door mijn broek, zei Naas, De roover zegt:" Nu zal 't wel gaan!"
"Toen peist mijn wijf voorwaar,
Als dat ik bij mirakel ben
Ontsnapt aan lijfsgevaar.

Zijn zevenschot haalt Naas toen uit
En spreekt:" Is dat ge u niet,

" Waar is uw beurze? Snel!
'k En heb noch tijd noch kogels meer...
"Ik wel", zegt Naas, "ik wel!"

"Ik schiet, van als gij nader komt,
Uw dommen kop in gruis.

In één-twee-drie, van hier en pakt,
Gij galgendweil, ik schiet!"

En loopen dat die roover deed,
De beenen van zijn lijf.
Zoo snel dat 't onbeschrijfelijk is"
Hoe snel ook dat ik schrijf!"

En zo gij Naas nog roven wilt,
Laat uw verstand niet thuis."

Hier stoppe ik. Diichtte een ander nu
Ne voois op Boerke Naas.
't Is waar, 't en was geen leeuwenhert,
Maar toch t' en was niet dwaas!

Tussen de oude schoolboeken stak ook **"De Mechelse Catechismus met uitleg ."**
Wij vonden het interessant om van deze tekst uit 1843 en 1917 een deel over te nemen. Zo kunnen wij ons een beeld vormen van wat kinderen vanaf 12 jaar en volwassenen moesten doen om een volledige kennis van de christelijke leer te bekomen en dan ernaar te leven.

Aan de geestelijken en de geloovigen van ons aartsbisdom, zegen en zaligheid in den Heer.
Heden geven wij eene nieuwe uitgave van de Mechelsen Catechismus met Uitleg en korte oefeningen op het einde van elke les. Deze Catechismus is de vervollediging en de uitbreiding van den Mechelsen Catechismus.
Wij achten het tot plicht hier den tekst mede te deelen van de wijze beschouwingen welke Zijne Eminentie Kardinaal Sterckx, zaliger gedachtenis, geplaatst heeft voor-aan den Mechelsen Catechismus met uitleg, door zijne zorg in **1843** uitgegeven:
Gelijk uit de onwetendheid in de christelijke leering alle zonden en wanorden voort-komen, zoo is integendeel eene goede onderwijzing de bron van het tijdelijk en eeuwig geluk der menschen, van de rust der huisgezinnen en het welzijn van Kerk en Staat. Het is dus van de grootste aangelegenheid, dat niet alleen de kinderen, maar ook de bejaarde menschen en de christelijke leering grondig kennen.
Dit heeft ons bewogen tot het uitgeven van dezen Mechelse Catechismus met uitleg, waarin aan de kinderen die hun Plechtige Communie gedaan hebben, en aan de bejaarde christenen het middel wordt gegeven om eene volledige kennis van de christelijke leering te bekomen en daar hun leven naar te schikken.
Wij bidden alle geloovigen van ons Aartsbisdom deze Catechismus dikwijls te doorlezen, rijpelijk te overwegen, en hun gedrag in te richten naar de zalige vermaningen die er in begrepen zijn."
Gegeven te Mechelen, onder onze handteekening, onzen zegel en de tegenteeke-ning van onze secretaris, den 20 sten mei 1917.

EERSTE LES: DE CHRISTELIJKE LERING

1 – Welke is de zaligste van alle wetenschappen?
De zaligste van alle wetenschappen is de christelijke leering.
Waarom is de christelijke leering de zaligste van alle wetenschappen?
Omdat zij alleen leert al wat men moet weten en doen om zalig te worden.
Wat volgt daaruit?
Dat degene die de christelijke leering wel kent, eene voordeliger wetenschap bezit, dan de geleerden der wereld die de christelijke leering niet kennen.

2 - Wat is de christelijke leering?
De Christelijke leering is de leering die Christus verkondigd heeft.

Wie heeft de christelijke leering in de wereld gebracht?
Jezus Christus zelf heeft deze eerst verkondigd, en de apostelen hebben ze overal verspreid.
Komt de christelijke leering uit den hemel?
Ja; de Zoon Gods heeft ze van daar in de wereld gebracht.
Wie hebben na de apostelen de christelijke leering verkondigd?
Hunne leerlingen en andere apostolische mannen, die door de Pausen van Rome overal zijn gezonden geweest.
Wat waren onze voorouders voordat de chritelijke leering werd verkondigd?
Zij waren heidenen en afgodisten, en bijgevolg zeer ongelukkig.
Was het hun voordelig tot de kennis der christelijke leering te komen?
Ja, ten uiterste, niet alleen naar de ziel maar ook naar het lichaam; want naarmate zij er in onderricht werden, verbeterden hunne zeden, en vermeerderde ook hun tijdelijk geluk.

3 – Moeten alle menschen de christelijke leering kennen en onderhouden?
Alle menschen moeten de chritelijke leering kennen en onderhouden; want het is de wil van God, en anders kunnen zij niet zalig worden, noch oprecht gelukkig zijn in dit leven.
Waarom kan de mensch niet oprecht gelukkig zijn in dit leven zonder de christelijke leering te kennen en te onderhouden?
Omdat de christelijke leering alleen ware voldoening en rust aan het verstand en het hart van de mensch geeft, hem met zijnen naaste in vrede doet leven, en hem Gods vriendschap verschaft.
Is de christelijke leering dienstig om een huisgezin, eene parochie en een land gelukkig te maken?
Ja, want naarmate in een huisgezin, in eene parochie en in een land de christelijke leering gekend en onderhouden wordt, heerscht er liefde en eendracht, en de menschen worden er door God gezegend; integendeel uit de onwetendheid komen alle zonden en ongeregeldheden voort, die de goddelijke straffen na zich sleepen.
Moeten alle mensen evenveel van de christelijke leering kennen?
Nee, maar ieder moet er kennis van hebben volgens zijn staat en bekwaamheid.

4 – Is het genoeg de chtistelijke leering eens gekend te hebben?
Neen, men moet de christelijke leering blijven onthouden, en er altijd voortgang in doen.
Wat moet men doen om de chritelijke leering wel te leeren en er voortgang in te doen?
Zich onthouden van zonden, dikwijls bidden om de gratie Gods te bekomen, en de onderwijzingen aandachtig bijwonen en wel overwegen
Is het een verdienstelijk werk de kinderen en de onwetenden in de christelijke leering te onderwijzen?
Ja, het is een der zeven werken van barmhartigheid, ende H. Schriftuur zegt: Die er velen ter rechtvaardigheid onderwijzen, zullen blinken als sterren in alle eeuwigheid.
In welk boek wordt de christelijke lering in 't kort voorgesteld?
In den Catechismus.

LOKAAL ERFGOED

BESCHERMDE MONUMENTEN, STADS- EN DORPSGEZICHTEN EN LANDSCHAPPEN

WEGWIJS IN DE ZORG VOOR MONUMENTEN EN ARCHEOLOGIE

Wettelijke en financiële mogelijkheden voor gemeentelijke monumentenzorg

CHARTER VAN VENETIË

Het Charter van Venetië werd in 1964 opgesteld. Het trok de krijtlijnen waarbinnen de monumentenzorgers werkten. Ook de inspecteurs van de afdeling MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN gebruikten deze criteria van het charter doorgaans als beoordelingsnorm.
De belangrijkste accenten in het charter hebben te maken met:

- de voorkeur voor onderhoud
- behoud van het monument in zijn historische gelaagdheid
- het zichtbaar houden van hedendaagse toevoegingen
- het belang van een gepaste, maatschappelijke relevante bestemming van monumenten.

DE CONVENTIE VAN GRANADA

De Europese conventie van Granada van 1985 was een richtsnoer voor de landen binnen de raad van Europa om het architectonisch erfgoed beter te behouden. Ze spoorde aan tot doelbewust beleid voor het behoud het architectonisch erfgoed: via gepaste inventarisatie, wettelijke bescherming, medefinanciering van herstellingen ... Ook drong ze aan op ruime samenwerking tussen de vele partners, opleiding en informatie-uitwisseling , het uitzetten van een europees overlegforum correctie of controle over het gevoerde beleid.
De Conventie werd in 1993 door België geratificeerd en is sindsdien bindend voor het Vlaams gewest.

LIJST VAN WERELDERFGOED

Deze lijst van Werelderfgoed werd goedgekeurd door de algemene vergadering van de Unesco
Voornaamste componenten:

- de universele begripsomschrijving van cultureel erfgoed
- aangesloten landen moeten in eerste instantie zelf de nodige beschermingsmaatregelen nemen voor hun werelderfgoed.
- de internatinale gemeenschap verplicht zich tot samenwerking en bijstand rond het behoud van dat werelderfgoed.

De Vlaamse overheid had een grote invloed op de manier waarop werd omgegaan met waardevol onroerend erfgoed. Het jonge België was een van de eerste landen dat zich bekommerde om monumentenzorg. Op 3 maart 1976 kwam het decreet tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten tot stand.

MONUMENT:

Een onroerend goed, werk van de mens of de natuur of van beide samen, dat van algemeen belang is omwille van zijn artistieke, wetenschappelijke, historische volkskundige, industrieel archeologisch of andere sociaal-culturele waarden met inbegrip van bijhorende uitrusting en de decoratieve elementen.

STADS – OF DORPSGEZICHT:

Een groepering van één of meer monumenten en/of onroerende goederen met omgevende bestandsdelen, zoals onder meer beplantingen, omheiningen, waterlopen, bruggen, wegen, straten en pleinen, die vanwege haar artistieke, wetenschappelijke, historische, ... van algemeen belang is.
De directe, er onmiddellijk mee verbonden visuele omgeving van een monument (...) die door haar beeldbepalend karakter de waarde van het monument tot zijn recht doet komen, dan wel door haar fysische eigenschappen de instandhouding en het onderhoud van het monument kan waarborgen.

Veel Vlaamse steden en gemeenten zijn bezig op hun eigen ritme en naargelang hun mogelijkheden en behoeften een monumentenbeleid te ontwikkelen. Het verschil in erfgoedwerking tussen de verschillende gemeenten heeft te maken met de omvang van hun patrimonium, maar zeker ook met de aandacht en middelen die zij willen besteden aan die werking. Enthousiaste bestuurders, ambtenaren en burgers die het erfgoed zeer genegen zijn gaan zich samen inzetten om via het gemeentelijk erfgoedbeleid de nodige zorg er voor te dragen.
De belangstelling voor dat gemeentelijk erfgoedbeleid neemt van jaar tot jaar toe. De roep om zorg te besteden aan het collectief cultureel erfgoed wordt niet alleen gehoord, neen, het leidt ook tot actie. Het cultureel erfgoedbeleid wordt verankerd in het ruime cultuurbeleid van de gemeente. Het ERFGOEDDECREET behandelt de organisatie en de subsidiëring van het cultureel erfgoedbeleid.
De kansen om een erfgoedbeleid te ontwikkelen kunnen al dan niet gegrepen worden. Of er een erfgoedbeleid gevoerd wordt en wat dit precies inhoudt blijft afhankelijk van de gemeentebesturen. In sommige gemeenten gebeurt er heel wat, in andere weinig of niets.

Een goede start voor het ontwikkelen van de culturele biografie van een gemeente is de opmaak van een gemeentelijke inventaris van het waardevol erfgoed. Daarbij moet in aanmerking worden genomen.

- het wettelijk beschermd erfgoed;
- het niet -beschermd waardevol erfgoed;
- het publiek erfgoed;
- het privaat eigendom;
- het materieel erfgoed;
- het immaterieel erfgoed.
-

WAT IS ERFGOED?

Het begrip "ERFGOED" doet niet bij iedereen hetzelfde belletje rinkelen. Het begrip ERFGOED is ook zeer abstract. Toch bevindt het erfgoed zich overal rondom ons heen. Je vindt erfgoed op de zolder, in de kelder, in de living, op de straat, in de streek, bij bekende personen, bij ouders en grootouders, ...Om het begrip beter te begrijpen, vertrekken we van de twee delen waaruit het woord bestaat en we zoeken op wat ze betekenen.

erf
goed(eren)

Erven :

- door erfenis verkrijgen
- met zijn grootouders, ouders gemeen hebben
- van de voorgangers overnemen

- uit een nalatenschap van zijn voorouders of ouders krijgen.

Wie "erven" zegt, denkt aan iets krijgen van zijn ouders, grootouders (vorige generaties). Alles wat we erven van vorige generaties en uit vroegere tijden is ERFGOED. Dat betekent niet dat " iets" oud en versleten moet zijn om "erfgoed" te zijn. Neen, de krant van gisteren is erfgoed, het feest van morgen kan erfgoed zijn, het verhaaltje voor het slapen gaan kan erfgoed zijn,...

Goed: Dit slaat op "goederen".

- zowel in de materiële of onroerende zin (gebruiksvoorwerpen, documenten in archieven, monumenten,...)
- als in de immateriële zin (verhalen, dialecten...)

Dit erfgoed kan waardevol zijn en/of een emotionele betekenis hebben.

We kunnen "erfgoed" omschrijven als: " Sporen uit het verleden waarvan een samenleving het de moeite waard vindt om ze te bewaren voor de toekomst.

- Erfgoed is iets wat de mensen belangrijk vinden om te bewaren.
- Erfgoed is iets van vroeger, maar ook van vandaag.
- Erfgoed zijn die zaken die we van vorige generaties overgeleverd krijgen.
- Erfgoed wordt ook vandaag aangemaakt. Wat wij uitkiezen om te bewaren voor de toekomst, bepaalt wat de mensen (onze nakomelingen) later nog over ons zullen weten.

Algemeen worden alle sporen van menselijke activiteit uit het verleden als cultureel erfgoed beschouwd, zodra er in het heden door een groep mensen een bepaalde waarde aan toegekend wordt en ze aldus kunnen worden nagelaten aan de toekomstige generaties. Verleden → Heden → Toekomst!

Erfgoed kan iets zijn wat je kan aanraken (materieel):
een knuffel, een gebouw, een colablikje, een fiets, een trofee, een schilderij,...

Erfgoed kan iets zijn wat je niet kan aanraken (immaterieel):
een mooi verhaal, een feest, een gewoonte die we hebben, de taal die we spreken, het lied dat we zingen, het recept van een lekker gerecht, ...

Waarom wil je een bepaald stuk erfgoed bewaren voor de toekomst?

- omdat het veel geld waard is?
- omdat je er veel geld mee kunt verdienen?
- omdat het je aan iemand doet terugdenken?
- omdat er een leuk, grappig, droevig, spannend, cool verhaal aan verbonden is?
- omdat er maar één exemplaar of heel weinig exemplaren van bestaan?
- omdat het al heel oud is?
- omdat je het mooi vindt?
- omdat bijna niemand het heeft en/of kent?
- omdat je het kreeg van je ouders, grootouders?
- omdat ...

Er zijn verschillende manieren om een stuk erfgoed naar waarde te schatten en er zijn verschillende maatstaven om die waarde te achterhalen.

- MATERIËLE WAARDE:
  VB. : Een klomp goud behoudt steeds de waarde van het gewicht van het goud.
- MARKTWAARDE:
  VB. : Vincent van Gogh verdiende tijdens zijn leven niets met zijn schilderijen. Na zijn dood werden zijn schilderijen tegen astronomische prijzen verkocht.
- FICTIEVE WAARDE:
  VB. : Wij betalen met papieren briefjes, andere culturen kiezen schelpjes als betaalmiddel.
- GEVOELSWAARDE:
  VB. : Dit uurwerk is nog van opa geweest. Hij gaf het aan mij voor hij stierf.
- STATUSWAARDE:
  VB. : Deze schoenen van PUMA zijn meer waard dan schoenen zonder merk.
- INFORMATIEWAARDE:
  VB. : In archieven bewaart men documenten, niet omdat ze veel geld waard zijn, maar omdat ze informatie bezorgen over onze families, ...
- SYMBOLISCHE WAARDE:
  VB. / Een gedragen voetbaltruitje van Ronaldinho.
- OUDERDOMSWAARDE:
- Een manuscript uit de middeleeuwen is heel veel waard. Het wordt bewaard in een beveiligde kast.
- ESTHETISCHE WAARDE:
  VB. : Een mooie poster

Overgenomen uit "LESBRIEF OVER EN VOOR ERFGOEDSCHATTEN"
Tekst en illustraties VILLA FUTURA - 2007.
Volkskunde Vlaanderen vzw 9000 Gent.

KENNISMAKING MET ERFGOED UIT ONZE GEMEENTE

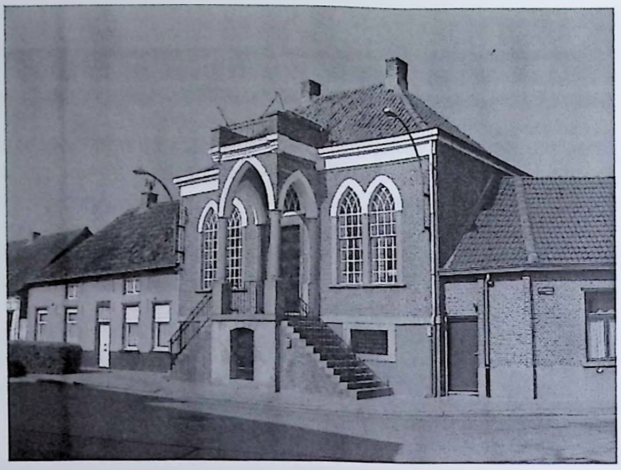
Wuustwezel is een uitgestrekte landelijke gemeente (oppervlakte:8942ha 65a65ca) gelegen in de Noorderkempen aan de Nederlands-Belgische grens. door de fusieoperatie op 1 januari 1977 werd Loenhout bij Wuustwezel gevoegd en werd Achterbroek afgesplitst naar Kalmthout.
Wuustwezel hoort tot het kanton Brecht, het arrondissement en de provincie Antwerpen. Bij de fusie op 01/09/1977 telde wuustwezel 11 793 inwoners.

De naam Wuustwezel duidt aan dat er in deze streek veel drassige weiden (*wieze*) en bossen (*loo*) waren. Wieze en loo werd samengevoegd tot *wesele - wesel.* Het voorwoord Wuust betekent "woest". Wuustwezel was dus een streek met woeste weiden en bossen.

ERFGOED TE WUUSTWEZEL

GEMEENTEHUIS Gemeentepark 1 Wuustwezel
Het gemeentehuis was oorspronkelijk een kasteeltje dat in de jaren 1910-12 gebouwd werd door de familie Hens. Het werd omgeven door een groot park met vijver. De familie Hens verkocht het in 1926 aan de gemeente. Een groot deel van het park werd verkocht als bouwgrond om de aankoop te kunnen betalen. Zondag 8 augustus 1926 werd het officieel als nieuw gemeentehuis geopend. Er moesten regelmatig aanpassingswerken uitgevoerd worden. De laatste grondige verbouwing van de hele binneninrichting (van kelder tot de zolder) werd in 1998 aangevat.

OUD-GEMEENTEHUIS Dorpsstraat 105 2990 WUUSTWEZEL
Het werd in 1829 aanbesteed voor 5500 gulden, waarvan de gedeputeerde staat op 28/11/1829, zijn goedkeuring verleende. De gevangenis ("den bak"), waar ondeugende personen tijdelijk opgesloten werden of dronken personen hun roes konden uitslapen, die onder het gemeentehuis moest gebouwd worden, was spoedig in orde. De rest bleef achterwege. Op 10/08/1837 werd de gemeente verzocht een perceel heidegrond te verkopen om de onkosten van het bouwen van het gemeentehuis te kunnen betalen. Na verkoop van deze heidegronden kon het gemeentehuis verder afgewerkt worden. Het bleef als gemeentehuis in dienst tot 1926. Lange tijd was er de gemeentelijke bibliotheek gevestigd en deed de "raadzaal" dienst als klaslokaal, tv-lokaal,.... De Wereldwinkel vond er tijdelijk onderdak en juffrouw Kuestermans was er creatief bezig met bejaarden. Nu vindt de Heemkundige Kring Wesalia II er onderdak.

OUDE WONINGEN DORPSSTRAAT 99 – 101 Wuustwezel

Naast het Oud-Gemeentehuis vinden wij enkele oude woningen.In het eerste huis waren een kruidenierswinkel en een dorpsherberg "De Bijl" (bij Joke Bussers) gevestigd. In het tweede huis (huize Pockelé-Van Bueren / vroeger tweewoonst) vinden wij nu de Wereldwinkel.

PAROCHIEKERK O.-L.-V. HEMELVAART WUUSTWEZEL

Tegenover deze oude woningen staat de **ONZE- LIEVE- VROUWEKERK**. Aan de oprichting van de kerk is een legende verbonden. De geschiedenis vermeldt dat Paus Alexander IV in 1257 de kerk van Wuustwezel onder zijn bescherming nam.Tot in de 15de eeuw was ze toegewijd aan de heilige Lambertus. Dan werd ze toegewijd aan O.-.L.-V. Hemelvaart. Van dan af is er spraak van "Wezel-ommeganck". In de 16de eeuw was het een drukke bedevaartplaats. De kerk werd in 1500 –1600 vervangen door een grotere kerk. Deze werd op haar beurt in 1800 aangepast en in 1899-1900 vergroot en vrijwel helemaal vernieuwd. Torenspits en westelijk deel van de kerk werden in 1940 vernield. De heropbouw gebeurde in 1941-1943.
Bekijkenswaard in onze kerk is zeker het gerestaureerde retabel "Nood Gods", een kopie van het beroemd retabel van Rogier van der Weyden

KASTEEL " 't HOF" Wuustwezel

Het kasteeldomein vormde een belangrijk gegeven binnen de geschiedenis van Wuustwezel. De HEREN VAN WUUSTWEZEL bepaalden van hieruit eeuwenlang het reilen en zeilen van de heerlijkheid Wuustwezel en Westdoorn.
1745 - We stonden op een keerpunt in de geschiedenis van de heerlijkheid Wuustwezel en Westdoorn. Het was deze keer de laatste maal dat de heerlijkheid met al haar eigendommen verkocht werd. De heerlijkheid kwam in handen van de familie Vinck.(De VINCK) Jan Frans Vinck , de koper, liet al vlug het oude kasteel afbreken en zorgde voor de bouw van het tweede kasteel. Tijdens W.O. II werd een gedeelte van het kasteel vernietigd. Op de foto zie je het "modern kasteel" dat daarna gebouwd werd.
De laatste grondheer (volgens oude leenroerige betekenis), is een erfgenaam van de familie Vinck. Kasteel en eigendommen zijn dus nu nog in het bezit van erfgenamen van die familie de Vinck.

PAROCHIEKERK ST-PETRUS EN PAULUS TE LOENHOUT

Dit is de pas gerestaureerde parochiekerk van St.-PETRUS en St.-PAULUS.. Het is een laat-gotische kerk daterend van circa 1525. Herstellingswerken werden uitgevoerd in 1853, 1866, 1885, 1923, 1928, 1935.. Het oorspronkelijk meubilair werd vrijwel volledig vernield tijdens de tweede wereldoorlog.

In de kerk kan je de prachtige Quirinusretabel(sterk beveiligd) uit de 16de eeuw, een werk van Jan Van Velthoven., bewonderen. Quirinus was een Romeins legerofficier, die christen werd na de genezing van zijn dochter. De marteling die hij ondervond, vind je weer in de retabel.

OUD-GEMEENTEHUIS LOENHOUT

Recht over de kerk staat het oud-gemeentehuis. Het werd gebouwd en de ingang was via een pui langs het Huffelplein. In 1914 werd het verbouwd. De ingang werd Langs de Brechtse weg gemaakt. Er werd een raadzaal bijgebouwd en een puntgevel opgetrokken. Het geheel werd door witte Franse staan omlijnd.

Momenteel is er de bibliotheek gevestigd en na het sluiten van het postkantoor vind je er nu de "DIGIKELDER" (6 P.C.'s). De senioren kunnen er op dinsdag en vrijdag komen oefenen.

SINT – QUIRINUSKAPEL – St.-Lenaartseweg LOENHOUT
Gotisch kapelletje, gebouwd in 1650-1654 , ter vervanging van een vervallen kapel. Het werd opgericht met de steun van Juffrouw Catharina de Perez. Een arduinen gedenksteen voor haar met wapenschild en kwartieren bevindt zich in de kapel. Achter de kapel bevindt zich een waterput waarvan het water vroeger jaarlijks gewijd werd. Men kon het dan kopen. Volgens de gelovigen bood het bescherming tegen huid-, oog- en oorziekten en gezwellen.. Bekend bedevaartsoord.

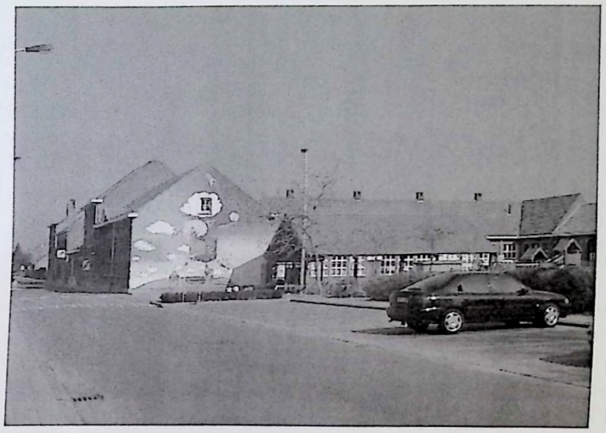

TAVERNE "DE KEIZER"

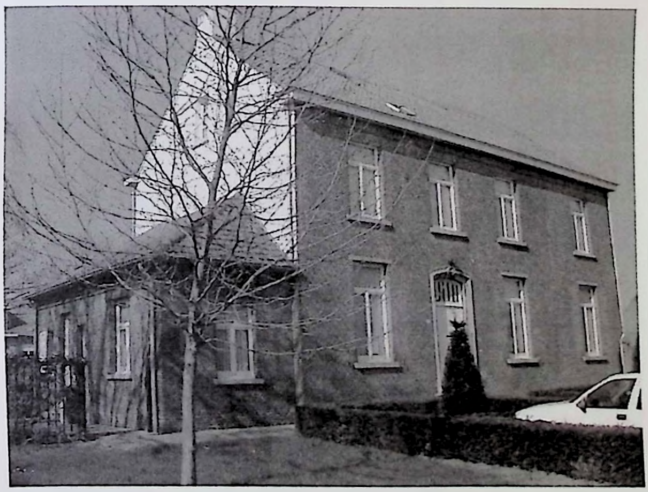
Op de hoek van Kapelstraat en Warande staat nu taverne "De Keizer". De meeste mensen herinneren zich dit gebouw nog als het "nonnenklooster". De heer Montens had deze eigendom gekocht en liet het inrichten om er onderwijs te geven aan de meisjes van Loenhout. De familie Montens zorgde er ook voor dat er in 1889 zusters van het moederklooster te Gijzegem naar hier kwamen .
Na het vertrek van de zusters werd het klooster een papier- en krantenzaak. Daarna werd het klooster omgevormd tot taverne "De Keizer" Heel wat oude schoolattributen roepen herinneringen op aan de "school van vroeger".

TIENDENSCHUUR Kerkblokstraat 4 Loenhout
Voormalige tiendenschuur. Hier werden gedeelten van de oogst, die door de inwoners aan de kerk dienden afgedragen - tiend of tienden – opgeslagen. Bewoners van Loenhout restaureerden deze schuur en maakten er een gemeentelijk gemeenschapshuis van.

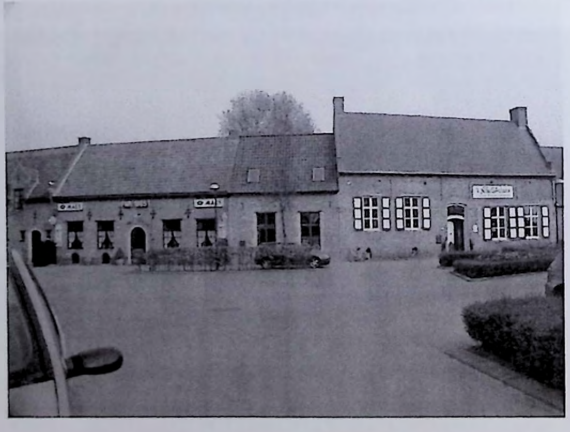
G.L.S. " 't BLOKJE" Kerkblokstraat 16 Loenhout.
De gemeentelijke lagere school werd aangepast aan de huidige tijd. Voorbij de klassen tegen de Kerkblokstraat staat het schoolhuis.

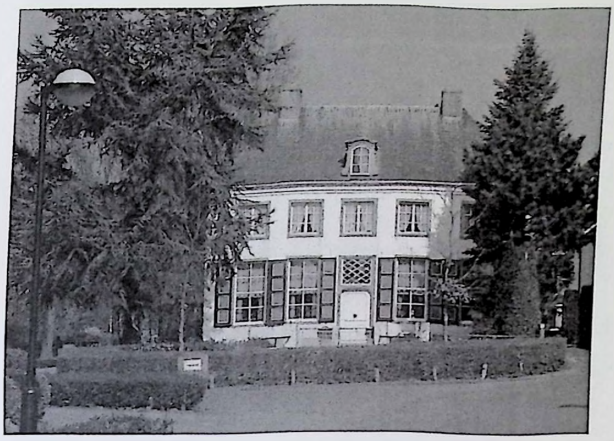
PASTORIE Pastoriestraat 11 Loenhout
Pastorie door St.- Bernardsabdij van Hemiksen (nu Bornem) opgetrokken. In 1856 werd ze gesloopt en dan in 1856-1857 o.l.v. architect E. GIFE. weer opgebouwd. Na het vertrek van pater Jan Simons, pastoor, zal deze pastorie gedeeltelijk een andere functie krijgen

SECRETARISHOEVE Oud-Dorpsstraat 39 Loenhout
Zeer mooie oude, gerestaureerde dorpsplaats rondom driehoekig pleintje (Frankische driehoek) aansluitend aan de Hofdreef. Op de oude hoeve kunnen we het jaartal 1645 lezen. Ze werd gebouwd door secretaris, later notaris, Peter Van Elsacker. Deze kasteelhoeve werd in 1965 eigendom van notaris Verschraegen. In 1983 werd ze opnieuw verkocht. Ze werd gekocht door het dokterspaar Van Imschoot – De Maeyer. De plannen van de gemeente om er een landbouwmuseum in onder te brengen mislukten.

SCHALIËNHUIS Dorpsstraat 38 Loenhout
Dit indrukwekkend eeuwenoud "Schaliënhuis" (brouwerij, hoeve, visserij,...) gebouwd rond 1524 werd op 26/08/1560 aangekocht door Michel Corneliszoon Van Elsacker. Hier hielden schout en schepenen hun vergaderingen. Het gebouw bleef in handen van de familie Van Elsacker tot in 1843. In 1977 werd dit pand door de Commissie van Monumenten geklasseerd. De oude dorpswoning werd omgebouwd tot restaurant.

RENTMEESTERSHUIS Oud-Dorpsstraat 41 Loenhout
Dit is het huis van de rentmeester van het gewezen kasteel van Montens, omgeven door prachtige omhaagde tuin. Woonhuis met haakse bijgebouwen, gedateerd 1786.

KASTEEL VAN LOENHOUT, Hofdreef Loenhout.
Kasteel gebouwd ter plaatse van een XVde eeuwse waterburcht, die verschillende malen van eigenaar veranderde. Het huidige kasteel zou ge(ver)bouwd zijn in 1746 door Jan Walckiers. In 1841 werd het door de familie Montens aangekocht. Het werd volledig vernieuwd en gerestaureerd. Het domein werd in 1964 door de huidige eigenaar aangekocht . Van 1969 –1973 liet die het volledig restaureren.

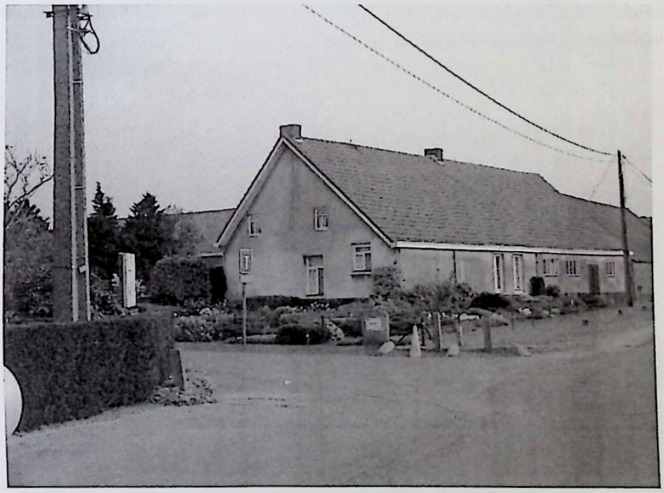
HOEVE DE RUYSSCHER Kruisweg Wuustwezel
Deze hoeve (1841) wordt zo genoemd naar de laatste bewoners. Ze is eigendom van de gebroeders van de Werve de Schilde uit Viersel (zie nakomelingen Baron Gericke d'Herwijnen). De hoeve staat al vele jaren te verkrotten.

NUYTEMANSHOEVE Achterstraat Wuustwezel
De oorspronkelijke geklasseerde hoeve (1836) heeft men, wegens meningsverschillen over al het dan niet ontvangen van subsidies, eerst helemaal laten verkrotten. Na verkoop van de ruïne is de boerderij terug opgebouwd door koper/ bouwaannemer. De huidige bebouwing is helemaal niet de oude boerderij.

NAPOLEONSHOEVE Kruisweg 12 Wuustwezel
Voormalige afspanning (café, hotel, brouwerij, boerderij, vervoercentrum, winkel, posthuis,...) " Den dobbelen Arendt " gelegen langs de oude baan Antwerpen – Breda. Met de komst van die Bredabaan verloor de afspanning haar waarde. Het werd een gewone boerderij. In de jaren negentig werd ze omgevormd tot restaurant – taverne. Deze zaak is ondertussen al veel jaren gestopt. Het onbewoonde gebouw staat daar nu echt te verkrotten.

HOEVE Van den Bergh Baan 40 Wuustwezel
Goed onderhouden oude hoeve waar we nog alle typische bijgebouwen terugvinden.

HOEVE VAN DE KEYBUS Baan 22 Wuustwezel

Deze foto werd genomen in 2002. Daar is nu niets meer van te merken. Niets, maar dan ook niets herinnert er ons nog aan dat hier een boerderij (1895) heeft gestaan.

ROMP VAN STENEN BELTMOLEN Baan 2 Wuustwezel
De romp van deze beltmolen van 1901 is gebouwd ter vervanging van een oudere molen, een houten windmolen. Deze werd reeds in 1488 vermeld. Ca 1790 werd hij vervangen door een nieuwe eveneens houten molen. Deze werd in 1901 afgebroken en vervangen door de huidige. In 1932 werd hij ontdaan van kap en wieken. Hij is momenteel volledig overwoekerd door klimop.

GEWEZEN GENDARMERIE Nieuwmoerse steenweg Wuustwezel
De rijkswachters die te Gooreind gekazerneerd waren, kwamen naar de kazerne op de Nieuwmoerse steenweg. Ze was gebouwd op grond van baron de Kerckhove d' Exaerde Borluut. Ze bestond uit 6 huizen. Een nieuwe kazerne werd gebouwd langs de Bredabaan (352) te Wuustwezel.

MUSEUM J. AUGUSTIJNS Kalmthoutse steenweg 193 Wuustwezel
Achter "Keukens Augustijns" vind je het "Museum VOLKSKUNDE". Jan Augustijns begon met opmaken van karren. Zijn voorouders waren wagenmakers. Van karren breidde de verzameling zich uit naar alle erfgoed .. Je kunt deze verzameling op afspraak bezoeken.

KAPEL - SCHOOL – KLOOSTER Sterbos Nieuwmoerse steenweg Wuustwezel
Op de hoek van Mastendreef en Nieuwmoerse steenweg staat de oude kapel van Sterbos. In 1875 bouwde de heer Delahaye een school met klooster voor de zusters. In 1886 verlieten de zusters Sterbos en kwamen pas terug in 1909. Later werd een nieuwe school, klooster en kapel gebouwd. De oude gebouwen zijn nog bewoond.

INGANG DOMEIN BARON DE KERCKHOVE D'EXAERDE BORLUUT
Aan de andere hoek Mastendreef – Nieuwmoerse steenweg bevindt zich de ingang van het domein en de weg naar het kasteel. Het was L. Delahaye die het ganse domein kocht. Zijn zoon liet het kasteel bouwen. In 1907 werd Sterbos verkocht aan Robert de Kerckhove d'Exaerde. Hij kwam er in 1909 wonen. Het kasteel is nu niet meer bewoond. Het domein is in handen van de afstammelingen de Kerckhove.

SINT-WILLEBRORDUSKAPEL Westdoorn Wuustwezel
Deze kapel staat in het gehucht Westdoorn, dat volgens de volksoverlevering zou ontstaan zijn uit een nederzetting van kolenbranders. De kapel werd in 1590 verwoest en in 1613 in de huidige vorm weer opgebouwd. Sinds verscheidene jaren nemen de St.- Willebrordusvrienden het onderhoud en de zorg voor de kapel op zich. Men is nu bezig met plannen om ze volledig te restaureren.

OUD-RUSTHUIS Gasthuisstraat 11 Wuustwezel

Het oud-rusthuis (1870) aan de Gasthuisstraat werd opgericht als ziekenhuis en materniteit. In 1956 werd het een COO-rusthuis. Na de in gebruikneming van het nieuwe rusthuis werd het oude uiteindelijk verbouwd. Er kwamen studio's voor alleenstaanden.

O.C.M.W.- HOEVE
Achter het oud-rusthuis bevindt zich de O.C.M.W.- hoeve waar de administratieve diensten van het O.C.M.W. zijn gevestigd. Tussen beide in staat het vormingshuis. Hier is vooral atelier 't Kratje actief. Er zijn ook vergaderruimten voor verenigingen. (vroegere bestemming: dodenhuisje)

RUSTHUIS SINT-JOZEF Gasthuisstraat Wuustwezel
Het Sint-Jozefrusthuis waarvan in 1973 de eerste steen gelegd werd was voorzien voor 40 bedden. Later volgde een uitbreiding naar 60 bedden. Ondertussen is het weeral enkele malen vergroot. In de buurt staan serviceflats voor bejaarden.

PAROCHIEKERK SINT-JOZEF Gooreind
De bouw van de eerste kerk 1843-1871, ging gepaard met veel moeilijkheden. Na een strijd van 28 jaar had men zijn doel bereikt. Maar de kerk werd al gauw te klein. Een nieuwe lijdensweg stond de bouw van een nieuwe kerk te wachten (1898-1939) De kerk werd op 2 mei 1939 ingewijd door kardinaal Van Roey.

PASTORIE Theo Verellenlaan 87 Gooreind
De pastorie werd gebouwd in 1866 en aan de achterzijde vergroot in 1879. Bij de pastorie hoorde een prachige tuin. Wijlen pastoor Cuypers kon er als vogelliefhebber enorm genieten van de vogelzang. Nu is die tuin een publiek park geworden.

OUD - SCHOOLHUIS Theo Verellenlaan 88 Gooreind
Hier zie je nog het schoolhuis met de eerste twee klassen. De klassen werden al veel jaren niet meer gebruikt door de school. Ze waren omgevormd tot een cultureel centrum. In 2005 werd alles afgebroken (behalve de voorgevel) en er werd een groot gemeenschapscentrum gebouwd.

KLOOSTER / PAROCHIEZAAL/ VRIJE BASISSCHOOL MATER DEI
De zusters van de christelijke scholen van Vorselaar namen in 1913 de leiding van de school op zich. Vanaf 1982 is de school volledig in handen van leken.
Nadat de zusters van Vorselaar weggetrokken waren uit Gooreind, werd het klooster in gebruik genomen door de school. Parochiezaal (1932) en klooster wachten op een grondige renovatie. De school heeft behoefte aan deze ruimte.

SCOUTSLOKALEN GOOREIND
Vlak voorbij het kruispunt van vijf wegen staan de scoutslokalen.. Ze zijn ge- bouwd op de plaats waar de grafkelder van de familie Koch zich bevond. Na vele onderhandelingen werd besloten de grafkelder over te brengen naar het kerkhof. De grafsteen staat vlak achter de kerk.

GENDARMERIE Bredabaan 876 GOOREIND
De rijkswachtpost te Gooreind werd opgericht in 1908. In 1928 werd hij naar de nieuwe kazerne op de Nieuwmoerse steenweg 2 te Wuustwezel overgeplaatst.

BOERDERIJ "VAN DEN BUYS" Bredabaan 875 Gooreind.
Paardenpost en postkoets "De POSTERIJ" (1815-1819) te Gooreind. De posthouder aldaar was een zekere Mertens. De afspanning had 20 paarden, 3 postiljons, 1 reservepostiljon en 2 koetsen.
Vanaf begin 1900 hoorde de hoeve bij van het kasteel van Verellen. Ze bestond uit conciërgewoning, stallingen,...

SIGARENFABRIEK VERELLEN
1905 – Theophiel Verellen bouwt sigarenfabriek te Gooreind.1909 T. Verellen begint met steenbakkerij. 1912 T. Verellen bouwt het " POSTERIJHOF" 1916 T. Verellen sterft. 1926 – Sigarenfabriek komt in Engelse handen. 1985 Sigarenfabriek is terug van Verellen. Vijfde generatie Verellen leidt de N.V. Verellen .

HET KLOOSTER VAN DE ZUSTERS FRANCISCANESSEN GOOREIND
In 1895 kocht de Orde, Maria van de Passie, het domein te Gooreind om er een vormingshuis te openen voor toekomstige missionarissen. Na 1955 vinden er vele veranderingen plaats: gedeelte van noviciaat wordt retraitenhuis, de oude hoeve wordt kamphuis; noviciaat verhuist naar Antwerpen; retraitehuis wordt herstellingsoord; herstellingsoord voldoet niet meer aan vereisten; start gemeenschap "Ster van David"; V.Z.W. CODA, palliatieve zorg, neemt een pand in gebruik...

1907 MELKERIJ ST.-MARIE → 100 jaar 2007
Ste - MARIE ZUIVEL
De viering van 100 jaar melkerij werd met de nodige luister gevierd te Wuustwezel. De akte van stichting had plaats op 16 juni 1907. Burgemeester J.J. Hens was de eerste voorzitter van de beheerraad en dokter Frans Deckers de voorzitter van de raad van toezicht. De eerste directeur was Jozef Hofmans.

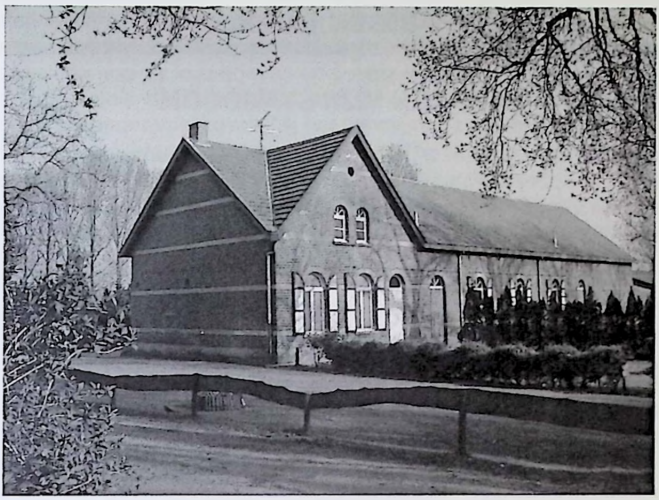

GEMEENTELIJKE OPENBARE BIBLIOTHEEK
GASTHUISHOEVE DORPSSTRAAT 36 WUUSTWEZEL
bibliotheek@wuustwezel.be

BOERDERIJ ANNIE in de GASTHUISDREEF.

Deze boerderij werd jarenlang gebruikt als kinderboerderij. Al vele jaren werd ze niet goed meer onderhouden. De gemeente kocht de boerderij. Zij wordt nu omgevormd tot "HUIS VAN HET KIND". Ook WESALIA II zal je er tijdelijk onderdak vinden.

HOEVE LILLY in de Gasthuisdreef Wuustwezel
Deze hoeve werd in tegenstelling met de hoeve aan de overzijde steeds goed onderhouden.

PASTORIE Dorpsstraat Wuustwezel
Gebouwd in 1738. Vroeger omgeven door een gracht. Deze werd gevuld met huisvuil en afbraak. Voortuin werd parking. In de achtertuin werd G.C. KADANS gebouwd. Volgens planning zal de pastorie verbouwd worden tot muziekacademie.

ONS EIGEN HOEKJE

" IK KLIM IN MIJN STAMBOOM"

Wekelijks komen 15 tot 30 (max. 37) mensen naar het oud-gemeentehuis van Wuustwezel om er opzoekingen te doen i.v.m. hun stamboom. Zij komen van dichtbij, maar ook van ver uit België en Nederland. Ja, eenmaal je de microbe te pakken hebt ... . Ja, zoeken naar je familie is een ontzettend leuke, maar langdurige bezigheid ... zonder einde.

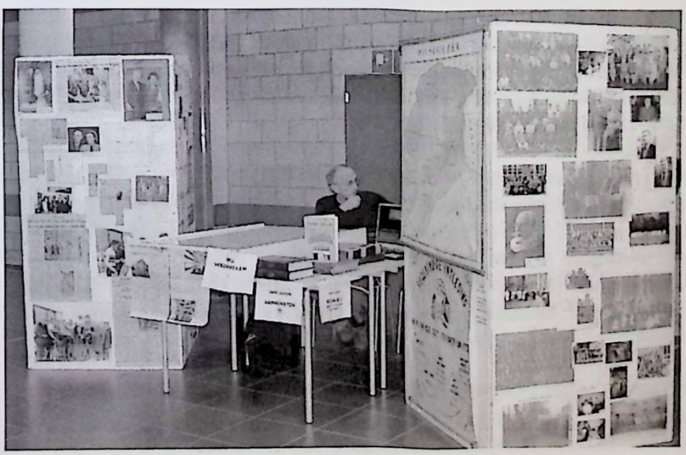
Ook kinderen zijn gauw geïnteresseerd in hun familie. Dat ondervinden we ieder jaar. Van in het begin van het ontstaan van WESALIA II komen de leerlingen van het derde leerjaar van G.L.S.- De Wissel naar 't oud-gemeentehuis. Zij zijn dan in de klas aan 't leren over hun familie. Bij ons kunnen ze daar nog heel wat meer over te weten komen. Wij vertellen hen wat, waar, hoe, ... ze van alles kunnen vinden over hun familie. Samen met hen bekijken we hoe de vader van Tom Pieters samen met zijn zoon op zoek gaat naar gegevens over : ik, mijn ouders; mijn broers en zussen; mijn grootouders; mijn ooms en tantes;... Wij leren de kinderen kijken naar wat je op een geboortekaartje, ... allemaal kunt vinden. Wij vertellen hen ook wat ze met al die gegevens kunnen doen. Zij kunnen het voorbeeld van Tom volgen en zelf een stamreeks, een kwartierstaat of een stamboom invullen.
Wij vertellen de kinderen ook hoe de gegevens over geboorte, huwelijk en overlijden al van rond 1600 in grote dikke boeken werden opgeschreven in de kerk (parochie-registers). In den beginne schreef men maar zeer weinig op. Het is voor ons heel moeilijk om die teksten te lezen omdat ze in 't Latijn geschreven zijn en men veel letters anders schreef. Vanaf ongeveer 1800 worden al die gegevens ook op 't gemeentehuis in dikke boeken (burgerlijke stand) ingeschreven. Ze werden eerst in het Frans opgeschreven en men gebruikte een speciale kalender (de republikeinse kalender). ...
Voor de kinderen schreef ondergetekende i.s.m. Jan Vanderhaeghe van V.V.F.-Merksem een werkboek voor kinderen "Ik klim in mijn stamboom". De leerlingen van G.L.S. De Wissel krijgen een verkorte versie aangeboden.
De leerlingen kan men niet terug naar de school laten gaan, zonder eerst een bezoekje te hebben gebracht aan "den bak" (vroegere gevangenis onder 't oud-gemeentehuis). Hun fantasie slaat op hol bij het zien van die dikke deur, die grote zware grendels,...Spijtig dat niet meer scholen uit onze gemeente van dit aanbod gebruik maken.

VERENIGINGENDAG TE GOOREIND

Zondag 25 november had in het G.C. 't Schoolhuis te Gooreind de verenigingendag plaats. Aan de deelnemende verenigingen werd gevraagd om hun vereniging te komen voorstellen aan de bezoekers.
WESALIA II, heemkundige kring Wuustwezel, is een vereniging die zowel te Gooreind, Loenhout als te Wuustwezel actief is. Ons probleem was: "Hoe gaan we onze heemkundige kring aan de mensen voorstellen?" Een heemkundige kring is op zo veel gebieden actief. Er moest een keuze gemaakt worden.

Op de tentoonstellingspanelen voorzagen we eerst en vooral plaats voor genealogie. Stambomen, kwartierstaten, ... dat interesseert de mensen zeker en vast. Daarbij passen de nodige rouwbrieven en doodsprentjes.
De panelen met foto's van oude gebouwen, van gekende personen en oude schoolfoto's hadden bijzonder veel bijval. Bij het paneel met oude krantenartikels (met foto's) over Gooreind kregen die van Hedwig Van Hoydonck wel de meeste aandacht. Een grote oude affiche van een openbare verkoping te Gooreind aangevuld met oude notarisakten vulde een volgend paneel. Een oude landkaart van Gooreind, enkele didactische wandplaten uit onze jonge tijd die deden het ook wel.
Onze panelen waren al te vlug gevuld.

Maar wat te doen met die tentoonstellingsbak? Ja, daarin konden we heel wat kwijt. We vulden hem met , volgens sommigen, " een hele hoop oude rommel". Maar juist met die oude rommel kan je de mensen van de heemkundige kring heel blij maken: geboortekaartjes, trouwkaarten, eerste en plechtige communieprentjes, oude kerst- en nieuwjaarskaartjes, mooie oude nieuwjaarsbrieven, oude schoolboe-ken en schriften, oude tijdschriften, oude ingebonden weekbladen, boeken over Gooreind, ...! Ja, daar lag wat in. Hopelijk denken de mensen voortaan eerst eens aan ons vooraleer ze hun "oude spullen" op 't stort of bij 't oud papier laten verdwijnen.
Speciale aandacht kregen onze laatste aanwinsten: Geschied- en aardrijkskundig woordenboek der Belgische gemeenten" (2 delen); " Graf- en gedenkschriften van de provincie Antwerpen in de cathedraal van Antwerpen(1855); Ingebonden weekbladen "Ons land " (1919 – 1920); " La mode illustrée" (Paris-1891); Familieboek Koyen. Tussendoor kon je ook nog onze "power point" over "WESALIA II" bekijken.
Besluit: Zeker de moeite waard om gezien en bezien te worden.

TENTOONSTELLING t.g.v. KERSTHAPPENING 2007-12-20

Aan WESALIA II Heemkundige kring Wuustwezel werd gevraagd om tijdens het "kersthappeningsweekend" van 15 en 16 december een tentoonstellingsstand uit te werken omtrent de naderende feestdagen. Zo iets is vlugger gezegd dan gedaan. Enerzijds moet je een keuze maken uit een grote verscheidenheid van mogelijkheden, anderzijds weet je hoe beperkt het aantal helpers is. Deelnemen aan zo'n tentoonstelling vraagt veel uren tijd (vrijwililligerswerk):

- het uitzoeken, ordenen, klaarmaken tentoonstellingspanelen
- het aanbrengen en opstellen van de tentoonstelling
- de uren permanentie
- het terugbrengen en ledigen der panelen
- het terug klasseren en wegbergen van het tentoongestelde materiaal
- opkuis lokaal.

Wat stelden we tentoon?

- Uitbeelding van het kerstverhaal : engel Gabriël → vlucht Egypte
- Kerstliederen : vroeger en nu. Singeltjes, L.P.'s, gekopieerde teksten, teksten uit oude liedjesboeken.
- Kerstkaartjes: evolutie van 1910 - 1920 tot nu.
  Kunstreproducties → alledaagse kaartjes
- Kerstgebeuren in weekbladen: 1920 → nu
- Kerstverhalen
- Herinneringen aan "En waar de ster bleef stille staan
- Nieuwjaarskaartjes: evolutie
- Kalenders: 1889 → nu
- Soorten kalenders: met kunstreproducties; i.v.m. Vlaamse strijd (jaren 1935), Verjaardagskalenders, kalenders met weerspreuken, zakkalendertjes, ...
- " Nuwjaorke zoete zingen " 50/60 jaar geleden: foto's + liederen

Bij dit alles kon je ook nog oude kerstboomversiering bewonderen.
Jan Koyen en Gaston Scheipers stelden uit eigen verzameling tentoon.
De tentoonstellingen oogstten heel wat bijval.

Heel wat bezoekers leerden hier een aspect van de werking van de heemkundige kring kennen. Ja, ook dat materiaal hoort tot ons erfgoed. Het was prettig te vernemen dat heel wat mensen ook van alles bewaren. De grootste zorg van deze mensen was: Wat gaat er met dat alles gebeuren als wij er niet meer zijn? Voor veel van onze kinderen is dat "ouwe roemel die best zo rap meugelijk mut oepgeruimd wurren". Andere mensen hadden spijt, wij ook, dat ze al van alles bij 't oud papier of naar 't containerpark hadden gedaan. Ho, hadden ze dat geweten...!

Onze goede raad: Als je nog eens aan 't op rommelen zijt, denk dan eerst aan de mensen van de heemkundige kring vooraleer je zaken wegdoet. Zij zijn misschien wel heel blij met "uw ouwe roemel". Bruikbare zaken worden meteen geïnventariseerd. Waardeloze spullen worden meegeven met ophaling oud-papier of naar 't containerpark gedaan.

DANK BIJ VOORBAAT VOOR UW MEDEWERKING!!!

S. Dirven

HARTELIJK DANK

Wij hebben het voorbije jaar weer heel wat archiefmateriaal aangeboden gekregen. Spijtig genoeg hadden we niet genoeg tijd om al wat we kregen meteen op te schrijven. Gelieve ons daarvoor te verontschuldigen. **WIJ ZOEKEN DAN OOK VRIJWILLIGERS UIT WUUSTWEZEL DIE ONS WILLEN KOMEN HELPEN (liefst met kennis van werken met computer) WELKOM!!!**

Het bestuur van WESALIA II DANKT al die mensen die op d' een of d'andere manier hebben geholpen bij uitbreiding archiefmateriaal en verzamelingen.

Hierna volgen de laatste aanwinsten:

Directie en personeel van vrije basisschool Mater Dei te Gooreind hielden voor 't grote verlof "grote schoonmaak" in hun "uitpuilende" bergruimte. WESALIA II was de gelukkige uitverkorene. We kregen (we vernoemen enkel de algemene tiels): Lekturama –encyclopedie - de wondere natuur – universum / Spectrum dieren-encyclopedie / Summa: Encyclopedie en woordenboek; / ORBIS didactisch pano - rama in kleur / Van tijd tot tijd / Mens en industrie / Wereld der wetenschap / Boeken A.S.L.K. / FLEUR – encyclopedie / Didactische wandplaten geschiedenis (2) / Van IN's historische prenten / Godsdienstplaten (groot – klein) / Didactische platen over België / Heilige vrouwen – heilige mannen / Didactisch materiaal – zichtkaarten ; de olympische spelen; levensleer; vogels van bij ons; oud en nieuw testament; 14 staties van de kruisweg; dieren en planten; zakboeken voor natuurvrienden; kleurplaten godsdienst; wetenschappelijke wandplaten (de mens, dieren, plantkunde; Europa ; de wereld in grote kleurfoto's; levensleer en hygiëne; de zondagsviering; hoe wonderlijk... het leven ...) map met silhouetten; mij is alle macht gegeven/ kaders ROSSIGNOL;/ landkaarten ; wandplaten; wandplaten in kader; wandplaten op rol/ Dia's –schooluitzendingen/ Stempels aardrijkskunde/ ihandboeken/ aanschouwelijk klassikaal materiaal/ borstbeeld G. Gezelle/ mag – neetbord/ flanelbord/ scherm voor projectie van dia's, beelden overhead projector/.. Spijtig dat we op 't oud-gemeentehuis zo weinig plaats hebben!!!
HEEL VEEL DANK VOOR DEZE GULLE GIFT.

Toen Wiske Peeters aan 't verhuizen was dacht ze aan WESALIA II. Allerlei zaken werden aan WESALIA II bezorgd. Onze verzameling doodsprentjes kreeg er ineens een flinke hoeveelheid bij.

Men kwam ons vragen of wij iets konden doen met 2 oude ingebonden weekbladen (1891 en 1919) Het eerste boek handelde over "mode" uit die tijd;. Elke week kan je prachtige vrouwenkledereren bewonderen. Het tweede boek "Ons land in 1919" handelt over de eerste wereldoorlog. Mooie boeken.

Om rechtstreeks met het hoofdbestuur te kunnen corresponderen was de Rode Kruisafdeling van Wuustwezel verplicht een nieuwe computer aan te schaffen. Het bestuur was akkoord om het andere exemplaar (in zeer goede staat) aan WESALIA II te schenken. Hartelijk dank. We kregen er meteen ook een ijverig medewerker bij. Welkom Patrick Dupuis.

"Geschied- en aardrijkskundig woordenboek der Belgische gemeenten" (2 delen)

" Graf- en gedenkschriften uit de pronvincie Antwerpen " in de kathedraal van Antwerpen – jaar 1855.

S. Dirven

HARTELIJK DANK !!!

LEDENLIJST 2006

ERELEDEN		
Aertsen Marc	Bredabaan 608	2990 Wuustwezel
Augustijns Jan	Biest 50	2990 Wuustwezel
Bogaerts Jos	St.-Lenaartseweg 36	2310 Rijkevorsel
Creupelandt Claudine	Oude Baan 24	2990 Wuustwezel
De Clerck Lutgard	Vordensteinstraat 138	2900 Schoten
Delcroix Joanna	Tweemontstraat 333	2100 Deurne
Dictus Frank	Rozenlaan 18	2930 Brasschaat
Dirven Stan	Gemeentepark 14	2990 Wuustwezel
Gagelmans Frans	Molenakkerstraat 36	2990 Wuustwezel
Goderis Pol	Bredabaan 506	2990 Wuustwezel
Gommers Alfons	Het Blok 24	2990 Wuustwezel
Herrijgers Louis	Doelen 5	2990 Wuustwezel
Janssen Jos	Majoorstraatje 13	2990 Wuustwezel
Jochems Frans	Cuylitshofstraat 25	2920 Kalmthout
Mertens Willy	Beukendreef 6	2990 Wuustwezel
Peeters Paul	G. De Pélichilei 97	2970 Schilde
Philipsen Patrick	Bredabaan 105	2990 Wuustwezel
Rombouts Lode	Nieuwmoerse stwg. 55	2990 Wuustwezel
Ruts Frans	Bredabaan 474	2990 Wuustwezel
Smeulders Harry	Bredabaan 351	2990 Wuustwezel
Van de Sanden Frans	Helpt Elkanderstraat 48	2990 Wuustwezel
Verellen Hugo	Dorpsstraat 6A	2990 Wuustwezel
Vervoort Guido	M. Joostenslaan 24	2980 Zoersel
Vorlat - Dingemans Augusta	Dorpsstraat 138	2990 Wuustwezel

STEUNENDE LEDEN		
Anthonissen Wies	J.F. Vincklaan 5	2990 Wuustwezel
Balemans- Van Meel .	Zilverenhoekstwg 60	2920 Kalmthout
Bevers Jos	Corn. Broeckxstr 9	2030 Ekeren/Antwerpen
Bogaerts Jos	St.-Lenaaartsestwg 36	2310 Rijkevorsel
Boogaerts Marie-Louise	J. Breydelstraat 17	2990 Wuustwezel
Breugelmans Karel	Noordwateringsweg 36	2990 Wuustwezel
Brocatus Frans	Korte Kopstraat 64	2900 Schoten
Coremans Cees	Biest 52	2990 Wuustwezel
Cornelissens Henri	G. Gezellelaan 2	2990 Wuustwezel
De Ridder- Augustus	Van Roiestraat 34	2170 Merksem
Dictus Alfons	Goorbosstraat 28	2990 Wuustwezel

Dictus Petrus	Apostelstraat 8	2000 Antwerpen
Dirven Roger	Zavelstraat 16	2990 Wuustwezel
Franken Herman	Distelhoek 51	2170 Merksem
Gabriëls Angèle	Verbiststraat 1	2920 Kalmthout
Geeraerts–Kersemans M.	Oelegemstwg 11	2970 Schilde
Hens Paul	Anselmostraat 90	2018 Antwerpen
Keysers Stan	Stekensberg 12	2390 Malle
Konings Jo	Turnhoutse baan 85	2340 Beerse
Lenaerts Frans	Houtstraat 57	2960 St Lenaarts
Loos Erik	A. Dineurlaan 39	2900 Schoten
Moors G – Balemans	Hofakker 10	2990 Wuustwezel
Neefs Frans	Clausstr 31	NL 4891 XM Rijsbergen
Nuytemans - Pockelé Jan	Akkerstraat 7	2990 Wuustwezel
Peeters Herman	Wuustwezelseweg 18	2990 Wuustwezel
Roelen Jan	J. Breydelstr. 19	2990 Wuustwezel
Simons Jacobus	Mollei 44	2930 Brasschaat
Simons Jan	Pastoriestraat 11	2990 Wuustwezel
Simons Maria	Oude Galgenstraat 40	2950 Kapellen
Speltincx Jos	Achter d'Hoven 46/3	2990 Wuustwezel
Standaert Florent	Kapellen stwg 91	2920 Kalmthout
Van Aert Maria	Akkerstraat 16	2990 Wuustwezel
Van den Bleeken Yvette	Veenlaan 38	2990 Wuustwezel
Van Bouwel Jo	Bredabaan 271	2990 Wuustwezel
Van den Broeck Jan	Westdoorn 20	2990 Wuustwezel
Van den Heuvel Herman	Arthur Boelstraat 76	2990 Wuustwezel
Vanderliek Herwig	Marialaan 42	2990 Wuustwezel
Van Gastel Bernard	Bredabaan 945	2990 Wuustwezel
Van Geel Frans	Hofdreef 92	2990 Wuustwezel
Van Gils Peter	Brekelen 13	2990 Wuustwezel
Van Looveren André	Eikendreef 53	2990 Wuustwezel
Van Looveren Peter	Borghthoevestr. 22	2960 Brecht
Van Staay Frank	Neerstraat 25	2990 Wuustwezel
Van Thillo Paul	Rode dreef 46	2970 Schilde
Verbeuren Toon	60bis Rue A. Briand	F 78540 Vernouillet
Vermeiren Jan	Kruisdreef 20	2990 Wuustwezel
Vermeiren Neel	Bredabaan 579	2990 Wuustwezel
Vissers Marten	L. De Koningklaan 371	2320 Hoogstraten
LEDEN		
Aernouts Jan	Molenstraat 2	2990 Wuustwezel
Aernouts Marc	Struisven 43	2910 Essen
Bakker J.O.E.	Oekelse baan 25	NL 4881 NE Zundert
Bastiaenssen Jean	Barreelstraat 19	2920 Kalmthout
Berkvens M	Kampweg 32	2990 Wuustwezel
Bevers Martine	Bredabaan 610	2990 Wuustwezel
Beyers Stan	Koekoeksdreef 7	2990 Wuustwezel
Boden Alfons	Gomarus V. Geelstr 65	2920 Kalmthout
Bogaerts Louis	Wuustwezelse weg 98	2990 Wuustwezel
Bogaerts Ludovicus	Koolsveldlaan 132	2110 Wijnegem
Brees Frans	Turnhoutsebaan 132	2390 Malle
Breugelmans Lucia	Jer. Beckerlaan 10	2990 Wuustwezel

Claessens Laura	Pastoor Weytslaan 29/2	2920 Kalmthout
Cnaepkens Jacques	Ruggeveldlaan 630	2100 Deurne
Costermans Rita	Molenstraat 46A	2960 Brecht
De Beukelaer Marcel	Achterbrugstr. 30	2990 Wuustwezel
De Hondt – Lambion Y	Ijsvogelstraat 86	2170 Merksem
Delcroix Erik	Kalmthoutse stwg 10	2990 Wuustwezel
Delcroix Leon	Kalmthoutlse stwg 8	2990 Wuustwezel
Driesen Hugo	Remershoek 33	2170 Merksem
Eestermans Anne	Kastanjelaan 13	2160 Wommelgem
Francken Josepha	Baan 3a..	2990 Wuustwezel
Geudens Leen	Grote Plaats 7	2323 Wortel
Geysen Hendrik	Frans Wyterslaan 8	2980 Zoersel
Gommers Joannes	Essenstwg. 91	2920 Kalmthout
Gorissen Maria	Brouwersven 1	2990 Wuustwezel
Herrijgers Achille	Vogelenzangstr. 46	2920 Kalmthout
Hertogs Kelly	Kattenhoflaan 44	2960 Brecht
Jansen Salvi	Hagelkruis 21	2990 Wuustwezel
Janssens Luc	Papenvoort 7	2310 Rijkevorsel
Janssens Myriam	St.-Dionisiusstraat 13	2580 Putte- Kapellen
Koeckhofs - Chantrain	Kloosterstraat 91	2990 Wuustwezel
Koyen Jan	Rijsvennenstr. 25	2990 Wuustwezel
Koyen Jeff	Waterdreef 30	2990 Wuustwezel
Lambaerts Sofie	Terbeekse weg 25	2990 Wuustwezel
Laurijssen – Van Dijck Gerda	Nieuw Rommersheide4A	2960 Brecht
Loopmans Marie- Louise	Bredabaan 611	2990 Wuustwezel
Mattheeussen Ronny	Schotenstwg 30A	2960 Brecht
Meeusen Maurice	Het Geleeg 17	2990 Wuustwezel
Leo Mertens - Gevaert	Rustoordlei 31	2930 Brasschaat
Muësen Frans	Merodecenter13/17	2300 Turnhout
Muys Ludo	Flamingodreef 18	2990 Wuustwezel
Palinckx Ludovicus	Bredabaan 425 B bus 2	2990 Wuustwezel
Peeters Wiske	Bredabaan 387	2990 Wuustwezel
Pellis Josephine	Bredabaan 207	2990 Wuustwezel
Pieraer Rita	Heienlangdonk 82	NL 4824 EG Breda
Pinxteren Elisa	Bronswiek 30	NL 4881 DW Zundert
Pockelé José	Kloostersraat 38	2990 Wuustwezel
Poppe Solange	Molenheide 2	2930 Brasschaat
Poppelaars Walter	Bruidsweg 31	2990 Wuustwezel
Quintiens Herlinda	Hoogboomse stwg 33	2930 Brasschaat
Roelands Michel	Kalmthoutse stwg. 35	2990 Wuustwezel
Roelen - Breugelmans	Vloeikensstraat 11	2990 Wuustwezel
Rombouts Maria	F. D. Beukeleerlaan 1A	2970 Schilde
Sanders Frans	Roosendaalse baan 40	2920 Kalmthout
Scheipers Gaston	Kalmthoutse stwg 89	2990 Wuustwezel
Simons Leo	Veldstraat 21	2840 Terhagen
Simons Marcel	Groenewoud 14	2320 Hoogstraten
Snoeys Annie	P. Schrijversstraat 1	2323 Wortel
Sterkens Juul	Molenstraat 16	2310 Rijkevorsel
Tirions Etienne	Zavelstraat 39 .	2990 Wuustwezel
Van Aken - Bollendonk Paul	Bredabaan 677	2990 Wuustwezel

Van Beeck – Bogaerts M.	Brechtse weg 75	2990 Wuustwezel
Van Bergen Louis	Bredabaan 132	2990 Wuustwezel
Van Bouwel Luk	Diepte 1	2330 Merksplas
Van de Cloodt Jos	Witgoorsebaan 17	290 Wuustwezel
Van den Bleeken Yvette	Veenlaan 38	2960 Brecht
Vander Heyden Drajakbumi	Moereind 96	2275 Wechelderzande
Van Hoeydonck Robert.	Rijsvennenstr. 21	2990 Wuustwezel
Van Hooydonck Carl	Bredabaan 401	2930 Brasschaat
Van Loon – Somers	Blikstraat 52	2920 Kalmthout
Van Looveren – Bastanie	Bareelstr. 6	2990 Loenhout
Van Looveren René	Pastoriestraat 14	2990 Loenhout
Fam. Van Meer	Torenvalk 40	NL 4872 PV Etten Leur
Van Soom Louis	Rozendreef 7	2990 Wuustwezel
Vercammen L.	Rouwmoer 7	2910 Essen
Verelst - De Meyer Wiske	J. Beckerl. 28	2990 Wuustwezel
Vermeiren Rik	Bruidsweg 23	2990 Wuustwezel
Weygers Linda	Dorpsstraat 11A	2990 Wuustwezel
Zuster Damiana Quirijnen	Rootstraat	Duisburg
	SPONSORS	
A.D. Delhaize	Bredabaan 395	2990 Wuustwezel
Argenta /Rombouts en Co	Bredabaan 503	2990 Wuustwezel
AXA /Bank & Verzekeringen	Bredabaan 204	2990 Wuustwezel
Café 't Posthuis	Bredabaan 351	2990 Wuustwezel
Chantrain BVBA – FINTRO	Bredabaan 419 bus 1	2990 Wuustwezel
Eethuis Pepper	Bredabaan 506	2990 Wuustwezel
Elite Bad-, onder- en nachtkleding	Bredabaan 462	2990 Wuustwezel
Flitsgrafiek Drukkerij & Uitgeverij	Kloosterstraat 88	2990 Wuustwezel
Fortis – bank	Bredabaan 458	2990 Wuustwezel
Frituur José en Erik	Bredabaan 478	2990 Wuustwezel
Garage Herman Q8 station	Bredabaan 469	2990 Wuustwezel
Groenten en Fruit " In de Poort"	Bredabaan 419A	2990 Wuustwezel
K.B.C. Bank & Verzekering	Bredabaan 433 / 474	2990 Wuustwezel
Landbouwkrediet	Bredabaan 447	2990 Wuustwezel
Martens Verzekeringen bvba	Bredabaan 445	2990 Wuustwezel
't Meiklokje Bloemen	Guido Gezellelaan 16	2990 Wuustwezel
Zakenkantoor Tom Van Boxel	Bredabaan 366	2990 Wuustwezel
Meubelhuis Hofman	Bredabaan 397 – 399	2990 Wuustwezel
Optiek De Leersnijder	Bredabaan 419 C	2990 Wuustwezel
PCS Computers Wuustwezel	Bredabaan 368	2990 Wuustwezel
Stan Peeters Verzekeren/Beleggen	Tereik 53	2990 Wuustwezel
Top Running-Sportspeciaalzaak	Bredabaan 317	2990 Wuustwezel
	GRATIS NUMMERS	
G.L.S. De Wissel	Dorpsstraat 5	2990 Wuustwezel
G.L.S. Klim op	Gasthuisstraat 8	2990 Wuustwezel
G.L.S. 't Blokje	Kerkblokstraat 6	2990 Wuustwezel

Berkenbeek L.S.	Nieuwmoersestwg; 113B	2990 Wuustwezel
G.V.B.S. Mater Dei	Oude Baan 92	2990 Wuustwezel
G.V.B.S. H.Hart	Nieuwmoerse stwg. 80	2990 Wuustwezel
G.V.B.S. 't Kantoor	Bredabaan 124	2990 Wuustwezel
G.V.B.S. Baloen	Kapelstraat 2	2990 Wuustwezel
G.V.B.S. Triangel	Kloosterstraat 7	2990 Wuustwezel
Stella Matutina Instituut	Kloosterstraat 7	2990 Wuustwezel
Basisschool Achter d'Hoven	Hagelkruis 50.	2990 Wuustwezel
BIB. De Gasthuishoeve	Dorpsstraat 36	2990 Wuustwezel
Vlaamse Vereniging Familiekunde	Van Heybeeckstraat 3	2170 Merksem
Begrafenissen Hofmans	Dorpsstraat 85	2990 Wuustwezel
	RUILABONNEMENT	
H.K. Kalmthout p/a Jean Bastiaensen	Barreelstraat 19	2920 Kalmthout
H.K. Rijkevorsel p/a Jan Hendriks	Banmolenweg 23	2310 Rijkevorsel
H.K. Molengalm p/a Eduard Mous	Abtsdreef 48	2940 Stabroek
H.K. De Vlierbes p/a René Braekman	Brugstraat 5	2340 Beerse
H.K. De Spycker p/a Heemhuis	Moerkantbaan 48	2910 Essen

WORD LID VAN
WESALIA II
Heemkundige kring Wuustwezel

DRIEMAANDELIJKS LEDENBLAD

JAARGANG: 8 NR. 1 → 4

Verantwoordelijke uitgever:
HEEMKUNDIGE KRING WESALIA II
p/a Stan Dirven
Gemeentepark 14 2990 Wuustwezel